

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Hamdije Čemerlića 2/13, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj:01/02/03-07-16-1-295-2/17
Datum: 24.04.2017.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM

25.04.2017

01-16-1-1089/A

S

Trg Bosne i Hercegovine 1
71000 Sarajevo

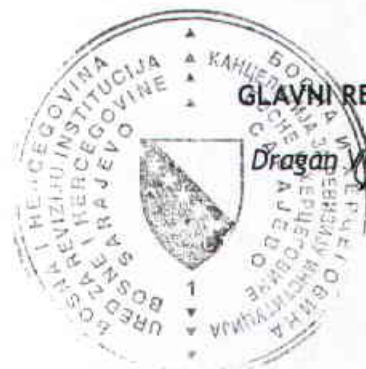
Predmet: Dostava Izvješća o finansijskoj reviziji Radio-televizije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. stavak 5. a u smislu članka 18. Zakona o reviziji institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), u privitku akta dostavljamo Vam Izvješće o finansijskoj reviziji Radio-televizije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu u tri jezične verzije.

Također, u privitku akta dostavljamo Vam komentare Radio-televizije Bosne i Hercegovine na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji kao i naš odgovor na iste.

S poštovanjem,

GLAVNI REVIZOR

Dragan Mankić

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Hamdije Ćemerića 2/13, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj: 01/02/03-07-16-1-295-3/17
Datum: 24.04.2017.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

25.04.2017
02-16-1-1089/A

S

Trg Bosne i Hercegovine 1
71000 Sarajevo

Predmet: Dostava Izvješća o finansijskoj reviziji Radio-televizije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. stavak 5. a u smislu članka 18. Zakona o reviziji institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), u privitku akta dostavljamo Vam Izvješće o finansijskoj reviziji Radio-televizije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu u tri jezične verzije.

Također, u privitku akta dostavljamo Vam komentare Radio-televizije Bosne i Hercegovine na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji kao i naš odgovor na iste.

S poštovanjem,

ИЗВЈЕШТАЈ
О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ РАДИО-
ТЕЛЕВИЗИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2015.
ГОДИНУ

Број:01/02/03-07-16-1-295/17

Сарајево, април 2017. године

Садржај

I	НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ	3
II	ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	7
III	ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ	11
1.	Увод	11
2.	Предмет, циљ и обим ревизије	12
3.	Поступање по препорукама из Извјештаја о обављеној ревизији за 2008. годину 12	
4.	Систем интерних контрола	15
4.1.	Интерна ревизија и финансијско управљање и контрола	16
4.2.	Антикорупцијске активности	17
5.	Планирање и извјештавање	17
6.	Управљачка структура БХРТ-а и унутрашња организација	19
6.1.	Управни и пословодни одбор БХРТ-а	19
6.2.	Унутрашња организација	20
6.3.	Успостава Корпорације	21
6.4.	Однос БХРТ-а са законодавном и извршном влашћу БиХ	21
7.	Однос између емитера БХРТ – РТВФБИХ – РТРС	22
8.	Биланс успјеха	27
8.1.	Приходи	27
8.1.1.	Приходи од РТВ таксе	27
8.1.2.	Приходи од закупа	31
8.1.3.	Приходи од маркетинга	33
8.2.	Трошкови и расходи обрачунског периода	37
8.2.1.	Трошкови запослених	37
8.2.2.	Трошкови производних услуга	44
8.2.3.	Нематеријални трошкови	46
8.2.4.	Финансијски расходи	50
8.2.5.	Остали расходи	50
8.3.	Финансијски резултат	51
9.	Биланс стања	54
9.1.	Актива	54
9.1.1.	Стална средства	54
9.1.2.	Текућа средства	58
9.2.	Пасива	62
9.2.1.	Обавезе	62
9.3.	Ванбилансна евиденција	64
10.	Попис средстава и извора средстава	64
11.	Набавке	66
12.	Судски спорови	69
13.	ИТ систем	71
14.	Кореспонденција	73

I НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Основ за ревизију

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (биланс стања, биланс успјеха, извјештај о готовинским токовима, извјештај о промјенама у капиталу) Радио-телевизије БиХ за 2015. годину (у даљем тексту: БХРТ) са стањем на 31. децембар 2015. године и за годину која се завршава на тај дан и усклађеност са важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Руководство БХРТ-а је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у складу с Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ) и Међународним рачуноводственим стандардима (МСРС). Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Руководство је такође одговорно за усклађеност пословања БХРТ-а с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност изразити мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Ови стандарди налажу да обављамо ревизију у складу с етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе те да је пословање усаглашено с важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима БХРТ-а. Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања поступака ревизије који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијске трансакције и информације, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законским прописима. Ова одговорност укључује провођење

¹ Службени гласник БиХ, број 12/06

процедура, како би се добили ревизиони докази о томе да ли се средства користе за намјене утврђене законима и прописима. Процедуре укључују процјену ризика од значајног неслагања са законима.

Вјерујемо како су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Ограничење обима

Канцеларија за ревизију институција БиХ није обавила ревизију финансијских извјештаја БХРТ-а за 2014. годину, те стога не изражавамо мишљење о почетним стањима БХРТ-а на 01.01.2015. године.

Мишљење

Основ за мишљење с резервом:

- Пословни приходи у погледу утицаја непровођења одредби члана 23. Закона о јавном РТВ систему на исте. Наиме, наведеним чланом је регулисана обавеза уплата средстава по основу РТВ таксе (независно од начина прикупљања) на јединствени рачун за расподјелу, што се у пракси не примјењује када су у питању прикупљени приходи наплатних служби ентитетских емитера. Такође, у пракси се, сходно истом члану, укупни нето доходак од маркетиншког оглашавања јавних емитера не уплаћује на јединствени рачун за расподјелу прихода (тачке 8.1, 8.1.1 и 8.1.3. Извјештаја).
- Потраживања и обавезе које произлазе из међусобних односа између БХРТ-а и ентитетских емитера.
Утврђене неусаглашености потраживања и обавеза између БХРТ-а и ентитетских емитера на дан 31.12.2015. године представљају износе који имају значајан утицај на финансијске извјештаје БХРТ-а за 2015. годину (тачка 7. Извјештаја).
- Неријешено питање власништва над имовином БХРТ-а. У пословним књигама БХРТ-а као грађевински објекти исказани су и објекти за које БХРТ не посједује доказе о власништву (тачка 9.1.1. Извјештаја).
- Непоступање у складу са Законом о јавном РТВ систему у погледу формирања Корпорације јавних емитера.
Наиме, иако је Законом о јавном РТВ систему, који је усвојен у децембру 2005. године, прописано да ће се у року од 60 дана након усвајања Закона регистровати Корпорација, то није учињено. Како Корпорација није успостављена, то је генерисало низ потешкоћа у функционисању јавног РТВ сервиса у цјелини са посебним и најзначајнијим утицајем на нормално и ефикасно функционисање БХРТ-а (тачка 6.3. Извјештаја).
- Поступак запошљавања у 2015. години, у погледу пријема одређеног броја запослених у стални радни однос, након више узастопних продужавања уговора о раду на одређено вријеме (тачка 8.2.1. Извјештаја – поднаслов Процес запошљавања и интерни премјештаји запослених).

Мишљење с резервом

Према нашем мишљењу:

- Осим за могуће ефекте наведене у Основи за мишљење с резервом, финансијски извјештаји приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза, прихода и расхода на дан 31.12.2015. године и резултате пословања за годину која се завршила на наведени датум у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.
- Активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима у току 2015. године биле су у свим значајним аспектима усклађене с одговарајућим законима и другим прописима, осим за могуће ефекте који су наведени у Основи за мишљење с резервом.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на следеће:

- Финансијски извјештаји БХРТ-а припремљени су под претпоставком временске неограничености пословања. У финансијским извјештајима БХРТ-а исказан је губитак у износу од 5.275.913 КМ. Укупне обавезе на 31. децембар 2015. године износе 30.806.282 КМ, од чега се износ од 26.582.746 КМ односи на краткорочне обавезе. На дате финансијске показатеље посебан утицај има непостојање ефикасног начина прикупљања РТВ таксе, који би требао бити усвојен од надлежних институција. Наведено (уз остала питања) указује на постојање значајне неизвјесности, која ствара значајну сумњу у способност БХРТ-а да настави с временски неограниченим пословањем (тачка 8.3. Извјештаја).
- Скрећемо пажњу на билешке уз финансијске извјештаје везано за судске спорове. На дан 31.12. 2015. године, против БХРТ-а су постојали поднесени тужбени захтјеви ради неблаговременог измирења обавеза, који могу резултирати у значајним износима затезних камата. Поред наведеног, БХРТ је туженик у тужби за наводно кршење ауторских права. Поступак је у току и немогуће је предвидјети исход спора. Током протеклог периода, БХРТ је утужио ентитетске емитере за неизвршене обавезе (РТВ такса, извршене услуге и рефундације), а како је било и противтужбених захтјева то су због економичности сви поступци пред Судом БиХ обједињени, те након обједињења настављени (тачка 12. Извјештаја).
- Јавне набавке у погледу слабости и неправилности које су уочене кроз ревидиране процедуре. Истичемо да се у условима великвидности прибјегава примјени компензација као начина набавке роба или услуга за потребе БХРТ-а, што није предвиђено као могућност у Закону о јавним набавкама (тачка 11. Извјештаја).
- Унутрашњу организацију БХРТ-а у погледу садржаја постојећег Правилника о систематизацији радних мјеста БХРТ-а и потребе утврђивања оптималног броја запослених за реализацију активности и задатака из надлежности БХРТ-а (тачка 6.2. Извјештаја).

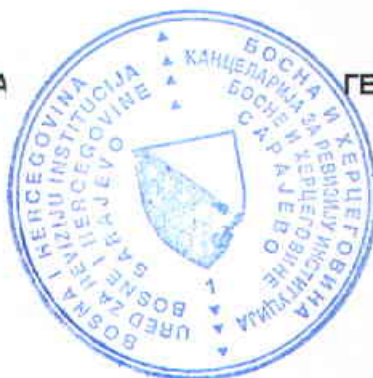
Сарајево, 14.04.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић

ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Гилица

ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман

Ранко Крсман

II ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Биланс успјеха
за период од 01.01. до 31.12.2015. г.

	Позиција	Текућа година	Претходна година
A)	ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА		
	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I	Пословни приходи (од 1 до 3)	33.443.028	36.736.840
1	Приходи од продаје робе	4.326	34.972
2	Приходи од продаје учинака	27.698.449	31.146.921
3	Остали пословни приходи	5.740.253	5.554.947
II	Пословни расходи (од 1 до 6)	33.818.884	36.877.845
1	Набавна вриједност продате робе	2.690	32.066
2	Материјални трошкови	2.121.492	2.251.796
3	Трошкови плата и осталих личних примања	19.589.335	20.406.114
4	Трошкови производних услуга	8.433.525	10.483.425
5	Амортизација	2.166.299	1.961.403
6	Нематеријални трошкови	1.505.543	1.743.041
III	Губитак од пословних активности (II - I)	375.856	141.005
	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
IV	Финансијски приходи (од 1 до 3)	210.557	9.846
1	Приходи од камата	72	604
2	Позитивне курсне разлике	205.946	2.271
3	Остали финансијски приходи	4.539	6.971
V	Финансијски расходи (од 1 до 3)	1.169.040	521.438
1	Расходи камата	400.314	351.431
2	Негативне курсне разлике	762.305	165.817
3	Остали финансијски расходи	6.421	4.190
VI	Губитак од финансијске активности (V - IV)	958.483	511.592
VII	Губитак од редовне активности (III + VI)	1.334.339	652.597
	ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
VIII	Остали приходи и добици (од 1 до 5)	201.288	1.371.219
1	Добици од продаје сталних средстава	1.795	14.562
2	Добици од продаје материјала	8.044	1.102
3	Наплаћена отписана потраживања	117.337	126.447
4	Приходи по основу уговорене заштите од ризика	573	5.841
5	Отпис обавеза, укинута резервисања и остали приходи	73.539	1.223.267
IX	Остали расходи и губици (од 1 до 4)	4.005.427	1.439.590
1	Губици од продаје и расходовања сталних средстава	9.046	15.869
2	Мањкови	-	5.804
3	Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања	3.898.117	1.416.534
4	Расходи и губици на залихама и остали расходи	98.264	1.383
X	Губитак по основу осталих прихода и расхода (IX - VIII)	3.804.139	68.371
1*	Приходи из основа промјене рачуноводствених политика и исправки незначајних грешака из ранијих периода	69.728	60.208
2*	Расходи из основа промјене рачуноводствених политика и исправки незначајних грешака из ранијих периода	207.163	44.541
	УКУПНИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА (I+IV+VIII+1*)	33.924.601	38.178.113
	УКУПНИ РАСХОДИ ПЕРИОДА (II+V+IX+2*)	39.200.514	38.883.414
XI	Нето губитак непрекинутог пословања	5.275.913	705.301
Б)	ОСТАЛА СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ИЛИ ГУБИТАК		
	Нето остали свеобухватни губитак	-	-
XII	Укупно нето остали свеобухватни губитак периода	5.275.913	705.301

Генерални директор

Белмин Карамехмедовић

Биланс стања на дан 31.12.2015. године

Позиција	Нето износ текуће године	Нето износ претходне године
А К Т И В А		
А) СТАЛНА СРЕДСТВА И ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ	25.661.874	27.362.497
Нематеријална средства	593.218	900.288
Некретнине, постројења и опрема	24.551.657	25.027.613
Остала (специфична) стална материјална средства	159.270	159.270
Дугорочна разграничења	357.729	1.275.326
Б) ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	-	-
Ц) ТЕКУЋА СРЕДСТВА	17.251.039	13.183.241
Залихе и средства намијењена продаји	736.555	848.705
Готовина, краткорочна потраживања и краткорочни пласмани	16.514.484	12.334.536
Д) ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	-	-
Е) ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	-	-
ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б+Ц+Д+Е)	42.912.913	40.545.738
Ванбилансна актива	1.175.387	41.566
УКУПНО АКТИВА	44.088.300	40.587.304

П А С И В А		
А) КАПИТАЛ	11.141.190	16.417.103
Основни капитал	38.086.642	38.086.642
Губитак до висине капитала	26.945.452	21.669.539
Б) ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	87.181	176.525
Ц) ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	4.223.536	4.763.196
Д) ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	-	-
Е) КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	26.582.746	17.542.001
Краткорочне финансијске обавезе	496.429	463.671
Обавезе из пословања	17.480.050	14.523.837
Обавезе по основу плата, накнада и осталих примања запослених	3.952.294	1.540.965
Друге обавезе	3.383.334	472.622
Обавезе за ПДВ	745.327	55.545
Обавезе за остале порезе и друге дажбине	423.544	465.385
Обавезе за порез на добит	101.768	19.976
Ф) ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	664.907	1.628.207
Г) ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	213.353	18.706
ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+Ц+Д+Е+Ф+Г)	42.912.913	40.545.738
Ванбилансна пасива	1.175.387	41.566
УКУПНО ПАСИВА	44.088.300	40.587.304

Генерални директор

Белмин Карамехмедовић

Извјештај о готовинским токовима за 2015. годину (ИНДИРЕКТНА МЕТОДА)

Ред. број	Опис	Ознака	ИЗНОС Текућа година	ИЗНОС Претходна година
	А ГОТОВИНСКИ ТОКОВИ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
1	Нето добит (губитак) за период		(5.275.913)	(705.301)
	Усклађење за:			
2	Амортизација/вриједност усклађивања нематеријалних	+	-	497.511
3	Губици (добити) од отуђења нематеријалних средстава	+(-)	-	-
4	Амортизација/вриједност усклађивања материјалних	+	2.166.299	1.463.892
5	Губици (добити) од отуђења материјалних средстава	+(-)	7.251	-
6	Усклађивање из основа дугорочних финансијских	+(-)	-	-
7	Нереализовани расходи (приходи) од курсних разлика	+(-)	-	-
8	Остала усклађивања за неготовинске ставке и готовински токови који се односе на улагачке и	+(-)	-	1.307
9	Укупно (2 до 8)		2.173.550	1.962.710
10	Смањење (повећање) залиха	+(-)	112.150	59.622
11	Смањење (повећање) потраживања од продаје	+(-)	(3.453.008)	(383.113)
12	Смањење (повећање) других потраживања	+(-)	(13.619)	65.194
13	Смањење (повећање) активних временских	+(-)	769.149	2.015.765
14	Повећање (смањење) обавеза према добављачима	+(-)	3.148.746	2.242.449
15	Повећање (смањење) других обавеза	+(-)	3.974.993	(1.129.763)
16	Повећање (смањење) пасивних временских	+(-)	(963.300)	(1.280.293)
17	Укупно (10 до 16)		3.575.111	1.589.861
18	Нето готовински ток од пословних активности (1+9+17)		472.748	2.847.270
	Б ГОТОВИНСКИ ТОКОВИ ИЗ УЛАГАЧКИХ АКТИВНОСТИ			
19	Приливи готовине из улагачких активности (20 до 25)		-	35.656
20	Приливи из основа краткорочних финансијских	+	-	-
21	Приливи из основа продаје дионица и удјела	+	-	-
22	Приливи из основа продаје сталних средстава	+	-	14.562
23	Приливи из основа камата	+	-	-
24	Приливи из основа дивиденди и учешћа у добити	+	-	-
25	Приливи из основа осталих дугорочних финансијских	+	-	21.094
26	Одливи готовине из улагачких активности (27 до 30)		929.458	4.328.127
27	Одливи из основа краткорочних финансијских пласмана	-	-	-
28	Одливи из основа куповине дионица и удјела	-	-	-
29	Одливи из основа куповине сталних средстава	-	929.458	4.328.127
30	Одливи из основа осталих дугорочних финансијских	-	-	-
31	Нето прилив готовине из улагачких активности (19-26)		929.458	4.292.471
32	Нето одлив готовине из улагачких активности (26-19)		929.458	4.292.471
	Ц ГОТОВИНСКИ ТОКОВИ ИЗ ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ (34 до 45)			
33	Приливи готовине из финансијских активности (34 до 45)			
34	Приливи из основа повећања основног капитала	+	-	-
35	Приливи из основа дугорочних кредита	+	-	-
36	Приливи из основа краткорочних кредита	+	-	-
37	Приливи из основа осталих дугорочних и краткорочних	+	-	-
38	Одливи готовине из финансијских активности (39 до 45)		516.715	466.079
39	Одливи из основа откупа властитих дионица и удјела	-	-	-
40	Одливи из основа дугорочних кредита	-	466.673	434.845
41	Одливи из основа краткорочних кредита	-	-	-
42	Одливи из основа финансијског лизинга	-	50.042	31.234
43	Одливи из основа исплаћених дивиденди	-	-	-
44	Одливи из основа осталих дугорочних и краткорочних	-	-	-
45	Нето прилив готовине из финансијских активности (33-45)		516.715	466.079
46	Нето одлив готовине из финансијских активности (38-45)		516.715	466.079
47	Д УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (18+31+45)		472.748	2.847.270
48	Е УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (18+32+46)		1.446.173	4.758.550
49	Ф НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (47-48)		-	-
50	Г НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (48-47)		973.425	1.911.280
51	Х Готовина на почетку извјештајног периода		1.098.642	3.009.922
52	И Позитивне курсне разлике из основа прерачуна	+	-	-
53	Ј Негативне курсне разлике из основа прерачуна	-	-	-
54	К Готовина на крају извјештајног периода		125.217	1.098.642

Генералн директор
Белмин Карамехмедовић

Извјештај о промјенама у капиталу за период који завршава
на дан 31.12.2015. године

ВРСТА ПРОМЈЕНЕ НА КАПИТАЛУ	Дионички капитал и удјели у д.о.о.	Нереализовани добици/губици по основу фин. сре. рас. за продају	Остале резерве	Акумулисана нераспоређена добит/непокривени	УКУПНИ КАПИТАЛ
1	2	3	4	5	6 (2+3+4+5)
1. Стање на 31.12.2013. године	38.086.642	-	-	(20.964.238)	17.122.404
2. Ефекти промјена у рачун.	-	-	-	-	-
3. Ефекти исправки грешака	-	-	-	-	-
4. Поново исказано стање на 31.12.2013. године, односно 01.01.2014. године	38.086.642	-	-	(20.964.238)	17.122.404
5. Ефекти ревал. материј. и нем.	-	-	-	-	-
6. Нереализовани добици/губици по осн. финансијских сред. распол. за	-	-	-	-	-
7. Курсне разлике настале превођењем фин. извјештаја у	-	-	-	-	-
8. Нето добит (губитак) периода исказан у билансу успјеха	-	-	-	(705.301)	(705.301)
9. Нето добици/губици призн. дир. у капиталу	-	-	-	-	-
10. Објављене дивиденде и други облици расп. и покриће губитка	-	-	-	-	-
11. Емисија дион. капитала и други обл. повећ. или смањ. основног	-	-	-	-	-
12. Стање на 31.12.2014. године	38.086.642	-	-	(21.669.539)	16.417.103
13. Ефекти промјена у рач.	-	-	-	-	-
14. Ефекти исправки грешака	-	-	-	-	-
15. Поново исказано стање на 31.12.2014. године, односно 01.01.2015. године	38.086.642	-	-	(21.669.539)	16.417.103
16. Ефекти ревал. материј. и нем.	-	-	-	-	-
17. Нереализовани добици/губици по осн. финанс. средс. распол. за	-	-	-	-	-
18. Курсне разлике настале превођењ. фин. извјештаја у	-	-	-	-	-
19. Нето добит (губитак) исказана у билансу успјеха	-	-	-	(5.275.913)	(5.275.913)
20. Нето добици/губици признати у	-	-	-	-	-
21. Објављене дивид. и други облици расподј. добити и	-	-	-	-	-
22. Емисија дион. капит. и др. облици повећ. или смањ. основног капитала	-	-	-	-	-
23. Стање на 31.12.2015. године	38.086.642	-	-	(26.945.452)	11.141.190

Генерални директор

Белмин Карамехмедовић

III ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Јавни радиотелевизијски систем у Босни и Херцеговини успостављен је Одлукама Високог представника о реструктурисању система јавног емитовања у Босни и Херцеговини од 30. јула 1999. године² и о реструктурисању Јавног РТВ система у Босни и Херцеговини од 23. октобра 2000. године³.

Сходно одредбама Закона о јавном радиотелевизијском систему Босне и Херцеговине⁴, систем јавног емитовања у Босни и Херцеговини чине: Радио-телевизија Босне и Херцеговине (БХРТ) као Јавни РТВ сервис Босне и Херцеговине; Радио-телевизија Федерације Босне и Херцеговине (РТВФБиХ) као Јавни РТВ сервис Федерације Босне и Херцеговине; Радио-телевизија Републике Српске (РТРС) као Јавни РТВ сервис Републике Српске и Корпорација јавних РТВ сервиса БиХ.

Законом о Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине⁵ уређује се регистрација, дјелатност и организација БХРТ. Сходно одредбама наведеног Закона, Јавни РТВ сервис БиХ уписује се као јавно предузеће у судски регистар код надлежног суда у свом сједишту. У судски регистар уписују се: фирма и сједиште; дјелатност; одговорност у унутрашњем правном промету; одговорност у спољнотрговинском правном промету и имена лица овлашћених за заступање. Јавни радиотелевизијски сервис Босне и Херцеговине (ЈС БиХ) уписан је у судски регистар Кантоналног суда у Сарајеву рјешењем број: УФ/И-795/03 од 15.05.2003. године. Рјешењем Општинског суда Сарајево, број: 065-0-Рег-07-000214 од 29.01.2007. године, уписана је промјена назива и скраћене ознаке фирме који гласе: Радио-телевизија Босне и Херцеговине (БХРТ). У рјешењима о регистрацији БХРТ **није наведен оснивач нити висина капитала.**

Статутом БХРТ-а се утврђује његова унутрашња организација, овлаштења и начин одлучивања појединих органа, те уређују друга питања значајна за обављање дјелатности и пословање. Сходно одредбама Статута, који је усвојен на 71. сједници Управног одбора одржаној 26.04.2011. године, БХРТ је јединствени правни, економски и пословни субјект, чију темељну организациону структуру чине сектори Радио БХРТ-а (БХР1) и Телевизија БХРТ-а (БХТ1) и Одјељење музичке продукције. Сектори представљају заокружену техничко-технолошку цјелину у оквиру БХРТ-а, а одјељење је нижа организациона цјелина.

Унутрашња организација БХРТ-а је уређена Правилником о унутрашњој организацији и Правилником о систематизацији радних мјеста, које је донио

² Службени гласник БиХ, број 14/99

³ Службене новине ФБиХ, број 51/00

⁴ Службени гласник БиХ, број: 78/05, 35/09, 32/10, 51/15, 25/16

⁵ **Јавни РТВ сервис** је физичко или правно лице с уредничком одговорношћу за припрему услуге радио, телевизијског и мултимедијалног програма намијењеног емитовању за јавност или преносу програма за трећа лица у смислу Закона. Основни задатак јавних РТВ сервиса јесте да пласманом разноврсних и вјеродостојних информација истинито информишу јавност о политичким, привредним, социјалним, здравственим, културним, образовним, научним, религијским, еколошким, спортским и другим догађајима, подстичу демократске процесе, обезбиједи одговарајућу заступљеност непристрасних вијести и програма о актуелним дешавањима, у ударно и у друго вријеме, информативног, културно-умјетничког, образовног, дјечијег, спортског и забавног програма, те да програми највишег квалитета буду доступни јавности у Босни и Херцеговини.

⁶ Службени гласник БиХ, број: 92/05, 32/10

Управни одбор у јануару 2008. године. На правни положај запослених у БХРТ-у, услове за закључење уговора о раду, плате и друга питања, примјењују се општи прописи о раду и Статут. На дан 31.12.2015. године у радном односу је било 875 запосленика.

2. Предмет, циљ и обим ревизије

Предмет ревизије су финансијски извјештаји БХРТ-а за 2015. годину и усклађеност пословања са важећим законским и другим релевантним прописима. Циљ наше ревизије је да на основу проведене ревизије омогући ревизору да изрази мишљење да ли су финансијски извјештаји припремљени у сваком значајном погледу у складу са важећом законском регулативом и примјењивим оквиром финансијског извјештавања. Ревизија укључује и процјену да ли руководство и запослени БХРТ-а примјењују законе и остале важеће прописе и акте, користе ли средства за одговарајуће намјене у оквиру прописаних и датих овлаштења, оцјену финансијског управљања, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола успостављених у сврху заштите имовине, као и способност да откривају и спречавају значајно погрешна приказивања у финансијским извјештајима.

Ревизија је обављена у складу са интерним планским документима Канцеларије за ревизију БиХ и прихваћеним захтјевом који је садржан у Закључку Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ број: 01-50-1-15-29/16 од 11.5.2016. године. Наиме, у поменутом Закључку, од Канцеларије за ревизију институција БиХ захтијевано је провођење специјалне ревизије у БХРТ-у те је менаџмент Канцеларије за ревизију, након анализе достављеног захтјева, одлучио да проведе предметну ревизију и то за пословну 2015. годину.

С обзиром на то да је ревизија обављена на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

Како је БХРТ само један од три јавна емитера који послују у оквиру јавног РТВ система и који су узрочно-посљедишно везани у свом пословању, тако је провођењем ревизије у БХРТ-у било могуће сагледати само дио активности које се односе на функционисање РТВ система у цјелини. Ово је посебно битно због чињенице да БХРТ значајним дијелом своје пословање веже за пословање емитера на ентитетском нивоу (РТВФБиХ и РТРС). При томе истичемо питање наплате РТВ таксе коју врше ентитетски емитери, а други важан сегмент је однос са РТВФБиХ кроз ангажман опреме и кадрова.

3. Поступање по препорукама из Извјештаја о обављеној ревизији за 2008. годину

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је ревизију БХРТ-а за 2008. годину и изразила мишљење с резервом по сљедећим основама: БХРТ није имао усвојене рачуноводствене политике, међусобни финансијски односи нису засновани на вјеродостојном цјеновнику према којем се врши фактурисање услуга, приходи по основу маркетинга не уплаћују се на јединствени рачун, за исказана сумњива и спорна потраживања за РТВ таксу није извршена исправка на терет расхода, обавезе према добављачима нису у потпуности усаглашене, у

пословним књигама приказани су објекти за које није утврђено право власништва, уплаћени аванси за производњу програма и испоруку робе нису оправдани, а за дио извршених набавки није се примјењивао Закон о јавним набавкама.

Надаље, у Извјештају за 2008. годину скренута је пажња на то да у судском рјешењу није назначен власник нити је регистрован капитал БХРТ-а који је евидентиран у пословним књигама те да није дошло до формирања Корпорације као заједничке управљачке структуре између јавних РТВ сервиса.

У Извјештају о ревизији за 2008. годину дате су препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапређењу пословања и отклањању недостатака у даљем пословању. Увидом у предузете активности те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо сљедеће:

Реализоване препоруке:

- донесен је Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама у погледу признавања прихода од РТВ такси, потраживања и процедуре отписа ненаплативих потраживања, те вредновања обавеза, сталних средстава, залиха и резервисања;
- одлуку о расходу приликом искњижавања сталних средстава усваја генерални директор, а Управном одбору је достављен извјештај Централне пописне комисије;
- у финансијским извјештајима објављене су информације о вриједности објеката које БХРТ не користи;
- увидом у записнике с колегија Управног одбора може се потврдити да су се одобравале поједине новчане трансакције преко 10.000 КМ (нпр. План јавних набавки);
- у погледу проналаска одговарајућих рјешења којима ће се дефинисати одговорности и овлаштења у пословању, БХРТ је у судском рјешењу уписао податке о лицу овлашћеном за заступање и о овлаштењима везаним за преузимање финансијских обавеза;
- сумњива и спорна потраживања се евидентирају на терет расхода;
- у финансијским извјештајима објављује се право на хипотеке на некретнинама у БХРТ.

Дјелимично реализоване препоруке:

- закључивање уговора о дјелу реализује се на мјесечном нивоу, а накнаде се исплаћују на основу налога за исплату који потписује лице одговорно за потврду извршења нарученог посла, ликвидатор, наручилац посла и помоћник генералног директора за финансијске послове. Међутим, нису дефинисани критеријуми за утврђивање висине накнаде;
- раније покренуте активности на рјешавању власништва на објектима изграђеним на приватном земљишту су и даље у току, мањи број укњижби реализован је у 2016. години;
- у погледу наплативости потраживања, БХРТ врши исправку ненаплатених потраживања, али се не врши процјена наплативости утужених потраживања и њихов отпис;
- питање набавке тонера, копир-апарата и осталог канцеларијског материјала ријешено је на другачији начин тј. путем outsourcinga;

- потраживања за исплаћене аконтације су у доброј мјери ријешена, с напоменом како их и даље треба стално ажурирати с посебним акцентом на благајне које се налазе у ИТС;
- уочили смо одређена побољшања у процесу јавних набавки, мада и даље постоје одређене слабости и пропусти које треба настојати отклонити у будућим набавкама;
- руководство БХРТ и УО БХРТ су учествовали у проналажењу нових модалитета за наплату РТВ таксе, али још увијек није на адекватан начин ријешено наведено питање. Наиме, рјешавање истог у знатној мјери зависи од спољних фактора.
- Услуге маркетинга се реализују са попустима по више основа, с тим да је извршен напредак у односу на регулативу која је била на снази 2008. године усвајањем новог ценовника.

Нереализоване препоруке:

- руководство БХРТ-а још увијек није предузело активности на допуни судског рјешења у погледу уписа власника предузећа и висине капитала којим предузеће располаже;
- руководство БХРТ-а је у више наврата покушавало ријешити проблем односа између јавних емитера, међутим, још увијек није успостављен cjеловити законски оквир за рационално функционисање БХРТ-а;
- и даље се код обрачуна плата не поштују одредбе Правилника о платама и накнадама и Правилника о систематизацији радних мјеста у БХРТ-у и нису усклађени уговори са обавезом стицања стручне спреме за радна мјеста која предвиђају ову обавезу;
- још увијек је присутна пракса набавки роба путем компензација у роби и неажурности уплата потраживања које су потребне и ради евентуалне будуће расподеле прихода од маркетинга;
- финансијским извјештајима још увијек је обухваћена имовина за коју БХРТ нема право власништва или није у посједу исте;
- БХРТ у сарадњи са РТВФБиХ није предузео мјере у циљу усаглашавања спорних дијелова ценовника међусобних услуга, како би наведени ценовник био у потпуности примјенљив;
- нису усаглашени ставови у вези с начином признавања трошкова везаних за инкасо службе РТВФБиХ и РТРС-а, како би се обезбиједила уплата ових средстава на јединствени рачун;
- још увијек нису усаглашени ставови између БХРТ-а и РТВФБиХ у вези с фактурисањем трошкова амортизације у складу са Ценовником међусобних услуга, који су усвојила оба јавна сервиса у јуну 2006. године. По овом основу БХРТ има значајан износ потраживања од РТВФБиХ, а покренут је и судски спор против РТВФБиХ;
- и даље постоји неусаглашеност салда потраживања и обавеза између БХРТ-а са остала два јавна сервиса, а која су последица њихових међусобних односа и неусаглашених ставова;
- нису успостављени механизми за ефикасно праћење наплате РТВ таксе кроз одговарајуће базе података о ТВ претплатницима на нивоу РТВ система (доступни подаци о претплатницима свим емитерима);
- нису дефинисани приоритети и рокови плаћања обавеза према добављачима, а због постојеће неликвидности, плаћа се само дио обавеза;
- пописом нису утврђене неспорне обавезе те по том основу нису вршена корективна књижења. Такође, нису нам презентоване

- информације о предузетим мјерама на приоритетном плаћању ових обавеза;
- интерна ревизија није успостављена у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ;
 - расподјела прихода од маркетинга се не врши сходно Закону о јавном РТВ систему БиХ.

4. Систем интерних контрола

Ревизијом је констатовано да систем интерних контрола по COSO моделу, који се састоји од пет међусобно повезаних компоненти – контролног окружења, процјене ризика, контролних активности, информација и комуникација и мониторинга, још увијек није успостављен на ефикасан и ефективан начин. Интерне контроле представљају cjеловит/интегралан процес којег проводи руководство и особље институције, с циљем приступања ризицима и пружања разумног увјерења да се у извршавању мисије институције постижу слједећи општи циљеви: уредно, етично, економично, ефикасно и ефективно извршавање пословних операција; одговорност за испуњавање обавеза; пословање у складу са законима и прописима; заштита ресурса од губитака, злоупотребе и наношења штете⁷. Током ревизије уочили смо недостатке и неправилности у пословним процесима прикупљања и расподјеле прихода, стварању расхода – трошкова, односима међу емитерима, евидентирању имовине – попису средстава и извора средстава, процедурама јавних набавки, информационом систему итд.

Уочене слабости система интерних контрола се огледају у слједећем: функција интерне ревизије и финансијског управљања и контроле није успостављена на задовољавајући начин, регистрација БХРТ-а није cjеловита и потпуна, тј. у судском регистру није уписан оснивач нити висина капитала, законска легислатива која уређује пословања емитера не примјењује се досљедно, међусобни односи три јавна РТВ сервиса су врло сложени и постоје бројни проблеми који значајно утичу на пословање и функционисање БХРТ-а, Правилником о систематизацији радних мјеста у БХРТ-у није дефинисан потребан број запосленика за обављање дјелатности БХРТ-а, Корпорација до данас није успостављена, неријешен је статус cjелокупне имовине, вршење набавки без провођења процедура у складу са Законом о јавним набавкама, нетранспарентне компензације, као и недостаци у информационом систему, итд. Утврђене неправилности у пословању упућују на то да БХРТ нема у цијелости успостављен и ефикасан систем интерних контрола. Набројане слабости и недостаци за које је потребно предузети конкретне мјере и активности су детаљније обрађени кроз појединачна поглавља овог Извјештаја.

Наглашавамо како се руководство БХРТ-а уз постојећи систем интерних контрола (који по мишљењу ревизије није у цијелости задовољавајући), излаже великим ризицима у пословању и могућностима настанка разних неправилности и слабости у пословању до могућих злоупотреба јавних средстава.

Да би се обезбиједило законито, транспарентно, економично, ефикасно и ефективно управљање јавним средствима, потребно је успоставити квалитетан и ефикасан систем интерних контрола у свим пословним

⁷ INTOSAI GOV 9100 Смјернице за стандарде интерних контрола за јавни сектор

процесима унутар БХРТ-а, у складу са стандардима интерне контроле и компонентама COSO модела.

4.1. Интерна ревизија и финансијско управљање и контрола

БХРТ је, без да је претходно прибавио сагласност Централне хармонизацијске јединице, измјеном Правилника о систематизацији радних мјеста у 2010. години успоставио Одјељење интерне ревизије те предвидјела запошљавање руководиоца интерне ревизије, два интерна ревизора и два асистента за интерну ревизију. Одмах по измјени Правилника о систематизацији радних мјеста именован је руководиоца интерне ревизије, који је до тада био запослен у БХРТ-у на позицији руководиоца финансија. Запошљавање руководиоца интерног ревизора је извршено без да је прибављена сагласност Централне хармонизацијске јединице, како то прописи налажу, о испуњености услова за именовање руководиоца интерне ревизије. Именовање руководиоца интерне ревизије је у супротности са чланом 13. Закона о интерној ревизији у институцијама БиХ, којим су недвосмислено дефинисани случајеви у којима руководиоца интерне ревизије и интерни ревизор не може вршити ревизију због сукоба интереса. Запошљавања интерних ревизора није било.

Током 2015. године, Одјељење интерне ревизије је провело сљедеће активности: обављена је ревизија процеса и процедура јавних набавки (контрола извршења препорука), о чему је сачињен извјештај. Осим тога, сачињено је седам информација о одређеним процесима, а на основу усменог налога менаџмента. Сагледавајући постојећу функцију интерне ревизије може се констатовати да иста није успостављена у складу са Законом о интерној ревизији у институцијама БиХ. Активности које је до сада вршила интерна ревизија БХРТ-а нису у потпуности засноване на прописаној методологији рада интерне ревизије.

Наглашавамо да је 2008. године усвојен Закон о интерној ревизији институција БиХ⁸, којим је предвиђено успостављање ефикасног система интерне ревизије у организацијама БиХ, а Одлуком о критеријумима за успостављање јединице интерне ревизије у институцијама БиХ⁹ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ дефинисани су критеријуми и начин успостављања јединице интерне ревизије, као и услови за запошљавање руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора.

У складу са наведеним, препоручујемо руководству БХРТ-а да у што краћем року припреме и предузму све неопходне активности везане за успостављање функције интерне ревизије у складу са Законом и подзаконским актима којима је регулисана ова област.

Процесом ревизије је такође уочено да у БХРТ-у нису предузимане активности на успостављању финансијског управљања и контроле и поред чињенице да је Законом о финансирању институција БиХ јасно дефинисана њихова обавеза. Сврха финансијског управљања и контроле у пружању јавних услуга јесте да се оне пруже што је могуће једноставније, брже и јефтиније уз обезбјеђење одговарајућег нивоа квалитета и у складу са законом. Финансијско управљање и контрола успостављају се као систем процедура и дефинисања одговорности и надлежности свих лица у институцији, доношењем интерних прописа.

⁸ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁹ Службени гласник БиХ, број 49/12

Наглашавамо да је БХРТ у обавези да успостави економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контрола, а као свеобухватан систем политика, процедура и активности у складу са законским одредбама.

4.2. Антикорупцијске активности

Процесом ревизије уочили смо како БХРТ нема у довољној мјери активан однос према општем друштвеном проблему корупције и преваре. Стратегију за борбу против корупције и Акциони план за провођење Стратегије за борбу против корупције (2015–2019) је усвојио Савјет министара БиХ у мају 2015. године. Акционим планом за провођење Стратегије за борбу против корупције дефинисан је низ специфичних мјера које је потребно реализовати. Значајне специфичне мјере дефинисане Акционим планом за провођење Стратегије за борбу против корупције су да све институције на свим нивоима БиХ донесу План дјеловања против корупције као и План интегритета с циљем одређивања одјељења (позиција) која су најподложнија корупцији, те је потребно успоставити одговарајуће мјере како би се ризици од корупције умањили или потпуно елиминисали. Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције БиХ је прописала јединствену методологију и смјернице за израду планова интегритета и пружање помоћи свим јавним институцијама у њиховој реализацији. *Током ревизије утврдили смо како БХРТ није предузела активности у складу са споменутим стратегијама и акционим плановима.*

Канцеларија за ревизију указује на потребу системског приступа у борби против корупције кроз акцентовање успоставе ефикасних интерних контрола, те нужности постојања властитих програма и акционих планова за борбу против корупције, као и планова интегритета које институције на државном нивоу требају донијети.

Потребно је хитно приступити свим активностима које произлазе из усвојених стратегија и акционих планова који се односе на антикорупционо дјеловање, те проводити редовне и детаљне анализе праћења резултата и евалуације ефикасности у имплементацији истих.

5. Планирање и извјештавање

Одредбама члана 21. Закона о јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине прописано је да генерални директор припрема финансијски план за наредну годину и доставља га на усвајање Управном одбору БХРТ-а најкасније до 1. новембра текуће године, те да подноси извјештај о пословању у претходној години и доставља га на усвајање Управном одбору БХРТ-а најкасније до 28. фебруара сваке године. Управни одбор представља Парламентарној скупштини БиХ и јавности годишње финансијске планове и планове програма и извјештаје о реализацији тих планова.

У фебруару 2015. године, Управни одбор је разматрао предложени Финансијски план за 2015. годину и исти није усвојио због ситуације у БХРТ-у и потребе корекције плана у смислу да буде допуњен подацима укључујући назнаке наплативости потраживања од РТВФБиХ и РТРС, анализу прихода од маркетинга и смањење планираних издвајања (репрезентација, дневнице, путовања, такси услуге, услуге телефона...).

У јулу 2015. године, Управни одбор је усвојио Финансијски план Радио-телевизије БиХ за 2015. годину, а у марту 2016. године и Извјештај о раду и пословању БХРТ-а за 2015. годину. У наредној табели дат је преглед планираних и остварених прихода и расхода:

Табела 1: Преглед планираних и остварених прихода и расхода

Ред. бр.	Позиција	Износ у КМ		Индекс (4/3)
		Планирано	Остварено	
1	2	3	4	5
	I ПРИХОДИ (1 до 4)	36.945.000	33.924.601	92
1	Пословни приходи	36.709.000	33.443.028	91
2	Финансијски приходи	10.000	210.557	2.106
3	Остали приходи и добици	226.000	201.288	89
4	Грешке из ранијих периода	0	69.728	
	II РАСХОДИ (5 до 8)	36.945.000	39.200.514	106
5	Пословни расходи	34.056.900	33.818.884	99
6	Финансијски расходи	0	1.169.040	
7	Остали расходи и губици	2.888.100	4.005.427	139
8	Грешке из ранијих периода	0	207.163	
	III НЕТО ГУБИТАК (I-II)	0	-5.275.913	

Како је видљиво из претходне табеле, укупни приходи су остварени у износу од 33.924.601 КМ, што је у односу на планирани износ мање за 3.020.399 КМ или за 8%. Укупни расходи су остварени у износу од 39.200.514 КМ и већи су од планираног износа за 2.255.514 или за 6%.

Основни разлози за неизвршење Плана су пад наплате прихода од РТВ таксе, непоштивање законских одредби о расподјели прихода од РТВ таксе наплаћене путем инкасо служби РТВФБиХ и РТРС и прихода од маркетинга, те недовољно прецизно дефинисани односи између јавних сервиса што, између осталог, има утицаја на висину исказаних расхода (видјети тачку 8. Извјештаја).

Представнички дом ПС БиХ, на сједници одржаној 11.05.2016. године, није усвојио извјештај о реализацији планских докумената за 2015. годину и извјештај о обављеној ревизији финансијског пословања БХРТ-а за 2015. годину. Такође, Дом народа ПС БиХ, на сједници одржаној 27.05.2016. године није усвојио наведене извјештаје.

Када се узме у обзир улога јавних сервиса у друштву, јасно је да исти имају одговорност према грађанима ове земље, не само када је у питању програм који нуде, него и одговорност да јавност упознају како се троши новац пореских обвезника, те је стога неопходно планове и извјештаје о пословању БХРТ-а учинити транспарентним и доступним јавности, једнако како се то тражи од свих јавних институција на свим нивоима власти у БиХ.

6. Управљачка структура БХРТ-а и унутрашња организација

6.1. Управни и пословодни одбор БХРТ-а

Управна тијела БХРТ-а су Управни одбор и Пословодни одбор. Пословодни одбор управља радом БХРТ-а, а чине га генерални директор и водитељи БХРТ-ових сектора. Генералног директора именује Управни одбор на основу јавног конкурса на мандат од пет година, који се може обновити само једном. Генерални директор управља пословањем, представља и заступа БХРТ и одговоран је за законитост пословања и провођење одлука Управног одбора, припрема финансијски план за сљедећу годину те подноси извјештај о пословању за претходну годину и доставља га на усвајање Управном одбору БХРТ-а. Управни одбор надзире цјелокупно пословање БХРТ-а, контролише рад Пословодног одбора, као и кориштење и располагање имовином БХРТ-а. Управни одбор има четири члана које, у складу са Законом, именује Парламентарна скупштина БиХ. Чланови Управног одбора именују се на период од четири године, а по истеку мандата не могу бити поново именовани. Чланови Управног одбора за свој рад имају право на накнаду у износу од три минималне плате у ентитету из којег долазе, као и на накнаду разумних путних и материјалних трошкова, у складу с актима БХРТ-а. Средства за накнаде и припадајуће трошкове чланова Управног одбора БХРТ-а обезбјеђују се у буџету БХРТ-а.

Упознати смо како је Управни одбор у 2015. години одржао девет сједница. Пословником о раду Управног одбора БХРТ-а дефинисано је како се сједнице одржавају према потреби, а најмање једном мјесечно. На сједницама се расправљало о проблемима у функционисању БХРТ-а, именовању новог генералног директора, мјерама штедње и финансијске консолидације БХРТ, разматрање и усвајање разних докумената и др. За накнаде члановима Управног одбора БХРТ-а у 2015. години исплаћена је бруто накнада у укупном износу од 60.430 КМ.

У складу са Законом о јавном радиотелевизијском систему, чланови Управног одбора БХРТ-а су уједно и чланови Одбора јавног радиотелевизијског система који је успостављен Законом о јавном радиотелевизијском систему БиХ, а којег чине сви чланови управних одбора јавних РТВ сервиса. За рад у Управном одбору јавног РТВ система, члановима одбора из Управног одбора БХРТ-а исплаћује се накнада на основу Одлуке Управног одбора БХРТ-а, и то у висини три минималне плате запослених у сједишту Корпорације. Међутим, с обзиром на то да Законом о јавном РТВ систему није експлицитно утврђена накнада за рад у Одбору система, сматрамо како је упитан овакав начин обрачуна накнаде. За накнаде члановима Управног одбора система у 2015. години исплаћена је бруто накнада у укупном износу од 65.907 КМ.

Надаље, утврдили смо како се предсједавајућем Одбора система исплаћује накнада увећана за 50%, иако то Законом није дефинисано.

Сматрамо како би се накнада члановима Одбора система требала одредити на основу одлуке Одбора система. На овај начин накнада би била утврђена у истом износу за све чланове Одбора система. Такође, препоручујемо Управном одбору БХРТ-а да, у међувремену, преиспита оправданост увећавања накнаде предсједавајућем Одбора.

6.2. Унутрашња организација

Основну организациону структуру БХРТ-а чине сектори Радио БХРТ-а (БХР1) и Телевизија БХРТ-а (БХТ1) и Одјељење музичке продукције. Унутрашња организација ближе се уређује Правилником о унутрашњој организацији. У складу са Статутом БХРТ-а, генерални директор предлаже Управном одбору унутрашњу организацију БХРТ-а. Начин и поступак пријема запосленика у радни однос у БХРТ-у дефинисан је Правилником о раду усвојеним од стране Управног одбора БХРТ-а у јануару 2008. године. Законодавни оквир пријема запосленика дефинисан је Законом о раду у институцијама БиХ.

Упознати смо како је БХРТ започео процес израде нове организације и систематизације радних мјеста. Међутим, увјерили смо се како је тај процес још увијек на самом почетку. Тренутно су на снази интерни акти који уређују унутрашњу организацију БХРТ-а, донесени 2008. године.

Проведеном ревизијом, процијенили смо стање система интерних контрола везано за унутрашњу организацију и управљање људским ресурсима. Утврдили смо како су постојећи унутрашњи акти БХРТ-а недовољни за ефикасно функционисање интерних контрола, што се огледа у сљедећем: БХРТ не израђује годишњи план кадрова у складу с важећим правилником о систематизацији; **Правилником о систематизацији радних мјеста из 2008. године у БХРТ-у није дефинисан потребан број запосленика за обављање дјелатности БХРТ-а, а прилози који су саставни дио Правилника нису нумерисани нити их је потписало овлаштено лице;** Правилником о систематизацији радних мјеста дефинисана су бројна радна мјеста која у основној плати имају распон коефицијента вредновања, а исти опис послова и радних задатака. Основ распона коефицијента унутар једног радног мјеста није дефинисана нити једним интерним актом БХРТ-а; постоје радна мјеста која према систематизацији имају различите називе, различите посебне услове потребне за обављање послова и радних задатака и различите коефицијенте вредновања, а имају готово идентичан опис послова и радних задатака; правилником је предвиђено да се запосленици могу распоредити на радна мјеста за која се тражи виши степен стручне спреме од оне коју запосленик посједује, а ова одредба се примјењивала у пракси; није утврђен начин и поступак остваривања права запосленика у случајевима обављања послова другог радног мјеста; БХРТ није израдио Правилник о критеријумима увећања и умањења плата како је то дефинисано Правилником о платама.

Према подацима из финансијских извјештаја за 2015. годину издаци за бруто плате и накнаде износе 18.511.475 КМ, што чини око 47% укупних расхода БХРТ-а. На дан 31.12.2015. године укупно је у БХРТ-у било 875 запослених (на неодређено вријеме 846, а на одређено вријеме 29 запосленика), што је за 70 запослених мање у односу на 2014. годину. Просјечна нето плата у 2015. години износила је 915 КМ.

Потребно је да БХРТ предузме активности на изради ефикасне организационе структуре, на принципима рационализације и функционалности којом ће се, између осталог, јасно утврдити и потребни људски ресурси за успјешно извршавање задаћа дефинисаних Законом о јавном РТВ сервису.

6.3. Успостава Корпорације

Иако је Законом о јавном РТВ систему, који је усвојен у децембру 2005. године, прописано да ће се у року од 60 дана након усвајања Закона регистровати Корпорација, иста до данас није регистрована (успостављена). То представља једну од највећих препрека за нормално и ефикасно функционисање БХРТ-а. Наиме, Законом о јавном РТВ систему, између осталог, предвиђено је како су јавни сервиси обавезни успоставити Корпорацију на државном нивоу, као заједничку управљачку структуру сва три јавна емитера, која би била одговорна за рад преносне мреже, управљање и одржавање, руковођење имовином и ресурсима, итд.

Непостојање Корпорације, између осталог, узрок је великог укупног броја запослених у БХРТ-у. Наиме, Корпорација би, кад се успостави, требала пружати продукцијске и логистичке услуге за сва три јавна сервиса, а до успоставе Корпорације финансирање продукцијских ресурса је обавеза БХРТ-а.

Скрећемо пажњу Парламентарној скупштини БиХ на дугогодишњи проблем неуспоставе Корпорације те истичемо нужност рјешавања овог питања, с обзиром на то да исто генерише бројне проблеме у функционисању БХРТ-а.

6.4. Однос БХРТ-а са законодавном и извршном влашћу БиХ

Иако су се Управни одбор и менаџмент БХРТ-а у више наврата обраћали законодавној и извршној власти у вези с проблемом у функционисању и финансирању БХРТ-а те предлагали одређена рјешења, није било одговарајуће реакције од надлежних тијела БиХ, односно нису предузети конкретни кораци у циљу рјешавања функционисања БХРТ-а.

Тако је Управни одбор БХРТ-а и менаџмент БХРТ-а у априлу 2015. године доставио Информацију о проблемима у пословању и функционисању БХРТ-а Парламентарној скупштини БиХ. У Информацији је, између осталог, наведено да је изгубљени износ РТВ таксе, као посљедица пада броја претплатника и степена наплате, исказан у ненаплаћеној РТВ такси за период 2009–2014. година, износио 117.262.139 КМ. Наведено је да регистровани број претплатника РТВ таксе, путем постојећих база у процесу прикупљања путем телеком оператера и инкасо служби, показује значајне разлике у односу на процијењени број домаћинстава на територији БиХ (разлика од око 470.000 домаћинстава).

На основу наведене Информације о проблемима у пословању БХРТ-а, Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је 10.12.2015. године разматрао исту и донио више закључака, међу којима и сљедећи: *Задужује се Управни одбор БХРТ-а да детаљно анализира све трошкове, посебно трошкове запослених те да, сходно томе, приступи процесу рационализације свих функција, а посебно броја радних мјеста у БХРТ-у.*

Управни одбор је, у складу са закључцима Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, 29.01.2016. године доставио тражену анализу трошкова, мјера рационализације и запосленика. У достављеном документу, између осталог, стоји: *Очекујемо да ћемо до краја маја 2016. године имати потпуно нову организацију прилагођену дигиталном систему емитовања и с успостављеном конвергенцијом у цјелокупном програму БХРТ-а с јасно дефинисаним организационим, техничким и потребним људским ресурсима за производњу програма по европским стандардима ЈРТВ сервиса. Међутим,*

БХРТ до данас (фебруар 2017. године) није усвојио нову организациону структуру.

Сматрамо да БХРТ треба уложити више напора на реализацију закључака Парламентарне скупштине БиХ, а посебно би се требао придржавати рокова које је сам одредио.

7. Однос између емитера БХРТ – РТВФБИХ – РТРС

Законом о Јавном радиотелевизијском систему Босне и Херцеговине дефинисано је да су јавни РТВ сервиси самостални у обављању дјелатности. Осим тога, дефинисане су области у којима имају институционалну аутономију те њихови међусобни односи. У пракси се показало да су међусобни односи три јавна РТВ сервиса врло сложени и да постоје бројни проблеми који значајно утичу на пословање и функционисање БХРТ-а, а произашли су услјед недоследне примјене Закона о јавном РТВ систему, неусаглашености Закона о јавном сервису РТВФБИХ и Закона о РТРС-у са Законом о Јавном РТВ систему, недоследне примјене подзаконских аката (одлука и споразума), који су донесени од стране јавних сервиса те различитог тумачења аката и прописа којима је регулисан рад јавних сервиса (нпр., дозвола РАК-а издата емитерима).

Ради се о проблемима који су идентификовани и током ревизије БХРТ-а за 2008. годину, с тим да су исти сада комплекснији и много већег обима. Овдје у првом реду мислимо на прикупљање и расподјелу прихода од РТВ таксе и прихода од маркетиншких услуга, али и на неријешене односе у вези са услугама које сервиси једни другима међусобно пружају.

Наиме, одредбама члана 18. Закона о јавном РТВ систему дефинисано је да начин наплате РТВ таксе одређује и успоставља Одбор система, те да наплату таксе могу вршити јавни РТВ сервиси путем властитих служби или тај посао на уговорној основи повјерити другим правним лицима.

Одредбама члана 23. Закона о јавном РТВ систему Босне и Херцеговине прописано је да се уплата РТВ таксе и укупног нето дохотка од продаје маркетиншког оглашавања **врши на јединствени рачун без одлагања**, а да од укупног износа РТВ таксе наплаћеног на територији Босне и Херцеговине и нето прихода од маркетиншког оглашавања БХРТ припада 50%, РТВФБИХ 25% и РТРС 25%. Такође, истим чланом је дефинисано да су чланови Одбора система повјериоци и извршиоци наведеног јединственог рачуна и да су одговорни за контролу над поступком наплате **те да се расподјела средстава јавним РТВ сервисима са јединственог рачуна врши одмах.**

Чланом 24. поменутог Закона је прописано да сваком јавном РТВ сервису мора бити омогућено да у сваком тренутку има директан увид у наплату и расподјелу РТВ таксе. Међутим, Одлуком о наплати и уплати РТВ таксе путем властитих служби јавних РТВ сервиса из 2006. године и Одлуком о начину расподјеле трошкова наплатних служби РТВ таксе од 22.11.2009. године, које су донијели генерални директори јавних сервиса, **дефинисано је да наплату РТВ таксе врше РТВФБИХ и РТРС на својим трансакционим рачунима за РТВ таксу, а потом укупно наплаћени приход од РТВ таксе уплаћују без одлагања, а најкасније до 10. у мјесецу за претходни мјесец на јединствени рачун јавног РТВ система БиХ.** На презентовани начин је дефинисано да је организација наплате РТВ таксе искључиво у надлежности ентитетских емитера (РТВФБИХ и РТРС) и да БХРТ није укључен у директан процес наплате РТВ таксе, те да приход БХРТ-а у значајном дијелу зависи од ентитетских емитера.

Наиме, ентитетски емитери не врше уплате прихода прикупљених путем властитих служби на јединствени рачун, што је законска обавеза. БХРТ на бази извјештаја РТВФБиХ и РТРС припадајући дио наплаћених инкасо прихода (50%) књижи у своје пословне књиге те се, сходно томе, у пословним књигама БХРТ-а јављају значајна салда потраживања за неуплаћене РТВ таксе (са 31.12.2015. године укупна потраживања по овом основу од РТВФБиХ и РТРС-а износила су износила 13.258.190 КМ). Потраживања старија од годину дана БХРТ евидентира на сумњива и спорна потраживања и преко исправке потраживања терети расходе периода. БХРТ је покренуо спор против РТВФБиХ и РТРС-а пред Судом БиХ за непоштивање члана 23. Закона о јавном РТВ систему ради наплате спорних потраживања.

Одбор система је у 2015. години усвојио Јединствену методологију планирања и извјештавања јавних РТВ сервиса у БиХ о РТВ такси те истом прописао обавезу досљедне примјене свих одредби Закона о јавном РТВ систему, који се односе на РТВ таксу, те да ће у случају непоштивања одредби члана 23. наведеног Закона, од стране неког од јавних сервиса, позвати на одговорност генералног директора сервиса који је прекршио одредбе члана 23. Закона о јавном РТВ систему. Међутим, Управни одбори јавних сервиса нису никада усвојили ову методологију тако да иста није никада примијењена.

Такође, приходи по основу маркетинга од почетка примјене Закона о јавном РТВ систему нису уплаћивани нити распоређивани на прописани начин од стране сва три јавна сервиса. Наиме, Законом о Јавном сервису РТВФБиХ¹⁰ (члан 18. став 3) и Законом о измјенама и допунама Закона о РТРС-у из 2013. године¹¹, прописано је да се приходи које ови сервиси остварују од маркетинга примарно користе за финансирање властите дјелатности, а што је у супротности са одредбама члана 23. Закона о јавном РТВ систему. Тако сваки од сервиса евидентира властите приходе, а наплаћени износи за пружене маркетинг услуге се не уплаћују на јединствени рачун. По овом основу, у пословним књигама, БХРТ нема исказана потраживања према РТВФБиХ и РТРС.

С друге стране, РТВФБиХ и РТРС редовно достављају фактуре за трошкове наплатних служби РТВ таксе у складу са Одлуком о начину расподјеле трошкова наплатних служби РТВ таксе од 22.11.2009. године, којом је прописано да наплату РТВ таксе и надзор над извршењем Закона о јавном РТВ систему на подручју Федерације БиХ врши надлежни сектор РТВФБиХ, на подручју Републике Српске Служба РТРС, а на подручју Брчко дистрикта наплатне организационе јединице РТВФБиХ и РТРС-а, те да БХРТ партиципира са 50% у трошковима наплатних служби РТВФБиХ и РТРС-а. Надаље је дефинисано да се трошкови ових служби планирају на годишњем нивоу, те да су РТВФБиХ и РТРС дужне своје годишње планове ових трошкова за сваку долазећу годину доставити на сагласност најкасније до 1. новембра текуће године и да ће БХРТ своје обавезе према РТВФБиХ и РТРС уплаћивати на мјесечној основи, а најкасније до 10. у мјесецу за претходни мјесец. За непредвиђене трошкове наплатних служби прописана је потреба додатне сагласности БХРТ-а. Међутим, према писаној кореспонденцији између сервиса (која нам је дата на увид), РТВФБиХ и РТРС не достављају своје годишње планове трошкова наплатних служби, како је дефинисано наведеном Одлуком, нити претходно траже сагласност од БХРТ-а за непредвиђене трошкове, а БХРТ нема увида у рад Одјељења РТВ таксе РТВФБиХ и РТРС.

¹⁰ Службене новине Федерације БиХ број 48/08

¹¹ Службени гласник Републике Српске број 89/13

БХРТ евидентира трошкове и обавезе по овом основу на основу фактура ова два јавна сервиса, али не измирује обавезе у прописаним роковима, нарочито према РТРС-у, а због чињенице да РТРС не уплаћује приход од РТВ таксе.

Такође, у пракси се дешава да сервиси накнадно достављају фактуре за претходне обрачунске периоде (нпр. РТРС је крајем 2016. године доставио рачуне који се односе на трошкове за рад Службе РТВ таксе за 2014. и 2015. годину у укупном износу од 1.004.635 КМ.

Према расположивим информацијама, РТРС је, између осталог, тужио БХРТ за кориштење радиорелејних веза за период 2012–2014. година у укупном износу од 8.855.329 КМ. БХРТ је вратио све рачуне који се односе на пружање услуга кориштења фиксних радиомрежа уз образложење да се те услуге нису никада обрачунавале између емитера у систему, а на основу споразума између БХРТ и РТРС-а из 2012. године. Такође, БХРТ је става (наведено у акту који је достављен и Управи за индиректно опорезивање БиХ) да се не могу испостављати фактуре за накнаде за кориштење инфраструктуре за пренос сигнала, која је заједнички изграђена и заједнички се користи и одржава у складу са условима из дозволе РАК-а, односно, уколико би јавни сервиси створили дужничко-повјерљачки однос тиме би се створили услови за могућност ускраћивања преноса сигнала једног сервиса другом, што би било у супротности са дозволама РАК-а и правом датим сваком сервису на несметан пренос и емитовање на територији БиХ на начин дефинисан правилима РАК-а. БХРТ је упутио информативно РТРС-у обрачун по истом принципу за кориштење радиорелејних веза за исти период 2012–2014. година у укупном износу од 33.261.971 КМ.

Када је ријеч о односу БХРТ-а са РТВФБиХ, дјеловање ова два јавна сервиса испреплетено је у готово свим сегментима пословања, а односи који из тога произлазе значајно утичу на пословање оба субјекта. Наиме, расподјелом ликвидационе масе претходног правног субјекта (РТВБиХ), РТВФБиХ је додијелено 2% средстава из расподјеле имовине, тако да је истој неопходно кориштење имовине и услуге БХРТ-а за обављање дјелатности.

РТВФБиХ користи техничке и кадровске ресурсе којима располаже БХРТ, а највише услуге Сектора РТВ продукције (људски кадар и опрема у снимању различитих емисија), ПЕП-а (пренос и емитовање програма) и Сектора за управљање имовином. За изнајмљене објекте, опрему и кадрове потребне за рад РТВФБиХ, БХРТ фактурише услуге амортизације и пружене услуге РТВФБиХ, а у складу са Цјеновником међусобних услуга и протоколом о процедурама, роковима наручивања, фактурисања и плаћања услуга, који су усвојила оба јавна сервиса у јуну 2006. године. Овим Цјеновником је дефинисано да се мјесечни трошкови амортизације дијеле у омјеру 60% БХРТ и 40% РТВФБиХ, с тим да сваки емитер мјесечно 30% свог дијела амортизације треба уплаћивати на посебан рачун, те да тим средствима управља БХРТ, као власник опреме и имовине. Средства требају бити намијењена за инвестициона улагања и куповину нове опреме, док преосталих 70% сваки емитер треба издвајати за набавку основних средстава према плану набавки, а за располагање тим средствима треба формирати заједничку комисију.

Иако је Канцеларија за ревизију приликом ревизије БХРТ-а за 2008. годину дала препоруку да је потребно иницирати активности за усаглашавање ставова са РТВФБиХ те преиспитати наведени Цјеновник међусобних услуга, исти није мијењан.

Од почетка примјене наведеног Цјеновника, РТВФБиХ не признаје дио услуга који се односи на амортизацију (70%-тни дио фактурисаних трошкова амортизације), који је намијењен за инвестирање у набавку опреме и капитална улагања, а дио који није споран плаћа нередовно и са закашњењем. Тако се из

године у годину јавља значајан износ потраживања по наведеном основу од РТВФБиХ (са 31.12.2015. године потраживања за период 2009–2014. износила су 9.651.622 КМ). БХРТ евидентира спорне рачуне на сумњива и спорна потраживања и преко исправке потраживања терети расходе периода, што у великој мјери оптерећује пословање БХРТ-а. БХРТ је такође и за ова потраживања покренуо судски спор против РТВФБиХ.

На основу наведеног може се закључити да су међусобни односи врло комплексни и да између сва три оператера постоје разни проблеми који су се кумулисали годинама, а који за посљедицу имају значајна салда потраживања и обавеза која међусобно нису усаглашена и која су узроковала покретање судских спорова између емитера. Разни покушаји генералних директора јавних емитера да ријеше наведене проблеме нису дали резултате.

Током 2016. године, БХРТ је доставио РТВФБиХ и РТРС-у приједлог споразума о начину измирења заосталих и текућих обавеза по основу РТВ таксе прикупљене путем властитих служби наплате РТВ таксе у 2016. години, који ентитетски емитери нису прихватили.

- Усаглашеност потраживања и обавеза између БХРТ и РТВФБИХ

Потраживања: Према подацима из пословних књига и Извода отворених ставки, потраживања БХРТ-а на дан 31.12.2015. године према РТВФБиХ исказана су у износу од **16.001.774 КМ**, а односе се на потраживања наведена у табели која слиједи:

Табела 2: Потраживања БХРТ према РТВФБИХ на дан 31.12.2015. године

Р.Б.	Опис потраживања	Период на који се односе потраживања	Износ (КМ)
1	2	3	4
1	Потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова у складу са Цјеновником услуга из 2006. год.	2015. год.	3.663.663
2	Сумњива и спорна потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова у складу са Цјеновником услуга из 2006. год.	2005–2014. год.	9.651.622
3	Укупна потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова		13.315.285
4	Потраживања за РТВ таксу (инкасо и правна лица)	2015. год.	1.843.239
5	Сумњива и спорна потраживања за РТВ таксу.	до 2010. год.	487.791
6	Сумњива и спорна потраживања за наплаћене судске трошкове и РТВ таксу.	период дужи од 365 дана	355.459
7	Укупна потраживања за РТВ таксу		2.686.489
8	УКУПНО ПОТРАЖИВАЊА ОД РТВФБИХ		16.001.774

РТВФБиХ је један дио потраживања потврдила. Међутим, највећи дио исказаних потраживања у износу од **10.616.236 КМ** РТВФБиХ оспорава. Оспорена потраживања се највећим дијелом односе на потраживања БХРТ за фактурисану амортизацију, а како је то претходно образложено. БХРТ је утужила спорна потраживања.

Дио потраживања од РТВФБиХ је наплаћен у 2016. години, углавном путем компензација.

Обавезе: Према књиговодственим подацима, обавезе БХРТ на дан 31.12.2015. године према РТВФБиХ износе 280.325 КМ и усаглашене су са потраживањима РТВФБиХ.

- **Усаглашеност потраживања и обавеза између БХРТ и РТРС**

Потраживања: Према подацима из пословних књига и Извода отворених ставки, потраживања БХРТ на дан 31.12.2015. године према РТРС-у износе **10.837.765 КМ**, а односе се на потраживања наведена у табели која слиједи:

Табела 3: Потраживања БХРТ према РТРС на дан 31.12.2015. године

Р.Б.	Опис потраживања	Период на који се односе потраживања	Износ (КМ)
1	2	3	4
1	Потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова.	2015. год.	73.523
2	Сумњива и спорна потраживања за пружене услуге	2005–2009. год.	192.541
3	Укупна потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова		266.064
4	Потраживања за РТВ таксу (инкасо и правна лица)	2014. и 2015. год.	4.280.530
5	Потраживања за наплаћене судске трошкове и РТВ таксу	2015. год.	2.107.222
6	Сумњива и спорна потраживања за наплаћене судске трошкове и РТВ таксу	старије од 365 дана	4.183.949
7	Укупна потраживања за РТВ таксу		10.571.701
8	УКУПНО ПОТРАЖИВАЊА ОД РТРС		10.837.765

Од наведених потраживања, РТРС је потврдио само потраживања за пружене услуге и рефундацију трошкова у износу од 73.523 КМ, док остала потраживања није потврдио нити је уопште доставио одговор или коментар на достављене Изводе отворених ставки БХРТ-а. БХРТ је утужила спорна потраживања.

Обавезе: Исказане обавезе БХРТ-а према РТРС-у на дан 31.12.2015. године износе 2.067.073 КМ и углавном се односе на обавезе из 2015. године по основу закупа простора и електричне енергије те трошкове наплатних служби РТВ таксе, док РТРС исказује потраживања према БХРТ (према Изводима отворених ставки који је РТРС послао БХРТ) у износу од 2.630.367 КМ. Укупан износ неслагања обавеза БХРТ-а према РТРС-у износи 563.294 КМ. Према документацији која нам је дата током процеса ревизије, дио потраживања од РТРС-а у износу од 3.439.464 КМ је компензиран у 2016. години на основу Изјава о компензацији које су обострано потписане. Потраживања БХРТ-а, која су компензована, се углавном односе на потраживања за РТВ таксу (инкасо и принудна наплата) из 2013, 2014. и 2015. године у износу од 3.436.044 КМ. Ова потраживања БХРТ-а су компензована обавезама БХРТ-а из 2015. године (у износу од 2.017.032 КМ) и 2016. године.

Евидентно је да су међусобни односи три јавна РТВ сервиса врло сложени и да постоје бројни проблеми који значајно утичу на пословање и функционисање БХРТ, а произашли су услед недоследне примјене Закона о јавном РТВ систему, неусаглашености Закона о јавном сервису РТВФБиХ и Закона о

РTPC-у са Законом о јавном РТВ систему, те неусаглашених ставова између три јавна сервиса у погледу тумачења одређених аката који регулишу њихов рад.

Одбор система као и надлежне институције (Парламентарна скупштина БиХ, Министарство комуникација и транспорта) требају предузети активности на изналажењу одговарајућих рјешења за превазилажење евидентираних проблема те обезбиједити функционисање Јавног РТВ система Босне и Херцеговине како је то предвиђено и прописано Законом о јавном РТВ систему.

8. Биланс успјеха

8.1. Приходи

Према финансијском плану за 2015. годину, који је усвојио УО БХРТ-а 16.07.2015. године, укупно су били планирани приходи у износу од 36.945.000 КМ, а у Главној књизи са 31.12.2015. године приходи су исказани у укупном износу од 33.924.601 КМ.

Сходно наведеном, остварење прихода у односу на планиране је 91,8%.

У 2014. години приходи су били исказани у износу од 38.178.113 КМ, из чега произлази да су приходи у 2015. години били мањи за 4.253.512 КМ, односно 11,14%.

Пословни приходи у 2015. години износе 33.443.028 КМ, од чега се на приходе од продаје учинака односи 27.698.449 КМ (РТВ такса, маркетинг, извршене услуге ентитетским емитерима и рефундирани трошкови од истих), на остале приходе износ од 5.740.253 КМ, а на приходе од продаје робе 4.326 КМ. Сходно томе, пословни приходи чине 98,6% укупних прихода.

Остале приходе чине: финансијски приходи у износу од 210.557 КМ, остали приходи и добици у износу од 201.228 КМ и приходи из основа исправки грешака из ранијих година 69.728 КМ.

Пословни приходи у односу на 2014. годину имају смањење од 3.293.812 КМ или 9%.

У дијелу осталих пословних прихода, најзначајнији приходи се односе на приходе од закупа и исти износе 3.328.593 КМ. Сљедећи су приходи од наплаћене РТВ таксе путем суда – принудна наплата, у износу од 2.160.491 КМ, од којег се на приход од РTPC односи 2.107.222 КМ, а на приход од РТВФБиХ 53.269 КМ.

8.1.1. Приходи од РТВ таксе

Према Закону о јавном РТВ систему, обавеза је сваког домаћинства и правног лица на територији БиХ, које посједује радио или телевизијски пријемник, да плаћа мјесечну таксу (РТВ таксу) за посједовање пријемника и мјесечни износ те таксе је 7,50 КМ.

РТВ такса у БиХ наплаћује се на подручју ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Сходно ставу 3. члана 18. Закона о јавном РТВ сервису БиХ, наплату РТВ таксе могу вршити РТВ сервиси путем властитих служби или тај посао на уговорној основи повјерити другим правним лицима.

Наплата таксе у 2015. години је вршена путем служби јавних РТВ сервиса ФБиХ и Републике Српске (РТРС) и путем телеком оператера. БХРТ, као Јавни РТВ сервис, БиХ није укључен у директан процес наплате РТВ таксе.

Јавни РТВ сервиси су 2005. године закључили уговоре са три телеком оператера (БХ телеком, Хрватске телекомуникације и Телекомуникације РС) о наплати РТВ таксе. Наведени уговор је продужен до 30.06.2016. године.

Одредбама члана 23. Закона о јавном РТВ систему БиХ је прописано да се уплата РТВ таксе врши на јединствени рачун, а да од укупног износа прикупљених средстава БХРТ-у припада 50%, РТРС-у 25%, а РТВФБиХ 25%.

БХРТ приходе од РТВ таксе признаје и евидентира по принципу наплаћене реализације. Приходи по основу РТВ таксе у БХРТ-у у 2015. години су исказани у укупном износу од 20.300.009 КМ и исти биљеже пад од 7,7% у односу на 2014. годину.

Наведени приходи су евидентирани на контима 611 – Приходи од РТВ таксе и на конту 65 – Принудна наплата РТВ таксе судским путем.

Структура исказаних прихода у 2015. години по основу РТВ таксе дата је у следећој табели:

Табела 4: Преглед структуре исказаних прихода БХРТ-а од РТВ таксе у 2015. години

Р.Б.	Начин наплате	Јавни емитер		Укупно	Учешће у укупним приходима од РТВ таксе (%)
		РТВФБиХ	РТРС		
1	2	3	4	5	6 (5/Σ5)
1	БХ телеком	6.995.349		6.995.349	34
2	ХТ	793.285		793.285	4
3	Телекомуникације РС		5.454.381	5.454.381	27
4	Укупно телеком оператери	7.788.634	5.454.381	13.243.015	65
5	Инкасо редовна наплата (физичка и правна лица)	1.789.969	3.089.785	6.917.050	34
6	Принудна наплата и суд. трошкови	53.270	2.107.222	2.160.492	11
7	Наплаћена отписана потраживања за РТВ таксу	16.748		16.748	0
8	Укупно (5+6+7)	1.859.987	5.197.007	7.056.994	35
9	УКУПНО (4+8)	9.648.621	10.651.388	20.300.009	

Приходи наплаћени путем телеком оператера у 2015. години евидентирају се у Главну књигу БХРТ-а, на основу мјесечних обавјештења РТВФБиХ и обавјештења РТРС о наплаћеној РТВ такси, и редовно уплаћују на јединствени рачун за расподелу прихода.

Приходи наплаћени путем инкасо службе евидентирају се на основу мјесечних обавјештења РТВФБиХ и мјесечне информације инкасо службе РТРС о наплаћеној РТВ такси. Међутим, наплаћени приходи инкасо службе (редовни и по основу принудне наплате) се не преносе на јединствени рачун, а сходно томе се и не врши њихова расподела према емитерима, тј. прикупљена средства емитери задржавају и не врше њихову расподелу.

Наиме, РТРС приходе, који су наплаћени путем инкасо службе (редовни и принудна наплата), није уплаћивала на јединствени рачун за расподелу, односно ни на који начин није вршила пренос средстава БХРТ-у по основу прикупљене РТВ таксе преко инкасо службе у 2015. години. РТВФБиХ приходе наплаћене путем инкасо службе такође није уплаћивала на јединствени рачун за расподелу прихода, а дио средстава који припадају БХРТ-у према формули

расподјеле је пренесен у 2015. години директно на трансакцијски рачун БХРТ-а, што такође није у складу са Законом о јавном РТВ систему.

Када је у питању исказани износ прихода у БХРТ-у, а који су ентитетски емитери наплатили по основу принудне наплате, уочено је да се у мјесечним информацијама о наплаћеној РТВ такси РТРС не раздваја наплаћена главница и наплаћени судски трошкови и затезне камате те се сходно томе цјелокупан износ у БХРТ-у књижи на konto принудна наплата РТВ таксе судским путем (konto 65580). Иначе расподела уплаћених судских трошкова и затезних камата међу емитерима се, сходно донесеној одлуци¹², врши у омјеру 50% БХРТ, а 50% емитеру који је извршио наплату.

У вези с наведеним, важно је напоменути да, иако се не врши расподела прикупљених средстава преко инкасо служби, ентитетски емитери редовно фактуришу припадајући дио трошкова инкасо служби БХРТ-у.

Увидом у документацију и добијене информације, током ревизије могли смо закључити да трошкови инкасо служби на одређени начин директно утичу на остварење прихода БХРТ-а (резултата пословања), јер се у систему, у којем није прецизно дефинисан начин утврђивања висине трошкова тих служби (нити горњи лимити), те с тим у вези не врши мониторинг истих од свих заинтересованих страна (иако је то регулисано одлуком емитера из 2009. године која се не поштује), врши пребијање (компензација) исказаних прихода у пословним књигама БХРТ-а (који су и књижени на бази информација добијених од ентитетских емитера – приходи од РТВ таксе) са расходима/трошковима инкасо служби ентитетских емитера над којим БХРТ не остварује надзор односно мониторинг.

Посебно је важно, у погледу реализације прихода, истакнути однос између БХРТ-а и РТВФБиХ, који су присутни у више сегмената пословања. Наиме, РТВФБиХ користи све врсте техничке и кадровске подршке од БХРТ-а, а највише се користе услуге Сектора РТВ продукције (кадрови и опрема), ПЕП-а (пренос и емитовање програма) и Сектора за управљање имовином (закупи и трошкови везани за исте).

По наведеним основама, а на бази усвојеног Цјеновника из јуна 2006. године, БХРТ фактурише РТВФБиХ извршене услуге и припадајући дио амортизације за кориштену опрему.

РТВФБиХ не признаје трошкове амортизације, а и плаћање осталих услуга које се признају од РТВФБиХ није редовно.

Потраживања по наведеном основу су предмет и судског спора покренутог против РТВФБиХ.

Због начина на који се исказују приходи од РТВ таксе у БХРТ-у, који се врши на бази података достављених од ентитетских емитера, гдје: удио наплате РТВ таксе преко инкасо служби је значајан, а да се тако наплаћена средства не уплаћују на јединствени рачун за расподелу; не постоји ефикасан систем мониторинга наплате и расподеле РТВ таксе међу емитерима; приходи од принудне наплате РТВ таксе преко наплатне службе РТРС се у извјештајима (информацијама) достављају у збирном износу (без раздвајања по врсти и без приложених доказа), а исказана стања потраживања и обавеза између БХРТ-а и ентитетских емитера су неусаглашена, нисмо у могућности потврдити да су стања на контима прихода од РТВ таксе на дан 31.12.2015. године у потпуности правилно класификована и да исказују реално стање прихода.

¹² Одлука код БХРТ-а заведена под бројем:101-1272/09 од 21.11.2009. године

Јавни емитери су на основу закљученог уговора од 19.08.2016. године ангаžовали ревизорску кућу за обављање ревизије наплате и расподеле прихода од РТВ таксе за 2014. и 2015. годину и иста је сачинила извјештај који су потписала сва три генерална директора јавних емитера крајем 2016. и почетком 2017. године.

Према наведеном извјештају, у 2015. години укупно је путем јединственог рачуна за наплату РТВ таксе прикупљено 27.250.907 КМ (исказани износ на конту 46960 – Обавезе за РТВ таксу према емитерима), од којег износа је БХРТ-у пренесено 13.625.476 КМ.

Према истом извјештају ревизора, путем инкасо службе на подручју РС у 2015. години је наплаћено 10.394.014 КМ, од чега се на редовне уплате односи 6.101.235 КМ, а 4.214.444 КМ на принудну наплату путем инкасо службе. У извјештају се наводи да наведена средства нису уплаћивана на јединствени рачун за расподелу РТВ таксе, нити су на било који други начин вршени преноси средстава према БХРТ или РТВФБиХ. У 2015. години према извјештају ревизије, инкасо служба РТВФБиХ је наплатила укупно 3.828.409 КМ, од којег износа је у 2015. години на трансакцијски рачун БХРТ-а пренесен износ од 624.945 КМ.

У предметном извјештају ревизије се наводи да уплате на јединствени рачун (преко телеком оператера), као и уплате које се односе на наплату путем инкасо служби, не омогућују јасно разграничење колико је фактурисано РТВ таксе у 2015. години, а колико је наплаћено од фактурисаног износа у 2015. години. Наиме, ентитетски емитери, како се наводи у извјештају, у својим извјештајима не наводе на који период се односи наплата па је, сходно томе, тешко казати који је степен наплате РТВ таксе за 2015. годину у односу на фактурисану.

Узимајући у обзир наведено, може се закључити да су приходи по основу РТВ таксе у паду у односу на 2014. годину, као и да је тај тренд присутан и у ранијем периоду.

Један од разлога за смањење прихода од телеком оператера је значајно смањење броја претплатника фиксне телефоније, који су са развојем кабловских мрежа прешли из претплатничког односа са телеком оператером на кориштење фиксних прикључака преко кабловских оператера. Како кабловски оператери нису од стране РАК-а препознати као телеком оператери, тако је наплата РТВ таксе за претплатнике који су отказали уговоре са телеком оператерима прешла на инкасо службу.

Може се констатовати да процес прилагођавања новонасталој ситуацији (развој тржишта кабловских оператера) није био задовољавајући када је у питању прије свега РТВФБиХ, а у мањем дијелу РТРС.

Према презентованом, постојећа ситуација за сва три јавна емитера је врло сложена у погледу прикупљања прихода од РТВ таксе. Међутим, ситуација у којој БХРТ нема директан утицај на наплату РТВ таксе, а да ентитетски емитери не уплаћују средства наплаћена преко инкасо служби на јединствени рачун за расподелу (како је то прописано Законом о јавном РТВ систему), а ни на други начин не врше пренос припадајућег дијела средстава БХРТ-у, доводи БХРТ у озбиљне потешкоће у финансијском пословању јер се евидентирају приходи од инкасо служби и приходи од принудне наплате евидентирају на конто прихода, а по истеку године дана књиже на сумњива и спорна потраживања, што директно утиче на финансијски положај БХРТ-а.

Узимајући у обзир чињеницу да је уговор са телеком оператерима истекао у 2015. години, а да је исти продужен до половине 2016. године, у току 2016. године је разматрано неколико иницијатива у вези с новим начином обрачуна РТВ таксе

међу којима и наплата преко ЈП за електродистрибуцију. Међутим, у вријеме вршења ревизије није био усвојен нови начин прикупљања РТВ таксе.

У циљу поштивања постојећег Закона о јавном РТВ систему БиХ, а с тим у вези и обезбјеђења сталности пословања БХРТ-а, препоручујемо да се предузму максимални напори из домена рада УО БХРТ и руководства БХРТ-а према надлежном министарству, Савјету министара БиХ, односно Парламентарној скупштини БиХ, у циљу изналажења адекватног модела за наплату РТВ таксе.

Неопходно је обезбиједити ефикасне механизме за праћење наплате и расподеле средстава прикупљених по основу РТВ таксе на нивоу јавног РТВ система, сходно Закону о јавном РТВ систему.

Такође је неопходно обезбиједити услове за правилну класификацију прихода који се везују за РТВ таксу (принудна наплата, трошкови поступка, затезне камате и сл.), што је на одређени начин и регулисано Одлуком о начину расподеле трошкова наплатних служби, која се у пракси не примјењује.

8.1.2. Приходи од закупа

На конту 65100 евидентирани су приходи од закупа у укупном износу од 3.328.593 КМ.

Према достављеном прегледу за потребе ревизије, констатовано је да је БХРТ по основу закупа пословног простора и закупа на емисионим локацијама у 2015. години имао на снази 196 уговора. Значајан број уговора је закључен на неодређено вријеме, а периодично се према потребама врши анексирање уговора. Од наведеног броја уговора, 36 уговора је закључено са ЈП Хрватске телекомуникације, 35 са БХ телекомом, 32 уговора са Телекомуникацијама РС, 12 уговора са SOFNET, 8 уговора са ТВ Хауат Сарајево итд.

Узимајући у обзир број уговора закључених са закупопримцима, као и присутност анекса на првобитно закључене уговоре, специфичности предмета услуга закупа, континуирано праћење (контролни поступци и мониторинг) потпуне реализације наведених уговора је од посебне важности за реализацију прихода који се везују за исте.

Појединачно, највећи уговорени износ закупа је по уговору са IDDEEA-ом, у износу од 38.055 КМ на мјесечном нивоу за закуп простора на више локација, затим са OBN-ом, за закуп на више локација у мјесечном износу од 24.548 КМ, ТВ Кантона Сарајево са мјесечним износом од 29.078 КМ (у оквиру наведеног износа је износ од 10.715 КМ на име рефундације трошкова ел. енергије, комуналних услуга и др.), БХ телекомом са мјесечним износом од 13.291 КМ за закуп простора на Влашићу (Травник).

БХРТ је 2008. године донио Цјеновник услуга сектора за пренос и емитовање програма (ПЕП) БХРТ-а који је усвојио УО БХРТ-а¹³.

Наведеним Цјеновником није био предвиђен попуст при одређивању цијена закупа на емисионим локацијама БХРТ-а.

¹³ Цјеновник услуга сектора за пренос и емитовање програма БХРТ-а је усвојен на 25. Сједници УО БХРТ-а одржаној 11.01.2008. године.

На 81. сједници УО БХРТ, одржаној 04.11.2011. године, донесена је измјена Цјеновника ПЕП-а, према којој се у Цјеновник додаје нови члан 4. који гласи: "У зависности од броја ангажованих објеката и услуга (минимум 10), на цијене утврђене овим Цјеновником може се одобрити попуст највише до 20%, а што се утврђује одлуком УО БХРТ, на приједлог генералног директора БХРТ-а, у случајевима када пословодство БХРТ-а оцијени да постоји интерес за БХРТ."

Како је наведени Цјеновник донесен прије 9 година (значајан број уговора закључен је на неодређено вријеме), поставља се питање адекватности самих цијена утврђених у Цјеновнику у садашњем времену у односу на вријеме када су исте утврђене.

Наиме, у ситуацији када БХРТ посједује капацитете да може обезбиједити простор на скоро цијелој територији БиХ, то би требало преиспитати постојећи цјеновник и анализирати могућности повећања прихода по датом основи.

Констатовано је да се приликом давања у закуп пословног простора у згради БХРТ-а трећим лицима (изузимајући РТВФБиХ) на основну цијену одобравају попусти до 20%.

Наиме, према добијеним информацијама из БХРТ-а, *цијене изнајмљивања простора за трећа лица су „конкурентне тржишне цијене“, и то су у правили веће цијене од интерних цијена између БХРТ-а и РТВФБиХ за проценат који омогућава тржишни пласман.*

Из наведеног се може закључити да, за одобрење попушта на цијену закупа пословних простора трећим лицима, нису предвиђене посебне одлуке УО БХРТ као што је то случај за закуп по цјеновнику ПЕП-а, односно нисмо се увјерили у њихово постојање.

Увидом у презентоване фактуре и пратећу документацију (уговоре) о закупу пословног простора и емисионих локација, уочено је да се у неким уговорима наводе појединачне ставке услуга закупа у једном члану, а да се у сљедећем члану наводи збирни износ закупа те да, сходно томе, односно расположивој документацији, није могуће на јасан и једноставан начин извршити компарацију обрачунате цијене закупа по ставкама и цјеновнику ПЕП-а.

При томе је такође уочено (на бази узорка) да постоје уговори о закупу у којима је јасно и прецизно наведена појединачно услуга закупа са цијеном из цјеновника или је приложена спецификација услуга са цијенама уз сам уговор.

Препоручујемо да се на јасан, прецизан и транспарентан начин у свим уговорима о закупу наводе врсте услуга (са навођењем позиције у цјеновнику), као и појединачне цијене по истим, сходно цјеновнику ПЕП-а, ради могућности једноставног праћења, односно контроле реализације истих.

Осим тога, потребно је утврдити процедуре утврђивања цијене закупа пословног простора трећим лицима (изузимајући РТВФБиХ са којим су односи регулисани посебним цјеновником), као и могуће одобравање попушта и поступак његовог одобравања.

У вези са попустима према цјеновнику ПЕП-а, било би корисно анализирати све уговоре и сагледати: структуру закупопримаца, период трајања закупа, висину закупнине, уредност у измиривању обавеза, број закупљених локација по закупопримцу. Узимајући у обзир наведено, анализа би посебно требала ставити акценат на одобрене попусте и њихову висину (уз претходну сагласност УО БХРТ-а), који су према презентованој документацији углавном одобрени до максимално дозвољеног износа, док у неким случајевима, иако закупопримац испуњава услове за попуст, исти не остварује због могуће неинформисаности о могућности остварења истог.

Сматрамо да би било неопходно анализирати постојећи ценовник ПЕП-а у смислу утврђивања релевантности цијена у истом, с обзиром на период када је ценовник донесен, а све у циљу остварења могућег повећања прихода по наведеном основу.

Препоручујемо да се размотри оправданост закључивања уговора на неодређено вријеме са закупопримцима.

8.1.3. Приходи од маркетинга

Према Закону о јавном РТВ систему Босне и Херцеговине, финансирање БХРТ-а се осим из средстава од РТВ таксе врши и средствима оствареним по основу маркетинга.

Укупно исказани приходи по основу маркетинга у 2015. години износе 3.039.660 КМ.

Од наведеног износа, на приходе БХТ1 се односи 2.997.933 КМ, на приходе БХР1 12.286 КМ, а на остале приходе од маркетинга 29.440 КМ.

БХРТ приходе од маркетинга признаје по принципу фактурисане реализације умањене за одобрене попусте и порез на додату вриједност.

Одредбама члана 23. Закона о јавном радиотелевизијском систему Босне и Херцеговине, прописано је да се укупан приход од маркетиншког оглашавања треба уплаћивати на јединствени рачун, те да се укупан износ наплаћен на територији Босне и Херцеговине распоређује јавним РТВ сервисима у омјеру: БХРТ 50%, РТВФБиХ 25% и РТРС 25%. Међутим, утврђено је да приходи по основу маркетинга нису уплаћивани (нити од једног емитера) нити распоређивани на прописани начин од стране сва три јавна емитера, а као образложење за непоступање по члану 23. наведено је да није успостављена Корпорација јавних РТВ сервиса нити Кућа продаје, те да БХРТ нема утицаја на начин расподеле прихода остварених по основу пружања маркетинг услуга.

Како се укупни приходи од маркетинга не уплаћују на јединствени рачун, нити се врши расподела према прописаним процентима, у времену проведеном у ревизији нисмо могли процијенити финансијске ефекте нераспоређених прихода у корист БХРТ-а, који у значајној мјери утичу на ликвидност пословања БХРТ-а.

Ради заједничког наступа на тржишту маркетиншких услуга, три јавна емитера су у 2015. години сачинила Цјеновник услуга оглашавања са општим условима ЦПП уговарања. Наведени Цјеновник је усвојио УО БХРТ-а 19.12.2014. године. Поменути Цјеновником су предвиђене три врсте попушта и то: агенцијски, који зависи од промета оствареног током године (максимално до 18%), затим попуст оглашивачу на основу уговореног износа током године и лојалности јавним емитерима (максимално до 8%), те попуст на авансно плаћање услуга маркетинга (максимално до 12%). Према Цјеновнику, примјена оглашивачких попушта искључује примјену попушта за агенције и обрнуто, изузимајући попуст за лојалност у износу од 5%. У дијелу Цјеновника који се односи на посебне услове пословања, пословним партнерима је био омогућен и додатни попуст у износу од 8% уколико су у претходној години (2014) имали промет најмање 500.000 КМ и ако се обавезу да ће исти увећати за најмање 20% у наредној (2015) години.

Узимајући у обзир комплексност односа између три емитера, а везано за чињеницу да се одобравање попушта врши у односу на промет остварен на нивоу сва три емитера, нисмо се увјерили да се на поуздан начин врши

утврђивање вјеродостојности података о оствареном промету од оглашавања преко сва три емитера. Наиме, размјена података о оствареном нивоу потрошње агенција и оглашивача између емитера се врши путем службеног маил-а кроз креиране табеларне прегледе.

Осим поменутог Цјеновника, БХРТ је у 2015. години примјењивао и властити Цјеновник услуга оглашавања и спонзорства с општим условима на БХТ1, који је такође усвојио УО БХРТ-а 19.12.2014. године.

У погледу одобравања попушта за авансно плаћање, у општим условима пружања маркетинг услуга (Цјеновник БХРТ-а) се наводи да ће се авансни попуст за Агенције обрачунавати **кумулятивно са агенцијским попустом**, односно основица за обрачун му је вриједност наруџбе умањене за припадајући оглашивачки попуст, а код директног оглашивача основица за обрачун представља уплаћену вриједност за оглашавање.

Такође, у ЦПП цјеновнику је наведено да ће се авансни попуст одобравати на основу укупне авансне уплате на сва три емитера.

Регулисано је такође да ће се авансни попуст одобрити у распону од 5 до 12%, у зависности од уплаћеног износа прије почетка емитовања.

*Из наведеног се може закључити да се авансни попуст обрачунава на основицу у коју је укључен **агенцијски попуст**, што је и констатовано на фактурисаним износима (нпр. попуст агенцији од 9% на авансно плаћање).*

Авансни попуст одобрен на бази збирне уплате на сва три емитера практично доводи БХРТ у ситуацију да одобрава попуст агенцији (по јединственој стопи на бази збирне уплате на сва три емитера), а да при томе истој уопште не буде уплаћен аванс или буде извршена уплата аванса у знатно мањем износу од уплате на друга два емитера.

У 2015. години су оглашивачи давали изјаве којим су се обавезивали (у сврху добијања попушта оглашивачу) да ће преко јавних емитера реализовати одређени износ средстава, као и то да тај износ представља одређени проценат укупног буџета за оглашавање. Одредбу везану за укупна финансијска средства (буџет) за оглашавање и проценат истих планиран за реализацију преко јавних емитера, по нашем мишљењу, *није могуће провјерити без увида у књиговодствене евиденције оглашивача.*

Примјењујући ЦПП цјеновник у 2015. години, БХРТ је заједно са остала два јавна емитера закључио уговоре са три маркетиншке агенције и то: Media Level д.о.о. Сарајево, Media Pool д.о.о. Сарајево и Media Group д.о.о. Сарајево. Подаци о укупно уговореном, укупно реализованом и промету реализованом преко БХРТ-а су приказани у табели која слиједи.

Табела 5: Преглед оствареног нето промета преко три маркетиншке агенције у 2015. години¹⁴

Р.Б	Назив медијске куће	Уговорени промет у 2015. години са сва три емитера	Реализован и промет у 2015. години код сва три емитера	Реализован и промет преко БХРТ	Процена т учешћа (5/4*100)	Напомена
1	2	3	4	5	6	7
1	Media Level д.о.о.	1.500.001	1.931.370	381.161	20	
2	Media Group д.о.о. *	3.500.001	719.021	76.162	11	Промет остварен до 07.04.2015. г
3	Media Pool (клијенти Media Group)		2.294.267	199.876	9	Промет остварен до 07.04.2015. до 31.12.2015. г
4	Media Pool д.о.о.	3.703.477	4.302.353	752.677	17	
5	Media Pool д.о.о. - укупно		6.596.619	952.554	14	
6	УКУПНО	8.703.479	9.247.010	1.409.877	15	

* Уговор са Media Group д.о.о. Сарајево је раскинут 07.04.2015. године, с обзиром на то (како је наведено у образложењу) да је дошло до значајне обуставе оглашавања међународних оглашивача.

Увидом у књиговодствену картицу купца Media Pool д.о.о., утврђено је да је дуговни промет на истој исказан у укупном износу од 1.117.322 КМ, док је на картици Media Level д.о.о. исказан дуговни промет у 2015. години у износу од 446.745 КМ.

Сва три генерална директора јавних емитера су 03.06.2015. године донијела одлуку којом се раскида уговор са Media Group д.о.о. Сарајево. Даље се у одлуци наводи да, у складу са чланом 12. уговора, неће бити додатних задужења Media Group-а због неиспуњења уговором дефинисаног износа за који је био везан агенцијски попуст, с обзиром на то да је дошло до значајне обуставе оглашавања међународних оглашивача.

У датој одлуци је дефинисано да ће оглашивачи Media Group-а наставити оглашавање преко агенције Media Pool. Јавни емитери ће сходно томе потписати анекс на уговор са Медиа Поол. Према члану 5. Одлуке, иста ће се примјењивати од 07.04.2015. године.

У члану 6. Одлуке је наведено да је проведена анализа и да је утврђено да су задужења према агенцији Media Group знатно мања у односу на одобрења која би остварила агенција Media Pool по основу знатно већег транспорта (транспорт узрокован преласком оглашивача из Медиа Гроуп-а) у односу на уговорени транспорт. Сходно наведеном, одлучено је да неће бити одобрења према агенцији Медиа Поол, али ни задужења према агенцији Media Group.

У октобру 2015. године јавни емитери су закључили анекс¹⁵ на основни уговор са агенцијом Media Pool д.о.о. Сарајево, а којим је регулисано да агенција неће бити посебно одобрена без обзира на повећање транспорта преласком оглашивача из Media Group-а код исте.

Осим прихода који су остварени преко маркетиншких агенција, БХРТ остварује приходе од маркетинга директним уговарањем са оглашивачима примјењујући властити ценовник.

¹⁴ Подаци о оствареном промету преузети од маркетинг службе БХРТ-а у облику табеларних прегледа сачињених у Excel-у.

¹⁵ Анекс број:101-1814/15 од 29.10.2015. године

Значајнији износи по датом основу реализовани су са БХ телекомом кроз директно закључивање уговора без посредника.

Узимајући у обзир укупно исказане приходе од маркетинга преко БХТ1, у износу од 2.997.933 КМ, те у табели бр. 5 исказане приходе од маркетиншких агенција у износу од 1.409.877 КМ, можемо закључити да је удио маркетиншких агенција у исказаном приходу од маркетинга 47%.

У одређеним случајевима, сама реализација маркетиншких услуга се врши на основу понуде или наруџбенице и не врши се закључивање посебних уговора.

Такође, уочено је да се приликом закључивања уговора користи могућност "компензирања" издатака које БХРТ има за откуп права на одређене догађаје кроз уступање одређеног маркетиншког простора власнику права.

Узимајући у обзир финансијски положај БХРТ-а, скрећемо пажњу на потребу анализе и преиспитивања висине одобрених попушта приликом уговарања продаје услуга оглашавања, посебно маркетиншким агенцијама, на начин који би, између осталог, укључио анализу праксе у окружењу. У том погледу би било пожељно, на бази добијених закључака из анализе, покренути иницијативу на могуће промјене у приступу реализацији маркетинг услуга јавних емитера са РТРС и РТВФБИХ.

Препоручујемо да се преиспита висина, начин одобравања и начин обрачуна авансног попушта (основица за обрачун), како би исти имао свој пуни смисао за сва три јавна емитера.

Размотрити могућност да се подаци о транспорту маркетиншких агенција међу емитерима размјењују уз примјену вјеродостојних књиговодствених исправа јер су ти подаци основ за признавање одобрених попушта. У том смислу потребно је вршити провјеру навода из изјаве оглашивача, по истеку периода на који се оглашавање односи, јер исти имају директне ефекте на остварене приходе БХРТ-а (јавних емитера).

Уочена је примјена асигнација између БХРТ-а и добављача у сврху обезбјеђења одређених средстава, у замјену за уступљени маркетиншки простор БХРТ-а (случај разлике исплате топлог оброка).

Сматрамо да је нерационално и економски нелогично поступање по којем се маркетинг простор, путем штурих уговора о асигнацији, уступа заинтересованим добављачима и то као авансна уплата и уз одређени попуст на реализоване бруто вриједности маркетиншког оглашавања. Сходно томе, скрећемо пажњу на потенцијални ризик да се таквим поступањем спрам маркетиншког простора проблематика неликвидности кумулира, односно настави тренд раста насталих пословних расхода у односу на пословне приходе.

Препоручујемо свим нивоима одговорности у БХРТ-у да преиспитају модел поступања којим се на одређени начин добављачима отвара простор, да у условима тешког финансијског стања у којем се БХРТ налази, а у жељи руководства да превазиђе текуће проблеме неликвидности, остваре могуће користи које не би биле могуће у условима примјене основних економских принципа у пословању. Наведено је посебно важно у условима ограничених, односно недовољних средстава финансирања редовног пословања БХРТ-а.

8.2. Трошкови и расходи обрачунског периода

Укупни расходи исказани у Билансу успјеха за период од 01.01. до 31.12.2015. године износе 39.200.514 КМ и чине их: пословни расходи (33.818.884 КМ), финансијски расходи (1.169.040 КМ), остали расходи (4.005.427 КМ) и расходи на основу промјене рачуноводствених политика и исправка грешака из ранијих година (207.163 КМ).

У оквиру укупних расхода БХРТ-а исказани су пословни расходи у износу од 33.818.884 КМ и чине их набавна вриједност продане робе (2.690 КМ), материјални трошкови (2.121.492 КМ), трошкови плата и осталих примања запослених (19.589.335 КМ), трошкови производних услуга (8.433.525 КМ), амортизација и трошкови резервисања (2.166.299 КМ) и нематеријални трошкови (1.505.543 КМ).

Обављена је ревизија најзначајнијих расхода БХРТ-а методом случајног узорка, а у даљем тексту су изнесена запажања, уочене слабости и неправилности како слиједи.

8.2.1. Трошкови запослених

Трошкови плата и осталих примања запослених и других физичких лица: У оквиру ове групе конта исказана је реализација у износу од 19.589.335 КМ, а што се односи на трошкове плата запослених – сумарни конто 520 (16.274.720 КМ), трошкови службених путовања запослених – сумарни конто 523 (378.699 КМ), трошкови осталих примања, накнада и материјалних права запослених – сумарни конто 524 (2.236.754 КМ), трошкови накнада члановима одбора, комисија и слично – сумарни конто 527 (126.337 КМ) и трошкови накнада осталим физичким лицима – сумарни конто 529 (572.825 КМ).

Општа запажања – регулаторни оквир: На основу Статута Радио-телевизије Босне и Херцеговине (у даљем тексту БХРТ), почетком 2008. године донесен је Правилник о унутрашњој организацији БХРТ-а чији саставни дио чини и Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста Сектора РТВ продукције, Сектора за пренос и емитовање програма (ПЕП), Сектора за управљање имовином и инвестиције и Сектора Заједничке функције. У 2013. години донесен је Правилник о допуни Правилника о унутрашњој организацији БХРТ-а у смислу измјене назива једног програма. Такође, почетком 2008. године је донесен Правилник о систематизацији радних мјеста БХРТ-а чији саставни дио чине табеларни прегледи организационих цјелина БХРТ-а са називима радних мјеста, стручном спремом, бројем извршилаца, појединачним описима радних мјеста и списак специфичних РТВ занимања у БХРТ-у. Донесене су још три измјене у форми Правилника о измјенама Правилника о систематизацији радних мјеста у БХРТ-у у 2012, 2015. и 2016. години, које се односе на корекције одређених коефицијената.

У складу с чланом 10. важећег Правилника о систематизацији радних мјеста у БХРТ-у, приложена је табела са описима радних мјеста, стручном спремом, бројем извршилаца, коефицијентима по организационим јединицама, што простим збрајањем износи 1.021 извршиоца.

Примарни циљ доношења интерног Правилника о систематизацији радних мјеста је прелиминарно пројцирање потребног броја стручних лица и лица подршке кључним процесима основне дјелатности.

Сматрамо да је у разумном временском року било потребно приступити тестирању одредби овог акта у циљу провођења суштински потребних корекција. Међутим, сва прилагођавања овог правилника су се односила само на корекције висине првобитно додијељених коефицијената одређеним позицијама.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да се предузму активности на анализи постојећег Правилника о систематизацији радних мјеста и довођење истог у прихватљиве оквире са јасно дефинисаним потребама и постављеним захтјевима нормалног функционисања БХРТ-а.

Почетком 2008. године донесен је Правилник о платама и накнадама запосленика БХРТ-а којим је уређен начин утврђивања и исплате плата, накнада и других примања запосленика БХРТ-а. Потом су донесена још два Правилника о измјенама Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а, од којих један у 2012. години. Истим је додата одредба увођења менаџерског уговора са генералним директором БХРТ-а, као и уговора о раду са директорима сектора БХР1 и БХТ1 и помоћника генералног директора за развој. Правилником о измјенама Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а из 2016. године у члану 50. који дефинише увећање/умањење плате, измјена се односи на могућност исплаћивања новчане награде/стимулације у виду повећања плате до 20%, о чему одлучује генерални директор на приједлог руководиоца највиших организационих цјелина БХРТ-а до доношења посебног Правилника о начину и критеријумима за увећање/умањење плате запосленика БХРТ-а.

Обављеном ревизијом смо констатовали да се интерним мониторингом Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а једино долазило до закључка да је потребно вршити корекције навише у вези с висином првобитно додијељених коефицијената. Претходно нису сачињаване одговарајуће анализе оправданости оваквог приступа.

Узимајући у обзир контекст кумулираних проблема финансијског пословања БХРТ-а, сматрамо да није примјерено изоловано управљати платама и накнадама запосленика БХРТ-а (чине око 42% укупних расхода у 2015. години) у смислу побољшања финансијског положаја запослених без релевантних критеријума у ситуацији јасно присутне тенденције пада пословних прихода текуће у односу на претходну годину, као и раста пословних расхода изнад пословних прихода у текућој години.

Препоручујемо свим руководећим нивоима одговорности у БХРТ-у да посебну пажњу обратe на припрему адекватних анализа које узимају у обзир тенденцију негативног односа пословних прихода и пословних расхода БХРТ-а те размотре све могућности прилагођавања Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а, примјерено окружењу у којем БХРТ обавља своју дјелатност.

Издаци за плате запослених: У складу с одредбама Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а, уређен је начин утврђивања и исплате плата, накнада и других примања запосленика БХРТ-а. Плату запосленика утврђује генерални директор БХРТ-а на приједлог руководиоца појединих организационих јединица у складу с важећим актима, а Управни одбор БХРТ-а утврђује годишњи буџет плата за текућу годину у склопу Годишњег плана о пословању БХРТ-а.

Трошкови плата запослених су исказани у износу од 16.274.720 КМ, од чега се на нето плате односи 9.609.810 КМ, порез на плате и накнаде плата 552.655 КМ, доприносе на терет осигураника 4.565.781 КМ и доприносе на терет послодавца 1.546.474 КМ. Просјечан број запослених на основу сати рада износи 925. Почетком године, у статусу запослених је 951 лице с тенденцијом пада током године, а на дан 31.12.2015. године исказан је број од 883 запослених, за колико је обрачуната и исплаћена плата за мјесец децембар 2015. године. Од овог броја, 29 запослених је ангажовано на основу уговора о раду на одређено вријеме.

Обрачун плата врши се на основу извјештаја руководиоца организационих цјелина са подацима о броју остварених радних сати сваког запосленика у припадајућој организационој цјелини евидентираних у IIS-формату. За исправност евидентирања радних сати, на основу редовног рада и одсуствовања с посла, одговорни су запосленици, који уносе податке у евиденције рада, и руководиоца организационе цјелине, који овјерава тачност података у евиденцији о раду.

Прегледом расположиве документације, као и упитом релевантних лица, информисани смо да су обавезе за припадајуће порезе и доприносе на терет осигураника и доприносе на терет послодавца измирене закључно са мартом 2015. године, када наступа период неликвидности која се, између правовременог измиривања осталих обавеза БХРТ-а, одражава и на измиривање обавеза по основу пореза и доприноса на плате и накнаде плата запослених БХРТ-а. Наиме, уведено је неписано правило у поступању према којем се из оствареног текућег прилива финансијских средстава пуштају као број 1 из ранга приоритета плаћања **обрачунате плате** и накнаде плата **без пореза и доприноса**. У том смислу, БХРТ још увијек редовно врши исплату плате „мјесец за мјесец“ са евидентним продужавањем рока за исплату. Такође је присутна пракса да се од новчаних прилива прво измирују, по износу, мање обавезе за доприносе (нпр. водни допринос и допринос за елементарне непогоде), а потом се, како пристижу финансијска средства, измирују допринос за здравство, незапосленост и допринос за МИО/ПИО. На дан 31.12.2015. године укупно стање обавеза по основу плата, накнада и осталих примања (сумарна група конта 45) исказано је у износу од 3.952.294 КМ, од чега су обавезе за нето плате и накнаде 841.101 КМ, обавезе за порезе на плате и накнаде 59.787 КМ и обавезе за доприносе 3.051.406 КМ (најзначајније обавезе за МИО/ПИО 2.474.371 КМ). **У вријеме обављања ревизије, стање неизмирених обавеза за порезе и доприносе износило је 2.691.924 КМ (од чега 2.403.833 КМ за обавезе према МИО/ПИО),** уз напомену да је овај податак подложен сталној промјени јер настају нове обавезе, а неки износи обавеза се дјелимично измирују.

Можемо закључити да исплата плата без прописаних пореза и доприноса није анализирана са стајалишта важећих законских прописа нити је сачињен динамички план приоритета плаћања као релевантна подлога за транспарентно праћење стања предметних обавеза и планирања активности за њихово рјешавање. Руководство БХРТ-а није донијело акт-одлуку-план којим се дефинише могућност контролисане исплате нето плате без истовременог плаћања припадајућих законских пореза и доприноса. Овакво понашање је показатељ ад хоц приступа предметној проблематици.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да са дужном пажњом размотри све околности које потенцијално могу негативно утицати на ликвидност и економичност пословања БХРТ-а, те сачини документ којим ће се дефинисати ранг приоритета плаћања обавеза из редовног пословања. У том смислу потребно је утврдити мјесто приоритета плаћања нето плата и кумулираних неизмирених припадајућих законских пореза и доприноса у циљу поступања у складу с важећим прописима.

Исплата стимулација запосленим: Увидом у документацију констатовали смо да је током 2015. године исплаћено укупно 23.219 КМ на име стимулације запосленим у БХРТ-у. Ове исплате су реализоване сваког мјесеца, а значајнији износи су исплаћени у новембру и децембру 2015. године.

Стимулације су исплаћиване на основу одредби чл. 50. Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а према списку предложених запосленика од стране директора сектора или руководиоца, који је генерални директор мјесечно одобравао. Појединачних одлука или рјешења за стимулације није било. Такође се нисмо увјерили да су средства за ове намјене унапријед планирана годишњим буџетом. Напомињемо, у 2016. години је донесен Правилник о измјенама Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а којим су измијењени одређени ставови у члану 50. и којим је дефинисано да ће се одредбе овог члана примјењивати до доношења посебног Правилника о начину и критеријумима за увећање/умањење плате запосленика БХРТ-а.

Препоручујемо руководству да донесе одговарајући Правилник о начину и критеријумима за увећање/умањење плата запослених у циљу транспарентног, правичног и рационалног управљања финансијским средствима БХРТ-а.

Накнада за обављање послова другог радног мјеста: На основу Статута БХРТ-а (чл. 50. и 53) и Правилника о раду БХРТ-а (чл.135) поступајући у складу са Законом о раду у институцијама БиХ (чл. 50. став 4. тачка н), генерални директор је донио рјешења за обављање послова другог радног мјеста. Ова права су утврђена за 23 запосленика од чега је 12 запосленика новијег датума заснивања радног односа.

Препоручујемо да се на основу прописа, који дефинишу могућност исплате новчане накнаде за обављање послова другог радног мјеста, разраде критеријуми на основу којих се с поузданошћу може утврдити утемељеност ових исплата, увезивања постигнутих и планираних учинака, а у циљу рационалног и намјенског трошења финансијских средстава.

Процес запошљавања и интерни премјештаји запослених: Почетком 2008. године Управни одбор БХРТ-а је донио Правилник о раду БХРТ-а на основу Закона о раду у институцијама БиХ, Статута БХРТ-а и уз консултације са Синдикатом запосленика. Истим су дефинисана права и обавезе из радног односа и то процедуре пријема запослених у радни однос, унапређења, престанака радног односа и друга питања из радног односа. Према презентованим информацијама, у 2015. години је запослено 15 лица на одређено вријеме до три мјесеца због хитности обављања одређених послова. Углавном се ради о пријему на радна мјеста специфичних занимања БХРТ-а – новинари, спикер, техничар, асистент сценографа и др.). За 86 лица је престао радни однос, од чега је за 36 истекао уговор о раду на одређено вријеме, 39 лица је отишло у пензију, са осам лица је закључен споразумни прекид радног односа, једно лице је добило отказ уговора о раду и двоје запослених је преминуло. Надаље, 22 запослених је унапријеђено са радног мјеста са нижим коефицијентом на радно мјесто са вишим коефицијентом. Даљом анализом констатовали смо да је 16 запослених интерно премјештено, и то имамо ситуација да је интерни премјештај са једног на друго радно мјесто са истим коефицијентом за плату, а у пет случајева интерни премјештај запосленог се догодио на радно мјесто са нижим коефицијентом за плату.

Такође смо констатовали да је 21 лице које је раније ангажовано по хитној процедури (без јавног конкурса) током 2015. године прешло у статус на неодређено радно вријеме, након више узастопних обнављања уговора о раду на одређено вријеме. Оваква пракса у јавном сектору по нашем мишљењу није прихватљива.

Наиме, споменути Правилником о раду БХРТ-а предвиђена је могућност пријема у радни однос на одређено вријеме до три мјесеца због хитности обављања одређених послова, а након истека тог рока попуна тог радног мјеста се врши путем објављивања јавног огласа. Међутим, према презентованим информацијама и увидом у документацију, нисмо се увјерили да је БХРТ проводио јавне конкурсе иако је било примања запослених. Није прихватљиво образложење да је јавни конкурс „скуп“ из разлога високе цијене објаве у једном високотиражном дневном листу у БиХ. Поставља се питање транспарентности и правичности запошљавања и кретања запослених у БХРТ-у те превођења лица из радног статуса на одређено у радни статус на неодређено радно вријеме уз уважавање специфичности занимања потребних за обављање дјелатности БХРТ-а.

Двоје запослених је било суспендовано у периоду од 18.09.2014. године до 14.02.2015. г. Наиме, на основу Рјешења генералног директора БХРТ-а, након проведене процедуре дисциплинског поступка, један запосленик је суспендован из разлога теже повреде службене дужности. Изречена му је новчана казна у смислу 30% умањења плате наредних 6 мјесеци. Након истека овог рока, генерални директор БХРТ-а је донио Одлуку о престанку суспензије и повратку запосленог на посао. Други запосленик је, након проведене процедуре дисциплинског поступка и изречене дисциплинске казне о престанку радног односа, покренуо тужбу пред Судом БиХ. Након окончања поступка и вансудске нагодбе, запосленик је крајем 2015. године на основу Рјешења генералног директора БХРТ-а враћен на посао, све заостале плате и доприноси су му исплаћени у I/2016. године (19.882 KM), а трошкови парничног поступка су измирили у III/2016. године (4.191 KM).

У овој ситуацији поступања по вансудској нагодби са запослеником БХРТ-а, примјећујемо да су овом запосленику по сили закона, односно пресуди Суда БиХ, уредно исплаћени припадајући порези и доприноси на плату, иако за све остале запослене то није и не може још увијек бити учињено.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да се предузму активности на транспарентном и објективном приступу рјешавању проблематике управљања људским ресурсима у БХРТ-у.

Анализом распоређивања запосленика на радна мјеста утврђена Систематизацијом радних мјеста и њиховог разврставања у категорије сложености послова према табели сложености послова (члан 6. Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а), констатовали смо да се скала коефицијента сложености послова креће у распону од 1 за НСС до 7,70 за ВСС. У оквиру категорија исте стручне спреме су дефинисани различити коефицијенти сложености. Међутим, не постоје јасни критеријуми раздвајања сложених од најсложенијих послова.

Сматрамо да овај начин управљања кадровима није прихватљив и да дуже вријеме доприноси неадекватном распоређивању кадрова истог нивоа стручне спреме за исте или сличне послове без јасних и транспарентних критеријума.

Надаље, раније уочен проблем ангажовања радника са нижим степеном стручне спреме од прописане за конкретно радно мјесто и даље постоји. Према презентованим информацијама, укупан број запосленика БХРТ-а, чија стручна спрема не одговара стручној спреми предвиђеној за радно мјесто на које су распоређени, је 29. Од наведеног броја, највише њих су запосленици који имају ССС, а за радно мјесто на које су распоређени предвиђена је ВСС или ВШС. *Није прецизирана одговорност запосленог за уговором о раду преузету обавезу испуњавања потребних услова радног мјеста.*

У вези с оваквим поступањем, нисмо се увјерили да се предузимају одговарајуће активности у смислу анализирања и праћења стања у циљу исправног управљања расположивим кадровима. Наиме, увидом у документацију констатовали смо да постоје уговори о раду између запосленика са ССС распоређеног на радно мјесто које захтијева ВСС, а што је формално ријешено смањивањем коефицијента за 20% па тако нпр. умјесто 5,95 запосленику је додијељен коефицијент 4,76 који није предвиђен скалом коефицијената сложености послова (члан 6. Правилника о платама и накнадама запосленика БХРТ-а). Овакви израчуни коефицијента могу довести до ситуације да запосленици који не испуњавају услове радног мјеста имају веће коефицијенте од запосленика који су распоређени на радно мјесто које захтијева ВСС и који испуњавају тражене услове стручне спреме. Неки од таквих уговора датирају из 2008. године и садрже одредбу која утврђује да ће се коефицијент за ВСС примјењивати најдуже двије године те да је запосленик у остављеном року обавезан доставити доказ о стицању одговарајуће школске спреме.

У оваквом односу према запосленим постоји ризик реалне процјене квалитета обављања повјерених послова и одговорности коју носи свако радно мјесто, а посебно радно мјесто које захтијева ВСС.

Примарни циљ управљања кадровима је квалитетно и одговорно обављање повјерених послова запосленим. Није одржива ситуација у којој на основу формално-правних одредби важећег Правилника о раду попуна упражњеног радног мјеста може бити проведена без јавног конкурса, а потом исти запослени нетранспарентно могу бити примљени у редован радни однос. Иако је Правилником о систематизацији радних мјеста допуштено увођење запослених са радног мјеста нижег нивоа одговорности на радно мјесто вишег нивоа одговорности, сматрамо да ангажовање кадрова који не испуњавају услове стручне спреме радног мјеста на која се распоређују отвара простор високог ризика реалне оцјене квалитета рада и одговорности за обављени посао.

Препоручујемо да сви нивои одговорности из свог домена послова у БХРТ-у заузму проактиван став и сачине цјеловиту анализу расположивог стања кадрова у циљу припреме потребне базе података о запосленим која ће бити квалитетно полазиште за успостављање адекватног система управљања људским ресурсима у складу с важећим прописима.

Трошкови службених путовања запослених: Укупно остварени трошкови службених путовања запослених исказани су у износу од 378.699 КМ, што је за 27.899 КМ више у односу на планирани износ за 2015. (или 107%), а што је мање за 184.803 КМ (или 67%) у односу на реализовани износ у истом периоду претходне године (563.502 КМ).

На трошкове службених путовања у земљи се односи 303.778 КМ, а на трошкове путовања у иностранство износ од 74.921 КМ.

Анализом предметних издатака закључили смо да се 80% укупних трошкова службених путовања односи на реализована службена путовања у земљи, а највећим дијелом за исплаћене дневнице за службена путовања у земљи. Запосленик упућен на службени пут има право на аконтацију за службено путовање на основу предрачуна трошкова путовања достављеног у благајну. Путни налог обавезно садржава сагласност запосленика да му се износ примљене аконтације обустави од плате уколико у року од пет дана након завршетка службеног путовања не поднесе писмени извјештај и у благајни не оправда примљену аконтацију. Крајем године на позицији потраживања за аконтације по службеним путовањима исказан је износ од 9.654 КМ, од чега су најзначајнија потраживања за аконтације по службеним путовањима у земљи и износе 8.599 КМ. Према презентованој документацији, ова потраживања су књиговодствено затворена почетком 2016. године.

Потребно је континуирано улагати напоре на наплати потраживања од запослених за исплаћене аконтације за службена путовања у циљу елиминирања истих, а у вези са чињеницом да је интерним Правилником о платама дефинисана могућност обуставе од плате запосленог који у року не оправда износ примљене путне аконтације.

Издаци за топли оброк запослених (1.424.149 КМ): Право на накнаду за топли оброк запослених дефинисано је чланом 53. Статута БХРТ-а и чланом 45. Правилника о платама и накнадама запослених и Одлуке о висини накнаде на име исхране у току рада, којом је дефинисано право на топли оброк у висини од 6 КМ дневно за запосленике са пуним радним временом и 7 КМ за запосленике који раде на релејним станицама. У посљедњем тромјесечју 2009. године, одредбе наведене Одлуке су измијењене у дијелу висине накнаде, тако да је дефинисано да запосленици са пуним временом примају накнаду у износу од 7 КМ, а запосленици који раде на релејним станицама имају накнаду од 8 КМ дневно.

На основу презентоване документације, током ревизије констатовали смо да је крајем 2015. године на позицији топли оброк запослених књиговодствено евидентиран износ (конто 52400) од 183.000 КМ. Ради се о исплати разлике накнаде топлог obroка за 2015. годину до висине неопорезивог износа (просјечно је по раднику исплаћивано 6 КМ, а могуће је било исплатити 9,87 КМ). Исплата је извршена на основу Одлуке директора, којом је прецизирано да ће се на име разлике накнаде топлог obroка за 2015. до максимално неопорезивог износа исплатити укупан износ од 196.720 КМ за 916 запосленика, од којег износа дио у износу од 13.520 КМ је засебном одлуком распоређен за набавку новогодишњих пакетића за дјецу запосленика (338 пакетића по цијени од 40 КМ). Исплата за пакетиће је књиговодствено евидентирана на конто 55100 – трошкови репрезентације у земљи. Финансијска служба је припремила елементе за Одлуку о висини и исплати разлике накнаде на име исхране запосленика 18.01.2016. године за 2015. годину. Увидом у документацију утврдили смо да је између једног добављача и БХРТ-а 09.12.2015. године у Сарајеву закључен Уговор о приступању дугу којим је дефинисано да исти добављач изда 916 потврда на набавку робе на име разлике топлог obroка по 200 КМ по запосленом, а укупне вриједности 183.200 КМ и још један Уговор о приступању дугу којим је дефинисано да исти добављач изда 338 потврда за набавку пакетића за дјецу запослених, што укупно износи 13.520 КМ. Анализом извора финансијских средстава из којих је било могуће реализовати предметне исплате запосленим дошли смо до информације да је 14.01.2016. године закључен Уговор о асигнацији између БХРТ-а, добављача роба и још двије маркетиншке агенције. Предмет овог уговора је пренос потраживања добављача роба спрам БХРТ-а у

износу од 196.520 КМ, чиме преноси своје потраживање на једну медијску кућу, а која иста потраживања преноси на другу медијску кућу која у коначници потражује од БХРТ-а, као авансну уплату за маркетинг услуге, износ од 196.520 КМ.

Презентована проблематика (исплата дијела разлике топлог оброка на име поклона за дјецу запослених) је била предметом разматрања у извјештају ревизије за 2008. годину и у прилици смо да поново истакнемо неприхватљивост датог поступања.

8.2.2. Трошкови производних услуга

У оквиру позиције трошкови производних услуга (група конта 53) исказани су укупни трошкови у износу од 8.433.525,25 КМ. Најзначајнији издаци се односе на: трошкове услуга израде и дораде учинака (6.950.159 КМ) и трошкове закупа (1.096.818,17 КМ).

Трошкови услуга израде и дораде учинака: Реализација издатака на групи конта 530 – трошкови услуга израде и дораде учинака је 6.950.159 КМ. Значајнији издаци евидентирани су за услуге инкасо службе Радио-телевизије Федерације БиХ и Радио-телевизије Републике Српске (2.666.096 КМ), откуп права преноса спортских догађаја из других земаља (1.732.465 КМ), куповину права емитовања филмског програма (644.218 КМ), плаћања провизије телеком оператерима за пружену услугу наплате РТВ таксе (612.393 КМ) те набавку готових програмских производа (485.008 КМ).

Процесом ревизије уочено је да се значајнија средства издвајају за плаћање услуга наплате РТВ таксе. Наплата РТВ таксе врши се путем властитих служби јавних РТВ система и на основу уговорне обавезе повјерене телеком оператерима. БХРТ, на основу пружене услуге наплате од стране трећих лица, има обавезу плаћања провизије телеком оператерима 4% од укупно наплаћених прихода, док у трошковима наплате РТВ таксе путем властитих служби ентитетских емитера партиципира са 50% у трошковима Сектора РТВ таксе Радио-телевизије Федерације БиХ и трошковима Службе за РТВ таксу Радио-телевизије Републике Српске. Наплату РТВ таксе путем властитих служби на подручју Федерације БиХ врши Федерална телевизија, а на подручју Републике Српске Радио-телевизија Републике Српске.

Одлуком о начину расподјеле трошкова наплатних служби РТВ такси¹⁶ дефинисано је да БХРТ партиципира са 50% у трошковима Сектора РТВ таксе Радио-телевизије Федерације БиХ и са 50% у трошковима Службе за РТВ таксу Радио-телевизије Републике Српске. Такође је дефинисано да се трошкови ових служби планирају на годишњем нивоу те да су ентитетски емитери дужни своје годишње планове инкасо служби за сваку сљедећу годину доставити до 1. новембра текуће године. Међутим, за додатне трошкове наплатне службе, који нису били предвиђени усвојеним годишњим планом, ентитетске телевизије треба да траже сагласност БХРТ-а.

Процесом ревизије уочено је да се планови трошкова инкасо служби не достављају, а да БХРТ и поред чињенице да не располаже подацима о планираним трошковима инкасо службе, по пријему фактуре, исте признаје.

¹⁶ Број: 101-1272/09 од 21.11.2009. год

РТВФБиХ фактурисање трошкова рада Сектора РТВ таксе врши на сљедећи начин: мјесечно фактуришу на основу Цјеновника међусобних услуга и протокола о процедурама, роковима наручивања, фактурисања и плаћања услуга ЈС БиХ и РТВБиХ износ од 40.000 КМ, а потом квартално врши корекцију за претходне мјесеце. Корекцијом се првобитно испостављене фактуре увећавају и за 100%. С обзиром на то да је цјеновник сачињен на основу спецификација остварених трошкова Сектора РТВ таксе у 2003. години и да је по истом БХРТ тада имао обавезу плаћања 41.597 КМ, а да су сада ти трошкови повећани за више од 100%, могло би се поставити питање њихове оправданости.

Такође, Радио-телевизија Републике Српске мјесечно фактурише трошкове рада Службе за РТВ таксу, у просјеку око 140.000 КМ, без да се на адекватан начин документује настанак трошка. Увидом у пословну документацију БХРТ, може се констатовати да и Радио-телевизија Републике Српске накнадно сачињава књижна обавјештења којима се знатно повећавају трошкови за претходне мјесеце за које је већ испостављена фактура.

Сагледавајући читав процес плаћања услуга инкасо служби ентитетским емитерима, може се констатовати да није успостављен ефикасан систем контроле над овим трошковима. Тачније, није прецизно и јасно дефинисан начин признавања трошкова, односно нису успостављене горње границе оправданости оваквог начина наплате РТВ таксе. Првенствено БХРТ нема никакав утицај на настанак ових трошкова, јер није прецизно дефинисано који трошкови се признају. БХРТ је, везано за ове трошкове, у подређеном и зависном положају од стране ентитетских емитера. С обзиром на начин како је до сада успостављен систем фактурисања и признавања расхода, нисмо се могли увјерити у поузданост и тачност евидентираних расхода.

Препоручујемо да се прецизно и недвосмислено дефинише начин признавања и документовања трошкова властитих служби ентитетских емитера који врше наплату прихода, притом водећи рачуна да је БХРТ равноправан учесник у овом процесу.

Сагледавајући расположиве податке, евидентиране наплате прихода од РТВ таксе путем властитих служби Јавних РТВ сервиса с једне стране (4.879.754 КМ) и трошкова рада тих служби с друге стране (2.666.096 КМ), поставља се питање економске оправданости оваквог начина наплате прихода. Посебно уколико узмемо чињеницу да је учешће трошкова рада властитих служби за наплату РТВ таксе у односу на остварене приходе 55%, док се услуга наплате телеком оператерима плаћа 4% од остварених прихода.

Препоручујемо да се уради детаљна анализа трошкова наплате РТВ таксе те да се на основу исте успостави економски оправдан, а уз то и ефикасан систем наплате прихода од РТВ таксе.

Трошкови закупа: Укупно исказани трошкови закупа са 31.12.2015. године износе 1.096.813 КМ. Исти се односе на закуп пословног простора за смјештај ИТ центара (210.837 КМ), закуп опреме за реализацију разних емисија и програма, опреме у вези с реализацијом посјете папе Фрање Сарајеву те опреме за принтање (142.338 КМ), закуп простора на антенским стубовима и радиорелејним објектима који су у власништву РТРС-а за инсталацију опреме за пренос и емитовање (453.800 КМ), закуп линка од Nayata (85.628 КМ), закуп простора на емисионим локацијама у сврху монтирања опреме (184.010 КМ), закуп транспортних средстава, тј. услуге gent-a car за потребе ИТС Тузла (9.590 КМ) те

остале трошкове закупа дијела простора у који су инсталирани уређаји БХРТ-а за емитовање радио и ТВ програма (10.610 КМ).

Евидентирани издаци су реализовани у складу са уговорима са закуподавцима, који су закључени углавном ранијих година.

8.2.3. Нематеријални трошкови

У оквиру групе конта 55 исказана је реализација у износу од 1.505.543 КМ, а што се односи на трошкове репрезентације – сумарни конто 551 (38.754 КМ), трошкове премија осигурања – сумарни конто 552 (81.175 КМ), трошкове платног промета – сумарни конто 553 (25.437 КМ), трошкове поштанских и телекомуникационих услуга – сумарни конто 554 (422.825 КМ), трошкове пореза, накнада и других дажбина на терет правног лица – сумарни конто 555 (344.382 КМ), трошкове чланских доприноса – сумарни конто 556 (278.627 КМ) и остали нематеријални трошкови – сумарни конто 559 (314.343 КМ).

Тестирањем су обухваћене књиговодствене позиције везане за запосленике БХРТ-а како слиједи:

Трошкови репрезентације: Трошкови репрезентације су исказани у укупном износу од 38.754 КМ. Предметни издаци су највећим дијелом реализовани за исплату издатака за храну и пиће приликом обављања пословних активности у згради БХРТ-а или приликом рада на разним теренским локацијама у БиХ. Увидом у аналитичку картицу трошкова репрезентације уочено је да је крајем године на основу Одлуке директора књиговодствено евидентиран износ од 13.520 (338 пакетића по цијени од 40 КМ), који представља 35% укупних издатака за репрезентацију. Детаљи предметне исплате су образложени у оквиру позиције за топли оброк запослених. Сматрамо да набавка новогодишњих пакетића по својој суштини не представља трошкове репрезентације те у том смислу као расход није класификован на одговарајући начин.

Обављеном ревизијом констатовали смо да је крајем првог тромјесечја 2015. године генерални директор БХРТ-а донио одлуку о увођењу мјера рационализовања трошкова БХРТ-а и у том смислу и укидања права располагања средствима репрезентације. Према истој одлуци ови издаци се могу користити изузетно за госте БХРТ-а.

Препоручујемо да се класификација расхода који су везани за трошкове репрезентације врши у складу с одредбама важећег Правилника о контном оквиру и садржајем рачуна у контном оквиру за привредна друштва у циљу поузданог књиговодственог евидентирања и извјештавања о реализованим трошковима у оквиру групе конта гдје припадају по природи и врсти.

Трошкови премија осигурања: Трошкови осигурања су исказани у укупном износу од 81.175 КМ. Односе се на трошкове премије осигурања објекта (21.241 КМ), трошкове премије осигурања опреме (11.078 КМ), трошкове премије осигурања аутомобила (22.018 КМ) и премије осигурања радника (26.838 КМ).

Тестирањем је обухваћена позиција 55203 – премије осигурања радника. Ови издаци су реализовани у износу од 26.838 КМ, што је 33% у укупној реализацији трошкова премија осигурања исказаних на сумарном конту 552. Крајем 2014. године закључен је Уговор укупне вриједности 25.380 КМ са једном осигуравајућом кућом, а што се односи на осигурање свих запослених (за око 900 запослених по 2,35 КМ по запосленом, мјесечно 2.115 КМ). Увидом у финансијску картицу евидентираних трошкова, констатовали смо да су мјесечно евидентирани

различити износи фактура, из разлога промјене броја запослених током године, тако да је фактура за XII мјесец износила 2075 КМ, за 883 запослених по 2,35 КМ. Успоредбом вриједности закљученог уговора и реализованог трошка, констатовали смо прекорачење уговореног износа за 1.458 КМ. Наиме, у складу с одредбама Правилника о раду (члан 94) дефинисано је да се заштита угрожавања живота и здравља на сваком радном мјесту у БХРТ-у детаљније регулише Правилником о заштити на раду који нам није презентован те не можемо потврдити постојање истог.

Препоручујемо руководству да преиспита досадашње расходе за премије осигурања и, у складу с важећим прописима, донесе одговарајући интерни акт којим ће дефинисати критеријуме за плаћање премије осигурања запослених примјерено окружењу у којем БХРТ обавља своју дјелатност.

Трошкови поштанских и телекомуникационих услуга: Трошкови поштанских и телекомуникационих услуга су исказани у укупном износу од 422.825 КМ. Односе се на поштанске услуге (12.564 КМ), телефонске услуге фиксни телефони (140.051 КМ), трошкови мобилних телефона (127.291 КМ), услуге преноса преко телекома (39.868 КМ) и услуге интернета (103.052 КМ).

Ревизијом је обухваћена позиција трошкова мобилних телефона. Ови издаци су реализовани у износу од 127.291 КМ или 30% укупних трошкова поштанских и телекомуникационих услуга.

На основу члана 50. Статута БХРТ-а, генерални директор БХРТ-а је 2010. донио Одлуку о висини накнаде за трошкове GSM услуга (мобитела – услуге топ тим за 247 запослених). Овом одлуком је утврђена висина мјесечне накнаде за трошкове кориштења GSM услуга у домену редовног обављања послова по појединачним бројевима у распону од 30 за запосленике до 150 КМ за генералног директора. Такође нам је презентована и одлука из 2009. године која је донесена на основу члана 50. Статута БХРТ-а, којом је одобрена накнада за трошкове кориштења GSM услуга по појединачним бројевима (мобители у власништву физичких лица – запосленика, чланова Управног одбора и лица која обављају послове за БХРТ на основу уговора о дјелу и ауторских уговора), а који се користе у пословне сврхе. Наиме, за кориштење мобилних телефона одобрен је додаток на плату, односно накнада која се исплаћује уз накнаде за ауторске уговоре, уговоре о дјелу, накнаде Управног одбора и друго. Увидом у фактуру за трошкове мобилних телефона за XII мјесец 2015. године, уочили смо да се ради о услугама Топ тим и да је укупан износ обавезе за XII мјесец 10.117 КМ. У оквиру фактуре за услуге топ тим за XII мјесец је наглашен дио текста у којем је наведено да је доспјели дуг по фактури за XI мјесец 10.086 КМ, а укупан дуг 31.499 КМ.

Из свега наведеног можемо закључити да су издаци за мобилне телефоне значајни те да се кумулирају обавезе према добављачу ових услуга. Потребно је анализирати трошкове поштанских и телефонских услуга и предузети одговарајуће активности на рационализирању истих.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да донесе одговарајући интерни акт којим ће прецизно утврдити позиције запослених и критеријуме по којима се истим могу у пословне сврхе признавати трошкови услуга мобилне телефоније. Сматрамо да важеће Одлуке о висини накнаде за трошкове GSM услуга (мобители) за редовно запослене и спољне сараднике требају одговарајуће прилагођавање. Потребно је размотрити кориштење и других могућности у пословном комуницирању, а све у циљу рационализовања предметних издатака.

Трошкови здравствених услуга (45.864 КМ): У складу с одредбама Статута БХРТ-а (чл. 99) дефинисано је да запосленик има право на накнаду плате за вријеме боловања искључиво на основу дознака које издаје амбуланта РТВ дома. Даљом анализом констатовали смо да је 2003. године БХРТ са Заводом за здравствену заштиту радника у промету закључио Уговор о међусобним односима у поступку пружања услуга здравствене заштите. Овим уговором је настављена пословна сарадња у поступку пружања услуга примарне здравствене заштите и специфичне здравствене заштите запосленика (нпр. систематски преглед, вакцинација запосленика против грипе итд.). Здравствене услуге пружа тим од једног доктора, једног медицинског техничара и према потреби могу се укључити и други специјалисти у тим, а у простору амбуланте РТВ дома. Корисник услуга (БХРТ) се обавезује, према одредбама овог уговора, да сноси трошкове текућег и инвестиционог одржавања, трошкове лијекова и санитетског материјала потребног за рад амбуланте, плаћање услуга специфичне здравствене заштите, плаћање трошкова запосленика здравственог тима и друго. Кад је у питању плаћање трошкова запосленика здравственог тима, ту је прецизирано да се аконтацијски мјесечно плаћа износ од 2.728 КМ, што представља 2/3 износа од 4.092 КМ, који представља бруто плату, топли оброк и накнаду за превоз једног доктора и једног медицинског техничара, а 1/3 тог износа плаћа РТВФБиХ. Коначан обрачун се врши тромјесечно у складу с Одлуком директора о висини бода као и Одлуком завода за здравствено осигурање о повећању и смањењу плата и других трошкова запослених у здравству. Поред овог дијела, у фаktури мјесечних услуга налази се и дио који се односи на здравствене услуге фактурисане по цијени од 1 КМ за број лица којима је услуга пружена. Тако је нпр. фактура за XII мјесец износила 3.732 КМ, од чега је 2.728 КМ дио за плате доктора и медицинског техничара, а износ од 1.004 КМ се односи на пружене услуге за 1004 радника по цијени од 1 КМ. Према презентованим информацијама, у конкретном случају ради се о томе да услуге здравствене заштите користе, поред редовно запослених, и пензионери БХРТ-а. Такође смо уочили да је овај уговор закључен на „неодређено“ вријеме. Из свега наведеног не може се потврдити да постоје одговарајући планови и контроле ефеката давно успостављеног облика здравствене заштите. Иако је овај приступ био прихватљив у неком временском периоду, поставља се питање из којих разлога никада није покренута анализа одредби овог уговора, посебно у дијелу који се односи на рок и начин фактурисања пружених услуга. Такође, недостаје интерни правилник који би јасно дефинисао критеријуме кориштења услуга здравствене заштите.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да уложи напоре на рјешавању питања здравствених услуга у складу с важећим прописима, а у вези са чињеницом да се за све запослене обрачунава допринос за здравствено осигурање приликом редовног обрачуна плата запослених.

Преиспитати одредбе Уговора о међусобним односима у поступку пружања услуга здравствене заштите, посебно у дијелу који се односи на неограничено временско трајање истог као и одредбе фактурисања по структури пружених услуга.

Сматрамо да је потребно заузети став којим ће се понашање у сегменту издвајања финансијских средстава за здравствене услуге свести у оквиру примјерене окружењу у којем БХРТ обавља своју дјелатност и у складу с важећим прописима који дефинишу предметну област.

Услуге подршке пројекта (16.380 КМ): Односи се на плаћене укупно двије фактуре истом добављачу, од којих се једна у износу од 15.210 КМ односи на организовање „евент-а“ за БХРТ у поводу „70 година јавног емитовања у БиХ“ у

ИВ мјесецу 2015. године. Друга фактура, у августу 2015. године у износу од 1.170 КМ, се односи на услуге подршке при организовању и реализовању коктел забаве БХРТ-а.

Нисмо се увјерили да је организовање „евент-а“ одобрено одговарајућом одлуком руководства БХРТ-а нити нам је презентован уговор на основу којег су уговорени детаљи предметне услуге.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да се све активности које се финансирају из редовних средстава БХРТ-а планирају, организују и реализују у складу с важећим прописима везано за набавку конкретних услуга.

Трошкови услуга новинских агенција (78.351 КМ): Ови издаци се односе на плаћене накнаде према више различитих новинских агенција за услуге кориштења Генералног сервиса (писани и фоно сервис). Према презентованој документацији за случајно одабрани узорак констатовали смо да се плаћање према једној новинској агенцији врши на основу уговора о кориштењу сервиса те агенције. Наиме, уговорне стране Јавни РТВ Сервис БиХ и конкретна новинска агенција су закључиле предметни уговор 2001. године. У члану 5. тог уговора је дефинисано да је мјесечна накнада 600 КМ без урачунатог „пореза на транспорт услуга“. У сљедећем члану истог уговора је наведено да се уговор закључује на „неодређено вријеме“ с тим да свака страна има право раскинути уговор уз претходну најаву мјесец дана унапријед. Увидом у финансијску картицу, констатовали смо да се плаћање врши редовно мјесечно и у складу с важећим системом обрачуна ПДВ-а.

Из наведеног можемо закључити да БХРТ није предузимао активности на ажурирању одредби Уговора о кориштењу сервиса конкретне новинске агенције те у том смислу не можемо потврдити да је исти уговор релевантна подлога за реализовање и плаћање услуга кориштења Генералног сервиса.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да анализира све Уговоре о кориштењу сервиса новинских агенција и предузме активности на њиховом ажурирању и прилагођавању њихових одредби важећим прописима у циљу креирања релевантне подлоге за признавање конкретних расхода.

Трошкови употребе службених возила: Укупни трошкови употребе и одржавања 50 службених возила износе 207.709 КМ. Значајнији износи односе се на издатке за гориво (154.888 КМ), те резервне дијелове за одржавања возила (19.776 КМ).

Интерним Правилником о кориштењу возила Јавног радиотелевизијског сервиса БиХ регулисани су услови и начин кориштења службених возила. Према достављеним подацима, БХТВ располаже возним парком од 50 возила од чега посједује 25 возила М1 – возила до пет сједишта, 14 доставних и комби возила и 11 теретних возила. Увидом у презентоване податке о кориштењу возила може се констатовати да су се теретна возила током 2015. године незнатно користила. С обзиром на то да БХРТ има Информативно-техничке центре и у другим градовима БиХ истим су додијељена возила за потребе њиховог рада (укупно 9 возила), међутим, системски није обезбијеђена контрола и обавеза извјештавања о трошковима употребе и одржавања тих возила. Наведена возила се одржавају на начин да, уколико се укаже потреба, возило се упућује на сервис без да се претходно проводи процедура избора најповољнијег добављача. Наиме, БХРТ у Сарајеву има радионицу за одржавање возила са

стално запосленим радницима и у истој се обављају одређена сервисирања возила. За све компликованије кварове возила се упућују у друге сервисе, без да је извршен избор најповољнијег добављача.

Сагледавајући процес одржавања и употребе возила, мишљења смо да је потребно извршити детаљну анализу оправданости возног парка, као и саме организације сектора за управљање возним парком.

8.2.4. Финансијски расходи

Укупно исказани финансијски расходи са 31.12.2015. године износе 1.169.040 КМ, а односе се на расходе камата (400.314 КМ), негативне курсне разлике (762.305 КМ) и остале финансијске расходе (6.421 КМ).

Расходи камата (400.314 КМ) обухватају камате по кредиту Бор Банке (1.393 КМ), камате по кредиту Интеса Санпаоло Банке (290.909 КМ), трошкови по основу присилне наплате ПДВ-а по налогу Управе за индиректно опорезивање – накнадни терет присиле у складу са Законом о поступку присилне наплате индиректних пореза (83.894 КМ) те камате по осталим основама, које се највећим дијелом односе на затезне камате по рачунима Електропривреде БиХ д.д. Сарајево због неблаговременог плаћања рачуна за електричну енергију (24.117 КМ).

Негативне курсне разлике (762.305 КМ): БХРТ има значајан дио обавеза исказан у CHF-у, те један дио обавеза у US доларима (углавном обавезе према EBU). Евидентиране курсне разлике се највећим дијелом односе на обавезе према EBU из претходног периода. Наиме, трансакције у страниој валути се почетно вреднују у домаћој валути према курсу између КМ и стране валуте важећем на датум трансакције, а на датум биланса ове ставке се поново вреднују према средњем курсу Централне банке БиХ на тај дан, због чега се јављају курсне разлике (позитивне и негативне).

8.2.5. Остали расходи

У Билансу успјеха за период од 01.01. до 31.12.2015. године, на позицији Остали расходи и губици, евидентиран је износ од 4.005.427 КМ. Највећи износ (3.898.117 КМ) се односи на расходе на основу исправке вриједности и отписа потраживања. Од тог износа, 1.517.131 КМ се односи на исправку потраживања за наплаћене судске трошкове РТВ таксе путем принудне наплате, а износ од 2.195.990 КМ на исправку потраживања на основу прихода од РТВ таксе.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама (члан 112), дефинисано је да ће на основу разумне процјене и искуства стеченог кроз дужи период, Друштво обављати вриједносно усклађивање ненаплаћених потраживања. Управа ће најмање једном годишње одредити адекватност исправке на основу прегледа стања појединих потраживања, старости потраживања и осталих фактора.

На основу Извјештаја о извршеном попису средстава и извора средстава, генерални директор БХРТ-а је 15.01.2016. године донио Одлуку о начину раскњижавања инвентурних разлика те, између осталог, и расходовања потраживања.

8.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха на дан 31.12.2015. године исказани су приходи у износу од 33.924.601 КМ, расходи у износу од 39.200.514 КМ и губитак у износу од 5.275.913 КМ. У наредној табели је дат приказ упоредних података за 2014. и 2015. годину:

Табела 6: Преглед прихода, расхода и губитка – упоредни показатељи за 2014. и 2015. годину

Ред. бр.	Позиција	Износ у КМ		Индекс (3/4)
		2015.	2014.	
1	2	3	4	5
	I ПРИХОДИ (1 до 4)	33.924.601	38.178.113	89
1	Пословни приходи	33.443.028	36.736.840	91
2	Финансијски приходи	210.557	9.846	2.139
3	Остали приходи и добици	201.288	1.371.219	15
4	Приходи из основа исправки грешака из ранијих периода	69.728	60.208	116
	II РАСХОДИ (5 до 8)	39.200.514	38.883.414	101
5	Пословни расходи	33.818.884	36.877.845	92
6	Финансијски расходи	1.169.040	521.438	224
7	Остали расходи и губици	4.005.427	1.439.590	278
8	Расходи из основа исправки грешака из ранијих периода	207.163	44.541	465
	III НЕТО ГУБИТАК (I-II)	-5.275.913	-705.301	748

Укупни приходи остварени у 2015. години су мањи за 4.253.512 КМ или за 11% у односу на укупне приходе остварене у 2014. години. Укупни расходи су већи за 317.100 КМ или за 1% у односу на укупне расходе остварене у 2014. години. Однос између укупних прихода и расхода указује на то да БХРТ послује са губитком. Такође, однос између пословних прихода и пословних расхода показује да БХРТ остварује губитак и од пословних активности.

Из претходне табеле је видљиво да пословни приходи исказани у износу од 33.443.028 КМ чине 99% укупних прихода БХРТ и да су у 2015. години мањи за 3.293.812 КМ у односу на пословне приходе исказане у 2014. години. Структуру пословних прихода чине приходи од РТВ таксе 20.300.009 КМ (61%), приходи од рефундације трошкова РТВФБиХ 5.179.675 КМ (15%), приходи од закупа 3.328.593 КМ (10%), приходи од услуга маркетинга 3.039.659 (9%) и остали приходи 1.595.092 КМ (5%).

Такође, пословни расходи исказани у износу од 33.818.884 КМ чине 87% укупних расхода БХРТ и у 2015. години су мањи за 3.058.961 КМ у односу на укупне расходе исказане у 2014. години. У структури пословних расхода најзначајније учешће имају трошкови плата и осталих личних примања запослених 19.589.335 КМ (58%), затим слиједе трошкови пословних услуга (трошкови права преноса, емитовања, услуга РТВ таксе, закупа пословних простора, одржавања и др.) 8.433.525 КМ (25%), трошкови амортизације 2.166.299 (6%) итд.

Међутим, и поред смањења пословних расхода, због константног пада прихода од РТВ таксе и неријешених пословних односа између јавних сервиса, БХРТ није била у могућности да покрије трошкове пословања у 2015. години.

Наиме, из године у годину је присутан тренд пада наплате прихода од РТВ таксе с обзиром на то да досадашњи начин наплате ових прихода уз рачуне фиксне телефоније телеком оператера није на одговарајући начин прилагођаван развоју нових облика електронских комуникационих мрежа. Наплаћени приходи од РТВ таксе преко телеком оператера у 2015. години евидентирани су у износу од

13.243.015 КМ и мањи су за 2.571.967 КМ у односу на приходе евидентирани по овом основу у 2014. години¹⁷.

Инкасо службе, које прикупљају РТВ таксу од обвезника који нису обухваћени моделом наплате путем телеком оператера, нису успјеле у значајном проценту да обухвате одјављени број претплатника, на шта указује и податак да су приходи од инкаса евидентирани у 2015. години у износу од 4.879.754 КМ и већи су само за 275.143 КМ од прихода евидентираних по овом основу у 2014. години. Додатни проблем представља неиспуњавање законских обавеза везаних за расподелу прихода од РТВ таксе наплаћених путем инкасо служби и прихода од пружања маркетинг услуга. Важећим прописима је дефинисано да су инкасо и маркетиншке службе јавних сервиса дужне да прикупљена средства без одлагања уплате на јединствени рачун са којег се треба вршити расподела у омјеру 50% БХРТ, 25% РТВФБиХ и 25% РТРС.

РТВФБиХ је дјелимично испуњавала обавезу уплате прихода од инкаса на јединствени рачун, док РТРС уопште није уплаћивала ове приходе. Са 31.12.2015. године потраживања по основу инкаса од РТВФБиХ и РТРС исказана су у укупном износу од 14.013.516 КМ, док је у исто вријеме у оквиру категорије Осталих расхода и губитака највећи износ (око 3.700.000 КМ) евидентиран по основу исправке вриједности и отписа потраживања од инкаса за 2013. и 2014. годину.

Напомињемо да ентитетски емитери БХРТ-у фактуришу трошкове организације наплате РТВ таксе путем инкасо служби (50% припадајући дио БХРТ) и исти су у 2015. години евидентирани у износу од 2.666.096 КМ, без јасно и прецизно дефинисаних параметара за обрачун. Трошкови наплате РТВ таксе путем телеком оператера евидентирани су у износу од 612.393 КМ (4% од наплаћене РТВ таксе), што указује на потребу анализе трошкова инкасо служби и предузимања одговарајућих активности у циљу њихове рационализације.

Надаље, постојећа законска рјешења омогућавају избјегавање плаћања РТВ таксе, што је постала уобичајена пракса, с обзиром на то да није прописан ефикасан систем наплате потраживања (нпр. у 2015. години путем телеком оператера фактурисано је око 18.319.000 КМ, од чега је наплаћено 13.243.015 КМ). Због неусаглашености одредби Закона о јавном радиотелевизијском систему БиХ и одредби ентитетских закона о извршном поступку, по питању вјеродостојне исправе за наплату потраживања од РТВ таксе, онемогућена је наплата дуга путем платних налога као комуналне услуге. Потраживања се могу наплатити само у редовној грађанској парници, а што је дуготрајан процес, док Закон о облигационим односима прописује застару потраживања радиотелевизијске станице за употребу телевизијског пријемника у року од једне године. Све наведено у одређеној мјери утиче на чињеницу да је присутан изузетно низак степен наплате потраживања путем суда (у 2014. години наплаћено је око 1.510.000 КМ, а у 2015. години око 2.107.000 КМ).

Приходе од маркетинга јавни сервис су задржавали за себе, односно наплата средстава није вршена путем јединственог рачуна, што значи да није поступано у складу са важећим прописима, а што у коначници утиче и на исказивање прихода у пословним књигама јавних сервиса. Напомињемо да одредбе Закона о јавном радиотелевизијском систему БиХ и Закона о јавном сервису Федерације БиХ по питању расподеле средстава од маркетинга нису усаглашене с обзиром

¹⁷ Према расположивим информацијама, у периоду 2009–2014. година, на територији Босне и Херцеговине је смањен број претплатника за 210.000, што је, при важећој тарифи РТВ таксе од 7.50 КМ, било основ за мањи годишњи приход на нивоу јавног РТВ система у укупном износу од 18.900.000 КМ, од чега је дио за БХРТ 50% или 9.450.000 КМ.

на то да федерални Закон прописује да се приходи које РТВФБиХ остварује од маркетинга примарно користе за финансирање властите дјелатности. На сличан начин, постоји неусаглашеност са Законом о РТРС-у. Све наведено је било основ за покретање судских спорова између јавних РТВ сервиса.

Посебан проблем представља фактурисање услуга техничких и кадровских ресурса према одредбама Цјеновника међусобних услуга и протокола о процедурама, роковима наручивања, фактурисања и плаћања услуга између БХРТ и РТВФБиХ, из јуна 2006. године, с обзиром на то да РТВФБиХ оспорава дио фактура, па су по том основу покренути судски спорови у вриједности потраживања од око 10 милиона КМ.

Дакле, законска рјешења нису пратила промјене које су се дешавале у пословном окружењу јавних РТВ сервиса, нити је у потпуности обезбијеђено досљедно провођење важећих законских одредби, што све скупа у коначници утиче на исказивање података у финансијским извјештајима и може довести у питање трајност пословања и обављање законом утврђене дјелатности БХРТ-а.

Према подацима из Извјештаја о новчаним токовима, стање готовине на 01.01.2015. године износило је 1.098.642 КМ, а на дан 31.12.2015. године 125.217 КМ. У обрачунском периоду укупни приливи су износили 29.386.767 КМ, док су одливи износили 30.360.192 КМ, што чини смањење готовине за 973.425 КМ. У структури прилива најзначајнији су приливи од купаца и примљених аванса (28.539.080 КМ) који су за 6.609.967 КМ (19%) мањи у текућој у односу на претходну годину. У структури одлива најзначајнији износи се односе на исплате за плате, накнаде плата и друга примања запослених 16.073.740 КМ (53%) и исплате добављачима и дате авансе 10.328.045 КМ (34%).

Пад прихода, односно пад новчаних прилива, у значајној мјери утиче на ликвидност БХРТ-а, односно на способност да правовремено подмирује доспјеле обавезе. На дан 31.12.2015. године текућа средства су исказана у износу од 17.251.039 КМ, а краткорочне обавезе у износу од 26.582.746 КМ.

На дан 31.12.2015. године укупне обавезе су исказане у износу од 30.806.282 КМ, а укупна имовина у износу од 42.912.913 КМ, што значи да је туђим средствима финансирано 72% расположиве активе (у правилу би вриједност коефицијента задужености требала бити 50% и нижа) и да је присутан финансијски ризик да БХРТ неће бити у могућности подмирити дуговања.

Надаље, у Извјештају о промјенама у капиталу на дан 31.12.2015. године исказани су слједећи подаци:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>	<u>31.12.2013.</u>
Дионички капитал и удјели у друштву са ограниченом одговорношћу	38.086.642	38.086.642	38.086.642
Нето добит (губитак) периода исказан у билансу успјеха	(5.275.913)	(705.301)	
Акумулирана нераспоређена добит/(непокривени губитак)	(26.945.452)	(21.669.539)	(20.964.238)
Капитал	11.141.190	16.417.103	17.122.404

Како је видљиво из презентованих података, БХРТ послује са губитком, а непокривени губитак крајем 2015. године чини 71% основног капитала. Поређењем података о висини капитала и укупне имовине добијемо податак да је из властитог капитала финансирано 26% расположиве активе (вриједност коефицијента властитог финансирања би требала бити већа од 50%).

Када је ријеч о капиталу БХРТ-а, подсећамо да је ревизија указивала на чињеницу да у судском регистру није уписан податак о висини основног капитала,

нити податак о оснивачу/власнику субјекта уписа и на потребу рјешавања овог питања. Међутим, по предметном питању нису предузимане активности.

Наведено указује на потребу предузимања одговарајућих активности у циљу обезбјеђења адекватне висине капитала, узимајући у обзир чињеницу да пад прихода из године у годину има тенденцију повећања, те предузимање активности везаних за упис у судски регистар података о висини основног капитала.

Напомињемо да је модел по којем су три доминантна телеком оператера на територији Босне и Херцеговине наплаћивала РТВ таксу био у примјени од 2005. године, а да је престао с примјеном у јуну 2016. године. БХРТ је законодавној и извршној власти подносила информације и приједлоге за рјешавање питања наплате РТВ таксе, односно за проналажење адекватног модела наплате РТВ таксе, а што је основни елемент финансијске одрживости јавног радиотелевизијског система у Босни и Херцеговини. Међутим, са датумом сачињавања овог Извјештаја није био успостављен нови модел наплате РТВ таксе.

Плаћање РТВ таксе је законска обавеза која произлази из Закона о јавном РТВ систему. Истичемо да не постоји јединствена база података о обвезницима плаћања РТВ таксе (такса на посједовање ТВ пријемника коју требају плаћати сва домаћинства и правна лица изузев оних предвиђених законом), нити је постојећом правном регулативом исто прецизно дефинисано, што такође има утицаја на висину прихода који се остварују по овом основу¹⁸. Приходе од РТВ таксе БХРТ је признавао по принципу наплаћене реализације и евидентирао на основу извјештаја телекома, РТВФБиХ и РТРС.

Све наведено указује на постојање значајне неизвјесности у вези с околностима које стварају значајну сумњу у субјектову способност наставка временски неограниченог пословања.

Неопходно је да надлежне институције пронађу одговарајућа рјешења по питању обезбјеђења безбједних и стабилних извора финансирања јавних РТВ сервиса, како би исти могли испунити своје обавезе у складу са релевантним међународним стандардима у области рада медија.

9. Биланс стања

9.1. Актива

Пословна актива БХРТ исказана у обрасцу „Биланс стања“ износи 42.912.913 КМ и састоји се од сталних средстава и дугорочних пласмана у износу од 25.661.874 КМ (нето износ) и текућих средстава у износу од 17.251.039 КМ (нето износ).

9.1.1. Стална средства

Стална средства и дугорочни пласман исказани су у нето износу од 25.661.874 КМ, а по структури су исказани у сљедећој табели:

¹⁸ Према расположивим информацијама, на дан 31.12.2014. године разлика између броја домаћинстава и броја регистрованих РТВ претплатника је била око 470.000, односно број домаћинстава је био за 40% већи од броја регистрованих РТВ претплатника (око 692.000). Наведено упућује на закључак да јавни РТВ систем на територији Босне и Херцеговине, на годишњем нивоу, не остварује процијењене приходе у износу од око 42.300.000 КМ.

Табела 7: Структура сталних средстава на дан 31.12.2015. године

Број конта	Опис сталног средства	Бруто вриједност	Исправка вриједности	Нето вриједност
011	Концесије, патенти, лиценце, заштитни знаци и друга права	2.578.667	2.034.698	543.969
013	Улагања на туђим основним средствима	367.576	342.350	25.226
015	Нематеријална средства у припреми	24.023		24.023
01	Нематеријална средства	2.970.266	2.377.048	593.218
020	Земљиште	162.990	0	162.990
021	Грађевински објекти	60.570.532	41.544.533	19.025.999
022	Постројења и опрема	3.889.263	3.787.043	102.220
023	Алати, погонски и канцеларијски намјештај	30.330.967	27.935.067	2.395.900
024	Транспортна средства	2.016.073	1.893.529	122.544
025	Некретнине, постројења и опрема у припреми	2.709.142		2.709.142
026	Стамбене зграде и станови	45.297	12.435	32.862
027	Аванси за некретнине, постројења и опрему	0	0	0
02	Некретнине, постројења, опрема	99.724.264	75.172.607	24.551.657
050	Остала стална материјална средства у употреби	159.270	0	159.270
05	Остала (специфична) материјална средства	159.270	0	159.270
091	Унапријед плаћени трошкови (за период дужи од 12 мјесеци)	357.729	0	357.729
098	Остала дугорочна разграничења	0	0	0
09	Одложена пореска средства и дугорочна разграничења	357.729	0	357.729
	УКУПНО	103.211.529	77.549.655	25.661.874

БХРТ није вршио процјену сталних средстава у складу са захтјевима МРС 36, осим процјене имовине која је заложена као средство осигурања враћања кредита (опширније у тачки Хипотеке). Тако процијењена вриједност није евидентирана у пословне књиге БХРТ-а. На крају извјештајног периода не врши се оцјена да ли је вриједност неког средства умањена и утврђивање надокнадивог износа за та средства (МРС 36.9).

Нематеријална средства: Као нематеријална средства евидентирана су права за емитовање програма која се стичу на неограничен период (трајно кориштење) и улагања на туђим сталним средствима. Права за емитовање програма стечена на неограничен период се, у складу са рачуноводственим политикама БХРТ, амортизују по стопи од 20% и евидентирају као трошак у периоду од пет година од датума активирања средстава.

Земљиште: У пословним књигама БХРТ-а исказано је земљиште у износу од 162.990 КМ, а најзначајнији износ се односи на земљиште на Бјелашници и земљиште за РТВ дом.

Током ревизије смо утврдили да и даље није ријешено питање имовинско-правног статуса земљишта на којима су изграђени објекти (предајници). Нису окончане ни активности које се односе на рјешавање земљишта у приватном власништву и земљишта на које се односи посебан режим (власништво Шумске управе ФБиХ), а на којима су изграђени објекти ТВ претварача. Према презентованим информацијама, стручна служба је у протеклом периоду предузела активности на рјешавању статуса земљишта, али је мали број захтјева окончан укњижбом, и то у 2016. години.

Грађевински објекти: Грађевински објекти исказани су по садашњој вриједности у износу од 19.025.999 КМ, а исказани су на више аналитичких конта, у зависности од сличности и намјене (грађевински објекти, објекти за саобраћај и транспорт, објекти за пренос и везе, привредне зграде и заједничке привредне зграде). Бруто вриједност објеката износи 60.570.532 КМ, а исправка вриједности 41.544.533 КМ.

Увидом у евиденцију сталних средстава примијетили смо да су као привредни објекти исказане релејне зграде, ТВ торањ, антенске кућице, кућице за смјештај ТВ претварача, контејнер кућице, стражарске кућице, надстрешнице и слично, што суштински не представља привредне зграде, а за сличне објекте су у контном плану предвиђена одговарајућа аналитичка конта.

У пословним књигама БХРТ-а као грађевински објекти исказани су и објекти за које БХРТ не посједује доказе о власништву¹⁹, током пописа је констатовано да објекти не постоје или су у власништву других правних и физичких лица:

- На основу посједовног листа или других докумената може се утврдити да БХРТ није власник имовине (имовина у Сарајеву и Крању). Бруто вриједност имовине за коју се може констатовати да је евидентирана у пословним књигама, иако БХРТ није уписан као власник и није у посједу имовине, износи 2.749.645 КМ, исправка вриједности износи 2.487.061 КМ, а садашња вриједност 262.584 КМ;
- Споран имовинско-правни статус за поједине објекте је такође дугогодишњи проблем, те је и приликом пописа за 2015. годину констатовано да се ради о спорној имовини (опширније у тачки Попис средстава и обавеза). Бруто вриједност ове имовине износи 417.632 КМ, исправка вриједности је 354.091 КМ, а садашња вриједност износи 63.542 КМ. У ове износе нису укључене вриједности имовине за коју су у току судски поступци за утврђивање власништва над имовином (Београд) или су покренуте активности на укњижби имовине која је судским одлукама утврђена као имовина БХРТ (Мостар)²⁰;
- У Извјештају о попису спорних сталних средстава констатовано је да поједини објекти који се налазе на пописним листама не постоје, а за неке објекте је констатовано да су у власништву других правних лица. Према подацима из евиденције сталних средстава, бруто вриједност ове имовине износи 704.239 КМ, исправка вриједности је 405.410 КМ, а садашња вриједност износи 298.828 КМ.

Потребно је до краја довести активности у вези са утврђивањем и искњижавањем имовине на коју БХРТ нема право власништва и располагања, како би се иста исказала истинито и објективно у финансијским извјештајима.

Према расположивим информацијама, на дијелу пословних зграда уписана је хипотека као средство осигурања плаћања кредита. Поред тога, у 2016. години је достављено обавјештење Управе за индиректно опорезивање о пљенидби непокретне имовине, којим су обухваћени објекти на којима раније нису уписане хипотеке по другим основама, са напоменом да ће се законска хипотека уписати у земљишно-књижни регистар.

¹⁹ Статус наведене имовине констатован је у извјештајима о ревизији за 2005. и 2006. годину, за 2008. годину те у извјештајима независне ревизије (за 2015. годину)

²⁰ Имовина у Мостару исказана је у пословним књигама на аналитичком конту „Стамбене зграде и станови“

Хипотеке на некретнинама: Према презентованим информацијама и документацији коју смо добили од Правне службе, БХРТ има хипотеке на следећим некретнинама:

- У корист UniCredit Банк д.д. Мостар укњижена је хипотека на некретници зграде Радио и телевизије површине 575 м² (парцела 532/2) која је у власништву БХРТ ради обезбјеђења новчаног потраживања дужника БХРТ у износу од 600.000 EUR са роком важења гаранције од 27.06.2015. год. те осталим условима наведеним у Уговору о издавању банкарске гаранције од 21.01.2013. и у износу од 1.200.000 EUR са роком важења гаранције од 27.06.2015. године те осталим условима наведеним у Уговору о издавању банкарске гаранције од 21.01.2013. године налогодавца БХРТ и мјеничних дужника РТВФБиХ и РТРС. На основу брисовне дозволе UniCredit Банк д.д. од 20.8.2015. год. (због истека гаранција по наведеним уговорима и престанка потраживања) Општински суд у Сарајеву донио Рјешење број 065-0- ДН-15-20594 од 15.09.2015. године о укњижби брисања права залога на наведеној некретници. Рјешењем Општинског суда у Сарајеву број 065-0- ДН-16-000 946 од 15.01.2016. године дозвољена је укњижба права (хипотеке) и рада на истој некретници (зграда Радио и телевизије површине 575 м² (парцела 532/2) ради обезбјеђења заложног повјериоца у износу од 1.260.000 EUR, увећано за камату, споредне трошкове, евентуалне затезне камате и остале услове наведене у Уговору о издавању банкарске гаранције од 24.12.2015. године и ради обезбјеђења заложног повјериоца у износу од 540.000 EUR увећано за камату, споредне трошкове, евентуалне затезне камате и остале услове наведене у Уговору о издавању банкарске гаранције од 24.12.2015. у корист UniCredit Банк д.д. Мостар. Сврха гаранције 1.260.000 EUR је право емитовања UEFA Лиге шампиона, а гаранције 540.000 EUR право емитовања UEFA Европске лиге.
- У корист Интеса Санпаоло Банке д.д. БиХ, укњижена је хипотека над некретнимом зграда у кругу РТВ дома (сегменти А, Д и Е укупне површине 6.135 м²) и земљиштем и некретнинама (дио) у Доњем Моштру, општина Високо (укупне површине 71.124 м²), ради обезбјеђења новчаних потраживања повјериоца, а по основу Уговора о кредиту број 209722/13 од 09.08.2013. године у износу 5.700.000 KM и периодом отплате од 120 мјесеци. Према информацијама које смо добили током ревизије, БХРТ је у току 2016. године продао земљиште и објекте на локацији Доње Моштре, тако да је према ЗК изватку број 279 право власништва земљишта и некретнина на тој локацији уписано у корист купца некретнине. Интеса Санпаоло Банка је у 2016. години дала дозволу за брисање успостављеног заложног права на наведеној некретници.

Некретнине, постројења и опрема у припреми: Исказан је салдо у износу од 2.709.142 KM који се састоји од залиха опреме и инвестиционог материјала у складишту (64.185 KM) и инвестиција у току (2.644.957 KM).

Најзначајнија ставка у исказаном салду опреме и инвестиционог материјала односи се на ФМ антенски систем чија вриједност износи 49.534 KM. У документу који нам је презентован, као разлози неактивирања антенског система, који је дониран још 2005. године, наведено је да се од инсталације на првобитно планираној локацији одустало због неријешених имовинско-правних односа. Инсталација на другој локацији није реализована због, како је наведено,

недостатка новчаних средстава која нису могла бити обезбијеђена за набавку каблова и израду носача за монтажу антенског система.

У информацији се не наводи колики је износ новчаних средстава потребан, али када се узме у обзир вријеме када је средство донирано, неприхватљива нам је чињеница да се у периоду од 10 година нису могла обезбиједити средства за активирање антенског система и његово пуштање у функцију.

Према презентованим информацијама²¹, дио салда на конту „Инвестиције у току“ у износу од 2.549.466 КМ односи се на опрему за дигитализацију која није активирана до краја 2015. године. За преостали износ, од чега се на котловницу односи 94.196 КМ, нисмо добили образложења из којих разлога није активирана, односно стављена на опрему у употреби. Према подацима из пословних књига издаци се преносе у почетном стању још од 2010. године па је потребно утврдити разлоге због којих опрема није активирана, обезбиједити неопходне услове за активирање и обрачун амортизације.

Унапријед плаћени трошкови: Најзначајнији износ се односи на дугорочна програмска разграничења за програме набављене у иностранству (352.518 КМ). Евидентирање се врши на основу испостављених рачуна ино добављача за програме (углавном спортски програми) који ће се емитовати у наредном периоду (углавном се ради о праву преноса спортских програма – FIFA, UEFA или неких других програма и догађаја). Програми који ће се емитовати у 2016. години пренесени су на краткорочна разграничења, а у години када се врши емитовање набављених програма исказују се на трошковима.

Салдо на поменутом конту односи се на спортске програме набављене од Европске радиодифузне уније – EBU²² по фактурама из 2014. године у износу од 88.208 КМ и 2015. године (програм „FIFA World Cup 2018“).

9.1.2. Текућа средства

Текућа средства износе 17.251.359 КМ, а структура истих приказана је у табели која слиједи:

Табела 8: Структура текућих средстава на дан 31.12.2015. године

Конта	Опис текућег средства	Бруто вриједност	Исправка вриједности	Нето вриједност
1	2	3	4	5
10	Сировине, материјал, резервни дијелови и ситан инв.	1.580.033	1.075.807	504.226
12	Готови производи	226.153		226.153
15	Дати аванси	6.176		6.176
1	Залихе и средства намијењена продаји	1.812.362	1.075.807	736.555
20	Готовина и готовински еквиваленти	125.217		125.217
21	Потраживања од продаје	23.201.789	11.813.214	11.388.575
23	Друга краткорочна потраживања	6.790.679	4.603.763	2.186.916
24	Краткорочни пласмани	4.797		4.797
27	Потраживања за ПДВ – одбитни улазни порез	64.400		64.400
28	Активна временска разграничења	2.744.579		2.744.579
2	Готовина, краткорочна потраживања и краткорочни пласмани	32.931.461	16.416.977	16.514.484
	УКУПНО	34.743.823	17.492.784	17.251.039

²¹ Конто „Инвестиције у току“ није обухваћен пописом сталних средстава којим би се могли утврдити разлози због којих средство није активирано

²² EBU-European Broadcasting Union

Сировине, материја, резервни дијелови и ситан инвентар (брuto износ 1.580.033 КМ брuto вриједност): Задужења складишта сировина, материјала, резервних дијелова, аутогума и ситног инвентара врши се на основу рачуна о набавкама и документа о задужењу складишта. Аутогуме, ХТЗ опрема и ситан инвентар у употреби воде се на основу личних задужења запослених, те се током пописа врши поређење стварног стања са листама задужења.

На пописним листама материјала у складиштима и у употреби уписане су количине које је комисија утврдила приликом пописа. Из разговора са члановима комисија, утврдили смо да је обезбијеђено уношење тако утврђених количина у одговарајуће апликације, након чега нису одштампани документи на основу којих се може потврдити да су стања усаглашена. Према информацијама, због недостатака у постојећем софтверу не може се обезбиједити штампање документа из којег се могу утврдити само позиције на којима су констатоване разлике, него се мора штампати комплетан преглед стања за складиште, што је за поједина складишта непотребно и непрактично.

С обзиром на то да је листа мањкова и вишкова доказ да су пописана стања усаглашена са књиговодственим и материјалним подацима, препоручујемо БХРТ-у да приликом пописа обезбиједи доказ о усаглашавању пописаног стања са књиговодственим евиденцијама.

Готови производи (226.153 КМ): У току године остварен је мали промет на конту готових производа, те је стање на крају године углавном резултат раније створених залиха у складишту готових производа. Извјештајем о попису залиха констатовано је да се на стању налази 52.122 комада аудиокасета за које је већ годинама примјетно одсуство потражње на тржишту, тако да немају никакав промет. Наведено је да финансијска вриједност тих касета износи 91.722 КМ. Нису дати приједлози шта је потребно урадити са наведеним касетама, те није било смањења вриједности залиха по основу обављеног пописа.

Из наведеног се може закључити да није извјесно да ће се укупан износ исказаних залиха остварити продајом или употребом, па је потребно преиспитати начин евидентирања залиха готових производа.

Новчана средства (благајна): Према презентованој документацији у оквиру групе конта 20 – Готовина и готовински еквиваленти, исказано је укупно стање у износу од 125.217 КМ. У оквиру групе конта Остали акредитиви евидентирани су износи уплаћени са жиро рачуна БХРТ-а за материјалне трошкове у ИТС. Исказано стање овог конта указује на уплаћивање већег износа од потребног, што доводи и до ситуације прекорачења одобреног благајничког максимума. Проблематика неажурног правдања утрошених средстава путем помоћних благајни је посљедица што у ИТС нема запослених који су оспособљени за вођење послова благајне па се са закашњењем доставља документација у главну благајну. Током ревизије смо констатовали да БХРТ нема донесен интерни Правилник о благајничком пословању, али нам је презентовано Упутство помоћника директора за финансијске послове о примјени Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Препоручујемо руководству БХРТ-а да донесе интерни Правилник о уређењу и организацији благајничког пословања главне и помоћних благајни.

Потраживања од продаје (23.201.709 КМ): У групи конта „Потраживања од продаје“ евидентирана су потраживања од купаца у земљи у износу од

22.758.306 KM, потраживања од купаца у иностранству у износу од 443.483 KM и исправка вриједности потраживања од купаца у износу од 11.813.214 KM:

Табела 9: Структура потраживања од продаје на дан 31.12.2015. године

Конто	Опис потраживања (исправке)	Износ (KM)
1	2	3
21100	Купци у земљи	4.545.737
21150	Остали купци – РТВ такса	6.825.825
21170	Сумњива и спорна потраживања од купаца у земљи	10.898.953
21190	Сумњива и спорна потраживања за РТВ таксу	408.444
21191	Сумњива и спорна потраживања за РТВ таксу наплаћено	79.347
211	Купци у земљи	22.758.306
21200	Купци у иностранству	17.013
21290	Сумњива и спорна потраживања – купци у иностранству	426.470
212	Купци у иностранству	443.483
	Укупно потраживања од купаца	23.201.789
21900	Исправка вриједности потраживања – купци у земљи	10.898.953
21910	Исправка потраживања за утужену РТВ таксу	487.791
21920	Исправка вриједности потраживања – купци у иностранству	426.470
219	Исправка вриједности потраживања	11.813.214

Од укупног износа евидентираних потраживања од купаца, потраживања по основу РТВ таксе и осталих потраживања од емитера по основу пружених услуга износе 20.894.695 KM, а потраживања по другим основама су евидентирана у износу од 2.306.824 KM. Остала потраживања од купаца евидентирана су на контима:

- Купци у земљи у износу од 808.550 KM,
- Сумњива и спорна потраживања од купаца у земљи у износу од 1.054.791 KM
- Купци у иностранству и Сумњива и спорна потраживања од купаца у иностранству у износу од 443.483 KM.

Купци у земљи: По доспјелости на дан 31.12.2015. године потраживања од купаца у земљи су у категоријама до 30 дана (493.632 KM), од 31 – 60 дана (125.053 KM) и 61 – 90 дана (66.549 KM), од 91 – 180 дана (94.639 KM) и 181 – 360 дана (78.528 KM).

За тестирани узорак значајнијих потраживања од купаца (без РТВ таксе) достављени су нам подаци о наплати или компензацији у 2016. години.

Сумњива и спорна потраживања од купаца у земљи се односе на потраживања из претходних година која нису наплаћена у периоду доспијећа, а ни до краја 2015. године. Потраживања су претходних година и у току 2015. у потпуности евидентирана на расходима (уз истовремено евидентирање на конту „Исправка вриједности потраживања“).

У тестираном узорку потраживања из категорије сумњивих и спорних су потраживања која потичу из 1997. године, 2001. године, 2004. године, 2008–2014. године. Мада су за већину потраживања из узорка поднесене тужбе (осим за износ од 63.853 KM који потиче из 2009. године) и донесене пресуде у корист БХРТ-а, до окончања ревизије није реализована наплата тих потраживања. Према доступним информацијама, по неким пресудама су предузете радње на извршењу, али је наплата и поред тога упитна јер су рачуни дужника блокирани. *Сумњива и спорна потраживања од купаца у иностранству* износе 426.470 KM. Достављене су нам информације да је највећи износ ових потраживања (255.092 KM) пријављен у стечајној маси купца, док нам за остала значајнија потраживања нису презентоване информације о активностима које су предузете у циљу наплате.

С обзиром на висину потраживања која су настала по другим основама, сматрамо да је неопходно максимално ангажовање и кориштење свих законских могућности у циљу наплате потраживања. Такође сматрамо да је, због неизвјесности наплате потраживања након реализације услуге, потребно размотрити могућности које обезбјеђују ефикаснију наплату (гаранције или други видови обезбјеђења плаћања), нарочито код већих вриједности и од купаца са којима се наставило пословати и након што претходна потраживања нису наплаћена.

Друга краткорочна потраживања (брutto износ 6.750.729 КМ): Најзначајнија потраживања у оквиру краткорочних потраживања се односе на наплаћене судске трошкове РТВ таксе (2.160.491 КМ) и сумњива и спорна потраживања од РТВ таксе по основу инкасо наплате РТРС и РТВФБиХ (4.539.408 КМ). Књижења се врше на основу достављеног прегледа ентитетског емитера, али без података шта се у износу наплаћених судских трошкова односи на РТВ таксу, а шта на судске трошкове.

Како се ради о истој врсти потраживања која су евидентирана на контима купаца у земљи, препоручујемо да се изврши прекњижење из групе „Друга краткорочна потраживања“ на групу „Купци у земљи“, уз обезбјеђење података о структури наплаћених судских трошкова ради исправног евидентирања на одговарајућим контима.

Активна временска разграничења (брutto износ 2.744.579 КМ): На контима активних временских разграничења као најзначајнији износ су евидентирана програмска разграничења за стране програме (2.394.536 КМ).²³ Како смо навели у тачки „Унапријед плаћени трошкови“ код Сталних средстава, права емитовања страних програма се евидентирају на активним временским разграничењима у години која претходи емитовању набављеног програма. Значајније ставке у салду односе се на права емитовања Европског првенства у фудбалу 2016. године (2.061.139 КМ) и на квалификационе утакмице репрезентације БиХ за Свјетско првенство у фудбалу 2018. године (153.898 КМ). Поменути износ са конта активних временских разграничења теретит ће расходе у 2016. години.

²³ Дата је препорука екстерног (комерцијалног) ревизора у извјештају за 2015. годину да се рачуноводствене политике ускладе са захтјевима стандарда код евидентирање права на пренос страних програма

9.2. Пасива

Пасива Биланса стања састоји се од ставки наведених у сљедећој табели:

Табела 10: Пасива Биланса стања на дан 31.12.2015. године

Број конта	Позиција пасиве	Износ (КМ)
1	2	3
3	Капитал	11.141.190
40	Дугорочна резервисања и одложене пореске обавезе	87.181
41	Дугорочне обавезе	4.223.536
413	Дугорочни финансијски кредити од банака	4.162.955
414	Обавезе за кредите из иностранства	50.473
419	Обавезе за примљене кауције	10.108
	Краткорочне обавезе	26.582.746
42	Краткорочне финансијске обавезе	496.429
43	Обавезе према добављачима и за примљене авансе	17.480.050
45	Обавезе за плате, накнаде и остала примања	3.952.294
46	Друге обавезе	3.383.334
47	Обавезе за ПДВ	745.327
48	Обавезе за остале порезе, доприносе и остале дажбине	525.312
дио 49	Пасивна временска разграничења	664.907
495	Одложене пореске обавезе	213.353
	УКУПНО	42.912.913

9.2.1. Обавезе

Кредити: Према презентованим информацијама, у 2015. години БХРТ је имао обавезе по основу два кредита (обавезе су евидентирани на контима „Дугорочни финансијски кредити од банака“ и „Краткорочне финансијске обавезе“).

Кредит Интеса Санпаоло Банке: Интеса Санпаоло Банка д.д. Сарајево је по Уговору о кредиту број 209722/13 од 09.08.2013. године одобрила БХРТ дугорочни кредит у износу од 5.700.000 КМ на рок од 120 мјесеци. Ефективна каматна стопа износи 6,53% годишње и може се промијенити.

Кредит је одобрен за сљедеће намјене:

- до цца 1.500.000 КМ за финансирање инвестиција у складу са програмом дигитализације БХРТ-а,
- до цца 4.200.000 КМ за потребе санације и финансијске консолидације БХРТ-а и то цца 2.000.000 КМ за измирење обавезе према ЕВУ, цца 600.000 КМ за измирење обавеза према сателитском оператеру EUTELSAT, цца 500.000 КМ за измирење обавеза за ПИО/МИО и износ од цца 1.100.000 КМ за измирење текућих обавеза према добављачима.

Кредит је обезбијеђен хипотеком над некретнином зграда у кругу РТВ дома (сегменти А, Д и Е укупне површине 6135 м²) и земљиштем и некретнинама (дио) у Доњем Моштру, општина Високо (укупне површине 71.124 м²).

БХРТ је био дужан и осигурати ове некретнине од општег ризика и обавезан је годишње достављати банци доказ о плаћеној премији осигурања.

Такође, БХРТ је осигурао банци и 30 бјанко потписаних мјеница и два бјанко потписана трансакциона налога на терет рачуна БХРТ код свих банака код којих БХРТ има отворене трансакционе рачуне, којима је дата сагласност банци да у случају неизмирења обавеза по Уговору иста их има право попунити на износ доспјелих обавеза и наплатити средства у своју корист.

На основу евиденција из Финансијске службе БХРТ-а, констатовано је да је БХРТ кредитна средства утрошио у одобрене сврхе.

БХРТ је по основу овог кредита у 2015. години измирио обавезе по основу главнице у износу 466.673 КМ и 290.909 КМ по основу камате.

Укупне обавезе по овом кредиту са 31.12.2015. године износиле су 5.790.978 КМ и то на име главнице 4.659.384 КМ (што је евидентирано на конту 41300 – Дугорочне обавезе по кредитима у земљи 4.162.955 КМ и конту 42400 – Краткорочни дио кредита у земљи у износу 496.429 КМ) и 1.131.594 КМ на име камате што је евидентирано ванбилансно.

Кредит Бор Банке: Бор Банка д.д. Сарајево је по Уговору о инвестиционом кредиту од 31.10.1996. године и Анексу уговора од 27.01.2003. године одобрила кредит у износу од 375.326 USD на период од 20 година уз камату 2% годишње. БХРТ је по основу овог кредита у 2015. години измирила обавезе по основу главнице у износу од 50.042 КМ и 1.393 КМ по основу камате.

Укупне обавезе по овом кредиту на дан 31.12.2015. године према средњем курсу Централне банке износиле су 50.473 КМ. Кредит је у цијелости отплаћен са 01.11.2016. године.

Обавезе према добављачима и за примљене авансе (17.480.050 КМ): Обавезе према добављачима на дан 31.12.2015. године износе 17.415.372 КМ, а састоје се од обавеза према добављачима у земљи (5.904.309 КМ) и иностранству (11.511.063 КМ).

Добављачи у земљи: Од укупног износа обавеза према добављачима у земљи на ентитетске емитере се односи износ од 2.340.080 КМ. Обавезе према осталим добављачима у износу од 3.564.229 КМ највећим дијелом се односе на обавезе из 2015. године (2.592.912 КМ). Остали значајнији износи односе се на обавезе из 2014. године (348.467 КМ), обавезе из 2013. године (247.082 КМ), обавезе из 2012. године (204.801 КМ), обавезе из 2011. године (77.1636 КМ), те обавезе за период од 2005–2010. године у укупном износу од 93.329 КМ.

Дио обавеза према добављачима је предмет судских спорова у којима је БХРТ тужена страна.

Добављачи у иностранству: У укупном износу обавеза према добављачима у иностранству као обавезе према Европској радиодифузној унији (EBU) на 31.12.2015. године је исказан износ од 10.258.885 КМ. Обавезе су исказане у КМ, на основу прерачуна укупног износа дуговања исказаног у валутама у којима су испостављени рачуни. На основу података о неизмиреним обавезама, констатовали смо да су обавезе настале у периоду од 2005. до 2015. године. По том основу је у 2016. години достављена опомена пред тужбу, а у 2017. години (у периоду обављања ревизије за 2015. годину) достављена је и тужба EBU у износу од 12.198.170 КМ.

Остале значајније обавезе исказане према добављачима у иностранству односе се на Eutelsat С.А (660.412 КМ), које се према подацима БХРТ-а односе на период од 2007. до 2010. године и 2012. годину.

Обавезе за плате, накнаде и остала примања: Са 31.12.2015. године укупно стање обавеза по основу плата, накнада и осталих примања (сумарна група конта 45) исказано је у износу од 3.952.294 КМ, од чега су обавезе за нето плате и накнаде 841.101 КМ, обавезе за порезе на плате и накнаде 59.787 КМ и обавезе за доприносе 3.051.406 КМ (најзначајније обавезе за МИО/ПИО 2.474.371 КМ). **У вријеме обављања ревизије стање неизмирених обавеза за порезе и доприносе је износило 2.691.924 КМ (од чега 2.403.833 КМ за обавезе према МИО/ПИО) уз напомену да је овај податак подложен сталној промјени јер настају нове обавезе, а неки износи обавеза се дјелимично измирују.**

Друге обавезе (3.383.334 КМ): У структури су најзначајније обавезе у износу од 2.644.311 КМ, које се настале по основу обавјештења о промјени повјериоца за обавезе по основу набављене опреме за дигитализацију. Потраживања добављача BFE Studio und Medien Systeme GmbH у износу од 1.738.176 EUR преузела је Unicredit банка из Беча.

Доспијеће обавеза је у девет рата у периоду 2015–2019. година, па се по том основу ове обавезе требају класификовати као дугорочне.

Обавезе за порезе и друге дажбине (1.270.639 КМ): Обавезе за неплаћене порезе и друге дажбине (група конта 47 и 48) на дан 31.12.2015. године исказане су у укупном износу од 1.270.639 КМ, а односе се на неплаћене обавезе за ПДВ (745.327 КМ) и обавезе за остале порезе, доприносе и остале дажбине (525.312 КМ). У оквиру групе конта 48 исказане су обавезе за порез по одбитку (101.768 КМ), накнаде за шуме (185.686 КМ) и доприносе за туристичке заједнице и остале доприносе (237.858 КМ).

Када је ријеч о предметним обавезама, напомињемо да надлежни органи врше контролу и утврђивање тачних обавеза према важећим прописима, те да ревизија у том смислу није вршила провјеру. Истичемо да је Управа за индиректно опорезивање извршеном контролом у 2016. години утврдила обавезе за ПДВ закључно са 31.03. 2016. године, којим је обухваћена 2015. година.

Пасивна временска разграничења (664.907 КМ): Значајније ставке у оквиру пасивних временских разграничења односе се на резервисања трошкова који припадају обрачунској години, а за које нису достављени рачуни добављача. На дан 31.12.2015. године исказана су резервисања трошкова у износу од 607.614 КМ, а у исказаном стању се налазе и резервисања по основу спорних рачуна из 2010. године (56.840 КМ) и обавезе по основу догађаја у 2011. години за које добављачи нису испоставили рачуне (46.329 КМ). Остала резервисања односе се на набавку програма и права емитовања (196.460 КМ), трошкове наплате РТВ таксе путем инкасо службе за децембар 2015. године у износу од 192.375 КМ (фактура испостављена у јануару 2016. године) и разлику по фактурама из 2015. године за припадајући износ трошкова наплате РТВ таксе (104.225 КМ).

9.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива исказана је у износу од 1.175.387 КМ, колико износи и ванбилансна пасива. Најзначајнији износ се односи на камате по дугорочном кредиту, који по отплатном плану доспијева у наредним годинама. Годишњи износ камате по дугорочном кредиту се са ванбилансне евиденције преноси на конта у оквиру краткорочних финансијских обавеза.

10. Попис средстава и извора средстава

Одлукама директора формиране су комисије за попис сталних средстава, стања у складиштима, новчаних средстава, потраживања и обавеза. Упутством о редовном попису средстава и обавеза, детаљније су дефинисани послови и задаци комисија, вријеме обављања пописа и рокови за достављање извјештаја и остала питања која се односе на попис. Донесено Упутство односи се на 2015. годину, а упутства сличног садржаја доносе се за сваку годину појединачно. *Из тих разлога сугеришемо руководству БХРТ-а да размотри доношење документа (упутства) којим ће се уредити општа битна питања за*

обављање пописа, неvezано за конкретну годину, а да се појединачним одлукама о формирању комисија утврде рокови за обављање пописа и достављање извјештаја.

Након извршеног пописа сачињен је Извјештај Централне пописне комисије о редовном попису средстава и извора средстава за 2015. годину, који је достављен Управном одбору, генералном директору БХРТ-а и помоћнику генералног директора за финансије. У појединачним записницима комисија нису утврђени мањкови и вишкови средстава, те су дати приједлози за расход на основу којих су донесене одлуке о расходу и искњижавању из књиговодствене евиденције:

- Стална средства садашње вриједности у износу од 7.732 КМ,
- Залихе у магацинима у износу од 114.503 КМ,
- Ситан инвентар, ХТЗ опрема и аутогуме у употреби у износу од 87.274 КМ.

На основу достављене документације о провођењу пописа утврдили смо сљедеће недостатке:

- Пописом нису обухваћена сва конта у оквиру класе сталних средстава и дугорочних пласмана на којима је исказано стање на дан 31.12.2015. године. Ради се о контима на којима се евидентирају нематеријална средства (015), некретнине, постројења и опрема у припреми (група 025, осим залиха опреме и инвестиционог материјала који је пописан кроз складиште) и унапријед плаћени трошкови (дугорочни пласмани). Мада се на наведеним контима воде књиговодствена стања, а не средства која се могу физички видјети и потврдити постојање (због чега се и зову нематеријална), сврха пописа у конкретним случајевима је утврђивање оправданости појединих салда која су исказана у књиговодству. Попис нематеријалних средстава је предвиђен Упутством о обављању пописа, те се може констатовати да овај дио пописа није усаглашен ни са интерним актима БХРТ-а;
- У појединачним извјештајима комисија констатовано је да поједини објекти и опрема не постоје, те да постоје одређене спорне ставке евидентирание на пописним листама. Наведене констатације у записницима, међутим, нису наведене у Извјештају Централне пописне комисије како би о њима били упознати руководство и управљачка структура БХРТ-а (уколико већ нису упознати са наведеном проблематиком). Спорне ставке и имовина која не постоји нису предложени за искњижавање из пословних књига;
- Комисија за попис спорне имовине навела је да та средства представљају проблем који годинама није ријешен, сачињен је преглед имовине са спорним правно-имовинским статусом, и напоменула да комисија није вршила физички попис, него је стање утврђивала на основу документације. Комисија није дала приједлоге у вези са спорном имовином, а из одлуке о именовању комисије за попис спорних средстава се не може ни утврдити шта је конкретно задатак ове комисије и да ли треба да предложи отпис имовине, начин рјешавања и слично;
- Из документације о раду комисија за попис сталних средстава и складишта не може се утврдити на који начин је извршено савјешње пописаног (стварног) стања са књиговодственим стањем јер недостаје извјештај о утврђеним разликама (количински и вриједносно). У записнику Централне пописне комисије наведене су вриједности предложених расхода, али без рекапитулације укупне вриједности средстава прије расхода, по врстама средстава која су предмет пописа;

- Није извршен попис отворених ставки за сва потраживања и обавезе, утврђивањем спецификација које служе за исказивање књиговодственог стања, те нису утврђени ни остали елементи утврђени интерним упутством о вршењу пописа. Тако нпр. нису пописана сва конта у оквиру групе „Купци у земљи“, обавезе по основу плата, накнада и осталих примања (конта групе 45), обавезе према физичким лицима (група 46), пасивна временска разграничења (група 49). Наведена конта су у извјештају комисије наведена у збирним износима који одговарају салду на дан 31.12.2015. године.

У одлукама о резултатима пописа наведено је да ће се именовати посебне комисије за прикупљање расходованих средстава и њихову ликвидацију (продају путем лицитације, поклон, уништење и слично). На основу доступних информација, до окончања ревизије БХРТ-а (фебруар 2017. године) није извршена ликвидација расходованих средстава по инвентури за 2015. годину.

Имајући у виду бит и суштину пописа, тј. да се попис средстава и извора средстава врши са циљем да се утврди стварно стање те да се исказана књиговодствена стања у пословним књигама сведу на стварна стања утврђена пописом, препоручујемо БХРТ-у да се организацији и припреми свих активности код провођења пописа приступи доста озбиљније како би исти био завршен ефикасно и у складу са релевантним прописима. Наведено подразумијева комплетну припрему свих фаза пописа и праћење реализације процеса пописа као и финалних књижења свођења књиговодственог стања на стварно стање утврђено пописом.

11. Набавке

У складу са Законом о јавним набавкама БиХ, БХРТ је израдио План јавних набавки за 2015. годину и исти објавио на web страници. Према презентованим подацима БХРТ-а, током 2015. године извршена су 52 поступка јавних набавки, од тога 10 отворених поступака, 18 конкурентских поступака, 21 директни поступак те 3 преговарачка поступка. Укупна вриједност закључених уговора износи 855.359 КМ, што у односу на планирану вриједност 1.199.561 КМ представља 71% реализације буџета за јавне набавке. Одређене поступке поништила је Канцеларија за разматрање жалби БиХ (осигурање имовине, осигурање запосленика, осигурање од аутоодговорности и каско осигурање), док за неке планиране поступке нису ни покренуте процедуре као што су набавка електроматеријала, електронске компоненте, прелазни каблови и конектори, Sony резервни дијелови, LCD монитори, услуге пријема, преноса и уручења писмоносних пошиљки и др. У току године проведени су поступци јавних набавки који нису планирани у укупном износу од 64.524 КМ, од чега је најзначајнија набавка моторног возила у вриједности од 35.600 КМ.

Процедуре избора најповољнијег добављача нису се проводиле за набавку услуга сервиса возила, набавку бонова за запослене (183.000 КМ, 13.520 КМ) који су искориштени у продавницама Конзума, Сарајево, путем компензације – уступањем маркетиншког простора. Такође, набавке које су се провеле путем компензације односиле су се и на набавку моторног возила.

Поступке јавних набавки проводила је Служба за комерцијалне послове БХРТ-а. За сваки поступак набавке именује се комисија која се састоји од сталних чланова из наведене службе, који припремају тендерску документацију у погледу општих услова, те стручних/техничких лица која се именују у зависности од предмета набавки. Без обзира на утврђени План јавних набавки, служба комерцијале неће започети поступак јавне набавке уколико не пристигне захтјев/иницијатива за набавком од сектора за чије потребе су планиране конкретне набавке.

Увидом у реализацију укупно покренутих поступака јавних набавки те тестирањем процедура појединих поступака јавних набавки (нафта и нафтни деривати, набавка провајдера мјерења гледаности на подручју, набавка услуга копирања на копир-апаратима постављеним у БХРТ, набавка авиокарата, набавка ХД видеомиксера, резервни дијелови за моторна возила, набавка моторног возила) уочени су одређени недостаци самог процеса јавних набавки у БХРТ-у који се односе на сљедеће:

- не постоји документовани траг самог процеса планирања набавки нити постоје прецизна и аргументована оправдања, објашњења исказаних потреба за набавком робе, услуга и радова. Нисмо се могли увјерити да је планирани буџет, тј. план јавних набавки, резултат претходно проведених анализа искориштености ресурса и пројекције будућих потреба за одређене намјене. Набавке се планирају на начин да се често пресликавају планови донијети претходних година, без озбиљних анализа потреба;
- код појединих поступака јавних набавки (нафта и лож-уље) иако се у самом налогу за набавком, који је уједно и иницијатива за покретање поступка, наводи да не постоји потреба да се набави тражени предмет набавке, он се ипак исказује у тендерској документацији/техничкој спецификацији и исти уговара;
- у појединим случајевима се код подкритеријума за вредновање понуде (начин и услови плаћања) оставља могућност бодовања са нула бодова;
- код набавке робе и услуга за које се не може прецизно одредити стварна количина не предвиђа се склапање оквирних споразума него се закључују уговори о јавним набавкама;
- оквирни споразуми се закључују у висини процијењене вриједности набавке, а не у висини најповољније понуде.

За све набавке робе, услуга и радова проводити процедуре у складу са Законом о јавним набавкама. Приликом израде Плана јавних набавки посебну пажњу посветити балансу потреба и могућности финансирања истих. Одобрени План јавних набавки треба да буде основ и иницијатива за покретање поступака јавних набавки, имајући у виду расположива средства, у циљу унапређења ефикасности система јавних набавки у БХРТ.

Како би се избјегло бодовање са нула бодова неопходно је приликом припреме тендерске документације, у погледу састављања критеријума за додјелу уговора и самог бодовања, поставити минималне услове испод којих се понуде неће узимати у разматрање.

У случајевима када је због природе предмета набавке и других објективних разлога веома тешко унапријед одредити тачну количину, потребно је предвидјети оквирну количину предмета набавке са могућношћу закључења оквирног споразума. На овакав начин БХРТ

избјегава ризик о испуњењу обавеза у погледу уговорене количине у случајевима када из доказивих разлога нема оправдане потребе за тачно утврђеним и уговореним количинама.

Уговоре о јавним набавкама и оквирне споразуме закључивати на укупну цијену понуђену у понуди понуђача којем се додјељује уговор, а не на основу процијењене вриједности набавке.

Набавка програмских садржаја од независних продуцената: Према Закону о јавном радиотелевизијском систему Босне и Херцеговине, члан 29. став (3), најмање 10% од времена емитовања, изузимајући информативне емисије, спортски програм и маркетиншке огласе, јавни РТВ сервиси морају наручити од независних продуцената. Набавка програмских садржаја се реализовала од независних произвођача програма на начин да се углавном радило о наставку сарадње са независним произвођачима програма којим се продужавало емитовање програмских садржаја. Када се уговори цијена емитовања серијала, прави се калкулација вриједности маркетинг услуга у том износу (компензација) у складу са важећим ценовником, коју одобравају руководилац маркетинга и генерални директор БХРТ-а. Реализација уговора се одвија на основу испостављања међусобних фактура између БХРТ-а и независног понуђача. У уговорима је остављена могућност добављачима програма као уговорној страни да продају уступљени маркетиншки простор трећим лицима, што је углавном била пракса. Служба за маркетинг прати реализацију уговора и прави извјештај о реализованим маркетинг услугама.

Иако су набавке ових услуга изузете од примјене Закона о јавним набавкама БиХ (Анекс II дио Ц Закона о јавним набавкама), мишљења смо да овакав начин набавке програма од независних понуђача не обезбјеђује адекватан ниво транспарентности.

Препоручујемо БХРТ-у да набавке програмских садржаја учине доступним свим заинтересованим потенцијалним произвођачима програма, што би унаприједило транспарентност набавке, а све у циљу обезбјеђења адекватне вриједности за уложени новац.

Набавка услуга истраживања и мјерења гледаности ТВ програма за 2016. годину: На јавни позив, упућен преко портала јавних набавки, јавио се само један понуђач „Audience Measurment“ д.о.о. који је, како смо информисани, једино правно лице на тржишту БиХ које је могло понудити наведену услугу. Понуђач је у својој понуди од 18.12.2015. године за наведене услуге исказао цијену од 95.940 КМ. У приложеној документацији, понуђач је доставио и листу реализованих уговора са другим медијским кућама из које је видљиво да је исту услугу продавао по далеко мањим цијенама у односу на ону понуђену БХРТ-у. Примјера ради, РТВФБиХ је исту услугу платила 50.000 КМ, а РТРС 54.000 КМ. Скрећемо пажњу на то да су, иако се ради о ентитетским емитерима, и ФТВ и РТРС добиле услугу мјерења гледаности на цјелокупној територији Босне и Херцеговине.

Све наведено упућује на могућност искориштавања монополског положаја понуђача свјесног да је једини пружалац услуга ове врсте. Комисија за јавне набавке није тражила појашњење тако високе цијене за услугу, те је предложила склапање уговора.

Додатна отежавајућа околност је и то да је набавка планирана у децембру текуће године, занемарујући ризик од потенцијалног неуспјеха набавке који би довео до тога да БХРТ не би располагала информацијама гледаности на основу које се одређује цијена за пружање маркетинг услуга.

Препоручујемо БХРТ-у да се приликом планирања и провођења процедура јавних набавки руководи принципима штедљивости и економичности. Јавне набавке покретати на вријеме како би се ризик од потенцијалног неокончања поступка и посљедице проузроковане истим свеле на најмањи могући ниво.

12. Судски спорови

У евиденцијама БХРТ-а налази се велики број поступака, већином парничних, али и извршних. У 116 спорова, БХРТ је на страни тужиоца односно тражиоца извршења.

Највећи утужени износ је у спору против РТВФБиХ покренут 2008. године, у почетном износу дуга од 1.878.926 КМ који је касније у поступку одредијељен на 8.315.345 КМ. Коначни утужени износ бити ће познат након вјештачења вјештака финансијске струке пред Судом БиХ. БХРТ је утужио и износ од 5.761.954 КМ против РТРС-а у току 2014. године, а ради наплаћене и задржане таксе, такође пред Судом БиХ.

Оба наведена предмета су још увијек у поступку, а у тренутку писања овог извјештаја, наведени поступци су скупа са другим поступцима међусобних потраживања, а који су покренути након 2015. године, обједињени у један поступак пред истим судом. БХРТ у овом поступку заступа пуномоћник – адвокат.

Ревизија је утврдила да је поступање БХРТ-а у одређеном броју поступака неадекватно. Значајан број спорова је у извршном поступку дужи временски период. Према приказаним подацима, од 116 поступака 49 је извршних поступака који нису проведени.

Укупан износ ненаплаћених потраживања која су у поступку извршења је 672.738 КМ. Наведени износ не обухвата затезне камате. Трошкови поступака такође нису укључени у наведени збир.

Углавном се ради о томе да су трансакцијски рачуни извршеника блокирани, а нисмо се увјерили да је БХРТ предложио да се извршење проведе над имовином извршеника. По овим поступцима БХРТ није предузимао све потребне радње у циљу њиховог коначног закључења намиривањем.

Надаље, одређени број поступака је дужи период без помака. У ове поступке се убрајају поступци по жалби, поступци који су одлуком другостепеног суда враћени на поновно одлучивање, извршни поступци, поступци у којима се чека заказивање припремног рочишта као и поступци у којима се очекује судска одлука. На упит о разлозима за наведену ситуацију, ревизија није добила одговор. БХРТ је у малом броју случајева упућивао ургенције судовима или на било који други начин поступао у смислу наставка поступака.

Када су у питању поступци у којима је БХРТ тужена страна, према достављеним подацима број истих је 30. Збир свих утужених износа, према достављеној табели, је 9.000.266 КМ. У ову суму не улазе затезне камате.

Спор са највећим износом потраживања према БХРТ-у као туженом је покренут 2011. године од стране РТРС-а у износу од 5.484.086 КМ. Наведени спор је обједињен у један поступак пред Судом БиХ. Такође, напомињемо да је РТРС 09.02.2015. године одредијелио свој противтужбени захтјев пред Судом БиХ против БХРТ-а на 8.855.329 КМ, али да податак о наведеном није садржан у достављеним табеларним прегледима о судским споровима током ревизије.

Потребно је споменути и спор са МГ Филм д.о.о., а у којем је наведени правни субјект по основу кршења ауторских права утужио БХРТ за износ од 1.047.348 КМ.

Тужилац је прије покретања спора тражио исплату дуговања коју је БХРТ одбио. Предмет се тренутно налази на Општинском суду у Сарајеву, а пуномоћник БХРТ-а је обавијестио службу за финансије БХРТ-а о потреби резервације средстава за исплату, с обзиром на то да процјењује могући неуспјех у спору. Узимајући мишљење пуномоћника као релевантно, може се утврдити да је у овом случају очигледан недостатак адекватних контролних механизма.

Када су у питању радни спорови, према подацима клијента, истих је укупно три, од којих је само један одређен на вриједност спора у висини од 10.000 КМ.

Посебну категорију спорова представљају спорови због повреде ауторских права и клевете. БХРТ је за ову врсту спорова ангажовао пуномоћника – адвоката. Табеларни преглед поступака приказује 7 спорова укупне вриједности 345.500 КМ. Највећи утужени износ, а ради клевете, одређен је на 200.000 КМ, а након доношења првостепене пресуде којом је захтјев тужиоца усвојен на износ од 1.800 КМ, а са преосталим дијелом одбијен, предмет је тренутно у жалбеном поступку. Други поступак по висини тужбеног захтјева, а због повреде ауторских права, у износу од 101.500 КМ је у другостепеном поступку одбијен као неоснован. Покренут је извршни поступак ради накнаде трошкова.

На основу извршене ревизије, утврђене су одређене слабости и недостаци у вези с поступањем са судским споровима, од којих истичемо сљедеће:

- клијент није имао уредне евиденције о парничним и другим споровима који се воде на суду;
- праћење поступака, у свим фазама, је додатно отежано бројем поступака.
- достављени прегледи судских спорова неадекватно приказују стање у вези с овом проблематиком;
- БХРТ нема систем или процедуре праћења спорова у смислу правовременог предузимања радњи у току поступка. Као посљедица тога, неки поступци трају више година, а ово је посебно изражено у извршном поступку;
- није успостављен систем за праћење и процјену ризика у вези с парничним поступцима;
- недостатак контролних механизма има за посљедицу то да се не врши процјена успјеха у спору, након доношења првостепене пресуде или евентуално прије покретања спора, што представља ризик за додатне трошкове у случају неуспјеха и након улагања редовних правних лијекова. Ово се не односи на спорове у којима БХРТ заступа пуномоћник – адвокат;
- БХРТ нема систем и организацију који би омогућили ефикасно, правовремено и економично праћење и поступање у парничним поступцима. Ово се не односи на поступке у којима БХРТ заступају пуномоћници.

У циљу надилажења уочених недостатака препоручујемо сљедеће:

- **Увођење прецизних евиденција о свим споровима БХРТ. Евиденције је потребно редовно ажурирати.**
- **Правовремено и ефикасно поступање у свим фазама парничних и извршних поступака мора бити приоритет.**
- **Унаприједити комуникацију унутар сектора за правне послове као и комуникацију између менаџмента БХРТ и Правног одјељења.**

- Увођење контролних механизма у смислу процјене успјеха у парницама како би се избјегла могућност губитка додатних средстава.
- Посебну пажњу посветити споровима великих вриједности те пружити подршку правном сектору у вођењу ових поступака.

13. ИТ систем

БХРТ је обезбиједио техничку инфраструктуру на којој је имплементиран одређен број пројеката значајних за функционисање. Имплементација пројекта дигиталне телевизије је најзначајнија активност која је реализована у 2015. и 2016. години. Информациони систем се састоји од сложене комуникационе инфраструктуре, са великим бројем сервера и радних станица на којима ради низ развијених апликација и база података. Комплексан систем захтијева сталну оптимизацију, стручно администрирање и ефикасну размјену података, како би био квалитетан и безбједан. За наведено је неопходна стална едукација кадрова, која се не проводи, усклађивање система са стандардима и провођење интерних контрола. Већи дио система администрира и контролише БХРТ, али постоји и дио система који одржавају спољни пружаоци услуга. Утврђено је да је информациони систем прилично застарио у одређеним сегментима. За претходно описани систем нису била расположива потребна буџетска средства, што може бити узрок лошије функционалности и нежељених застоја информационог система. Како нема инвестиција у овом сегменту, руководство организације не усмјерава, не прати и не оцјењује кориштење информационог технологија у организацији у циљу испуњавања мисије организације. Стратегија развоја је базирана на сегменту дигитализације и као таква не покрива комплетан информациони систем. Поред тога, стратегија у постојећим условима нема оствариве циљеве и не садржи будуће захтјеве/потребе за људским ресурсима. Годишњи планови рада нису у складу са стратегијом јер се услијед недостатка буџета активности помјерају.

Постоје одређене смјернице употребе и функционисања информационог система, али не постоје одобрене политике и процедуре које чине регулаторни оквир за ИТ. Нису написане и формално одобрене процедуре које уређују кључне аспекте пословања као што су: управљање подацима, управљање ризиком, информационо безбједност, управљање промјенама, пословни континуитет и сл. Креирана је студија ризика, али не постоји посебан оквир за управљање ризиком. Проводе се одређене превентивне активности, али се ИТ ризиком не управља. Имајући све претходно у виду, постоји ризик да информационе технологије не пружају или да неће пружати ефикасну подршку пословним процесима.

Између застарјелих сегмената система издвајамо информациони систем за наплату РТВ таксе. Комплетно апликативно рјешење резултат је рада запослених у БХРТ-у, али је технологија у којој је апликација имплементирана већ извјесно вријеме превазиђена. Хардверска инфраструктура на којој апликација и база података раде је веома стара. Веома мали број запослених у БХРТ-у располаже знањима неопходним за стручно администрирање и надограђивање постојећег система. Наведено упућује на то да се овдје ради о веома битном систему за чије функционисање процјењујемо висок ризик.

Током 2015. године је имплементирана нова апликација за маркетинг и програмску схему која је унаприједила сегмент креирања програмске схеме и контроле емитовања маркетинга. Програмска схема, заједно са маркетингом, се сада уноси и обрађује на једном мјесту кроз нову апликацију. Након

финализације програмске схеме у поменутој апликацији, иста се поново уноси у Сinergy апликацију одакле се врши даља контрола и емитовање програма. Након емитовања програма, из Сinergy апликације се штампају реализоване програмске схеме које се ручно упарују са финалним садржајем из апликације за маркетинг и програмску схему. На тај начин се провјерава и потврђује да је емитована одобрена програмска схема заједно са маркетингом.

Сходно наведеном дајемо сљедеће препоруке:

- **Креирати стратегију развоја која обухвата све сегментне информационог система са адекватним и остваривим циљевима.**
- **Годишње планове рада и реализацију истих ускладити са стратегијом развоја.**
- **Креирати план занављања сервера и кључних сегмената информационог система. Омогућити правовремену реализацију набавке неопходног хардвера у складу са усвојеним Планом замјене опреме. Таквим начином набавке смањити ризике функционалности система, које може узроковати застарјела опрема, и обезбиједити стабилан рад виталних дијелова система.**
- **Обезбиједити сталну обуку и константу едукацију ИТ кадрова и омогућити квалитетно администрирање система и ефикасност у раду. Тиме смањити зависност БХРТ-а од екстерних пружалаца услуга.**
- **Креирати и усвојити политике и процедуре које ће покрити кључне сегменте ИТ пословања и које ће чинити регулаторни оквир за ИТ.**
- **Покренути имплементацију новог рјешења за наплату РТВ таксе које ће обухватити сегменте хардвера и софтвера. Омогућити миграцију података са старог на нови систем.**
- **Омогућити аутоматско (програмско) упаривање садржаја емитованог из Сinergy апликације са финалним садржајем креираним у апликацији за маркетинг и програмску схему. У складу са могућностима, имплементирати интерфејс путем којег би се садржај из апликације за маркетинг и програмску схему аутоматски преносио у Сinergy апликацију, чиме би се смањила могућност грешке код ручног уноса.**

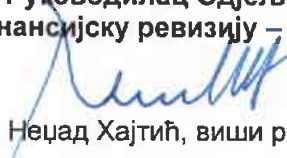
14. Кореспонденција

БХРТ је у остављеном року доставио коментаре на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији за 2015. годину. У коментарима су углавном дата додатна појашњења и образложења везана за исказано мишљење и садржај извјештаја као и предузете активности по одређеним сегментима пословања након 31.12.2015. године.

Сходно томе, у овом извјештају нису извршене суштинске промјене у односу на Нацрт извјештаја, али је допуњен или коригован текст у појединим дијеловима извјештаја (углавном поглавља која се односе на приходе и расходе) у циљу још јасније презентације кометара, налаза и препорука. Садржај ревизионог мишљења није мијењан у односу на Нацрт извјештаја.

Детаљан одговор на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији, достављен је руководству БХРТ-а уз коначан Извјештај о финансијској ревизији за 2015. годину.

Руководилац Одјелјења за
финансијску ревизију – вођа тима

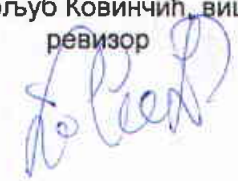

Неџад Хајтић, виши ревизор

Руководилац Одјелјења за
финансијску ревизију –
руководилац ревизије

Миро Галић, виши ревизор

Руководилац Одјелјења за
развој, методологију и
контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор

Sarajevo, 07.04.2017.
Broj prot.: 401-456/17

www.bhrt.ba

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Hamdije Ćemerlića 2/13, Sarajevo

01, 02, 03, 07, 09

N/R Gosp. Dragan Vrankić, generalni revizor

10.04.17.

Poštovani,

01-07-16-1-233-1/17

Razmotrili smo dostavljeni nam nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji BHRT za 2015. godinu, te nalazimo za shodno da Vam dostavimo obrazloženja vezano za iskazano mišljenje i izvještaj, kao i da vas izvijestimo koje aktivnosti su poduzete u periodu od 31.12.2015. godine do danas, te Vas molimo da isto uvažite prilikom izražavanja Vašeg konačnog mišljenja.

Odjeljak Skretanje pažnje, strana 4.

U nacrtu ste pozicionirali prvo Skretanje pažnje, a nakon njega Osnov za mišljenje. Molimo Vas da zamijenite pozicije Skretanja pažnje (strana 4) i Osnova za mišljenje.

Obrazloženje: Iza mišljenja sa rezervom, treba da stoji Osnov za mišljenje, a nakon toga Skretanje pažnje. Ovo je bitno jer je Osnov za mišljenje u direktnoj vezi sa izražavanjem mišljenja, a skretanje pažnje nije.

Odjeljak 4.1. Interna revizija i finansijsko upravljanje i kontrola, strana 15.

Komentar: Zakon o internoj reviziji (SL. Glasnik br.: 27/2008,32/12) u članu 2., stav 2. reguliše uspostavu jedinica interne revizije u institucijama koje se finansiraju iz javnih sredstava ili javnim preduzećima koja u strukturi kapitala imaju 50 % plus jednu akciju (dionicu) državnog kapitala.

Članom 6., stav a) definisano je da izvršavanje aktivnosti interne revizije institucija BiH organiziraju jedinica interne revizije uspostavljena u okviru organizacije iz člana 1. Ovog zakona, koje ispunjavaju jedan od kriterija iz člana 7. ovog Zakona.

Član 7. ovog zakona prije izmjena u 2012. godini glasio je: „Svaka organizacija obavezna je da uspostavi jedinicu (odjeljenje) interne revizije ukoliko ispunjava kriterije koje definiše CHJ uzimajući u obzir sljedeće faktore: ukupan godišnji budžet, broj zaposlenih, kompleksnost transakcija, stepen rizika koji je uključen.

Izmjenama Zakona u 2012. godini (član 6. i 7.) izvršavanje aktivnosti interne revizije u organizacijama iz člana 1. Zakona obavlja jedinica interne revizije uspostavljena u okviru organizacija koja ispunjava kriterije definisane od strane CHJ.

Izmijenjeni član 7. stav 1. glasi: „Uspostavljanje jedinice (odjeljenja) interne revizije iz člana 6. ovog zakona vršit će se na bazi kriterija koje definiše CHJ uzimajući u obzir i sljedeće faktore. „

Kriteriji za uspostavu jedinice interne revizije objavljeni su u 2012. godini (Sl, glasniku br. 49/2012) u obliku Odluke CHJ. Prema kriterijima navedenim u Odluci o kriterijima za uspostavu jedinice interne revizije, član 9., definisana je obavezu javnih preduzeća na sljedeći način: „javna preduzeća, u smislu člana 2., stav 2. Zakona, dužna su da se obrate CHJ, kako bi se izvršila procjena ispunjenosti uslova i neophodnosti uspostave interne revizije u tim organizacijama.

Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH (SL. Glasnik 81/2012) definiše da sve osobe koje obavljaju poslove u vezi s vršenjem funkcije interne revizije koja su u momentu uspostavljanja ovog pravilnika zaposlena u nekoj od organizacija iz člana 2., stav 2. Zakona obavezna su da ispune uslove iz člana 6. do 31.12.2014. godine, što pored ostalog uključuje i nepostojanje sukoba interesa u skladu s članom 13. Zakona.

Dakle, Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama je ostavio mogućnost da organizacije zadrže postojeće uposlenike na radnim mjestima ukoliko su iste do 31.12.2014. godine na tom radnom mjestu bile duže od tri godine, jer član 13. Stav a) zakona kaže: ako je interni revizor bio zaposlen kao rukovodilac u organizaciji kod koje vrši reviziju u posljednje tri godine.

Odjel interne revizije je osnovan u 2010. godini. Na radno mjesto rukovodioca interne revizije je postavljen uposlenik koji je do tada obavljao poslove rukovodioca službe računovodstva u trajanju od dvije godine. U skladu s članom 8. Pravilnika o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH na dan 31.12.2014. godine je proteklo četiri godine i dva mjeseca tako da u momentu revizije ne postoji sukob interesa jer ga sam zakon ograničava na 3 godine, a Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama, članom 8. ostavio je mogućnost osobama koje su već na mjestu internog revizora da taj uslov ispune do 31.12.2014. godine.

Molimo vas da u skladu s naprijed navedenim izvršite ispravke u dijelu naziva rukovodioca i postojanja sukoba interesa jer u momentu revizije ga nije bilo, a u kontekstu je napisano kao da i sada postoji.

Na strani 15, pasus drugi, zadnja rečenica navodite :“Aktivnosti koje je do sada vršila interna revizija nisu zasnovane na propisanoj metodologiji rada interne revizije.“

Metodologije rada i obavljanja interne revizije definisane su Priručnikom za interne revizore objavljenim 2012. godine. Od početka svog rada Odjel je postupao po međunarodnim standardima interne revizije, a objavljivanjem navedenog Priručnika maksimalno nastojao da svoje aktivnosti uskladi s navedenim pravilnikom u kojem su definisane metodologije. Od početka u odjelu se izrađuje: studija rizika, strateški i godišnji plan rada, koji se dostavljaju UO BHRT-a na usvajanje. Sačinjava se godišnji izvještaj o radu i isti dostavlja UO BHRT-a na usvajanje. Svaka pojedinačna revizija je pripremljena maksimalno moguće na način definisan Priručnikom za interne revizore i svaki izvještaj sadrži sve bitne elemente. Na uvid ste dobili sve tražene pojedinačne izvještaje i godišnji izvještaj o radu u 2015. godini u kojem su detaljno obrazloženi razlozi i način promjene plana rada interne revizije. Interna revizija je nastojala da postupa po metodologijama, ali ova aktivnost nije verifikovana od strane CHJ (kako stoji u Priručniku) da je u skladu s metodologijama koje su propisane u samom Priručniku, a da bi isto mogla potrebno je izvršenje radnji koje ste već naveli (Pribavljanje saglasnosti CHJ).

Molimo Vas, ako je moguće, u skladu s onim što ste imali na uvid o radu odjela da u vašoj naprijed navedenoj rečenici iza riječi „nisu“ dodate „u potpunosti“ kako bi rečenica glasila: „Aktivnosti koje je do sada vršila interna revizija nisu u potpunosti zasnovane na propisanoj metodologiji rada interne revizije.“ U potpunosti razumijemo Vaše navode i slažemo se s njima, ali ova izmjena nam je bitna zbog slike koju stvara korisnik izvještaja. Oni koji ne poznaju dobro ovu oblast mogu steći uvjerenje da sama interna revizija nije htjela da radi ili nije znala da radi u skladu s metodologijama interne revizije.

Odjeljak 3. Postupanje po preporukama iz Izvještaja o obavljenoj reviziji za 2008. godinu, Neralizovane preporuke, paragraf 14., strana 14.

Odgovor: BHRT je na preporuku Revizije iz 2008. izvršio temeljitu promjenu Cjenovnika usluga marketinga, te reducirao skale, količinu, obim i osnovu za odobravanje popusta. Postoje samo dvije osnove za odobravanje popusta:

- Količina potrošnje (obim potrošnje)
- Avansna uplata, koja je ujedno i vrsta osiguranja naplate realizovane usluge.

Prilikom definisanja Cjenovnika uvažavali smo tržišne okolnosti i praksu JS iz regiona posebno HRT-a koji je Javni Servis i članica EU. (cjenovnik HRT, za komparaciju, se može naći na web site-u: www.hrt.hr).

Odjeljak 6.2. Unutrašnja organizacija

Strana 19, pasus drugi navodite : „upoznati smo kako je BHRT započeo proces izrade nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta. Međutim uvjerali smo se da je ovaj proces na samom početku.“

Komentar : Na vaše traženje dostavili smo vam materijale koji opisuju sadržaj nove organizacione strukture, te okvirni prijedlog Pravilnik o organizaciji usvojen od strane UO BHRT-a. Ovaj proces nije na samom početku, kako ste naveli. Kako smo Vam objasnili, a sažeto dali i u pismenoj formi, radi se o uvođenju multimedijalnog sistema proizvodnje u BHRT-u, a ne o klasičnoj promjeni organizacije i sistematizacije. Do vašeg dolaska, što vam je i prezentirano BHRT je imao izrađenu organizacionu šemu, te pravilnik o organizaciji s izrađenim katalogima organizacijskih jedinica s ciljevima i razradom opisa organizacijskih jedinica. Proces izgradnje nove organizacione strukture je u fazi definisanja novih poslovnih procesa i utvrđivanja vrste i broja potrebnog stručnog kadra.

Molimo vas da ovo prepravite te u preporuci uz dati odjeljak navedete da je proces započeo, a ne kako ste napisali da BHRT treba da započne taj proces. Izgradnja multimedijalnog sistema emitovanja je započeta na način kako je to u medijima u okruženju , te dio koji je BHRT završio za manje od godinu dana u drugim medijima je trajao i do pet godina. Proces je obiman i zahtjevan i nije na početku nego u završnoj fazi utvrđivanja poslovnih procesa i broja potrebnih radnih mjesta s njihovom strukturom i kao takav definisan s ciljem postizanja efikasne organizacione strukture.

Strana 19, pasus treći, u prvoj rečenici boldirani dio navodite : Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u BHRT-u nije definisan potreban broj.... „

Komentar: Molimo da iza riječi „u BHRT-u “ dodate „ usvojeni u 2008. godini „

Strana 19, pasus treći, u prvoj rečenici iza boldiranog teksta navodite: „Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta definisana su brojna radna mjesta koja u osnovnoj plaći imaju raspon koeficijenata vrednovanja, a isti opis poslova i radnih zadataka.

Komentar: Od ukupno sistematizovanih 1021 radno mjesto u sistematizaciji BHRT-a iz 2008. godine 73 radna mjesta su u rasponu koeficijenata, te se kao takvo ne može smatrati brojnim mjestima, te vas molimo da „brojna“ brišete jer iz konteksta rečenice korisnik može steći pogrešno uvjerenje, a to su samo 72 radna mjesta od ukupno 1021 sistematizovano.

Strana 19, pasus treći, treća rečenica iza boldiranog dijela navodite: „pravilnikom je predviđeno da se zaposlenici mogu rasporediti na radna mjesta za koja se traži viši stepen stručne sprema od one koju zaposlenik posjeduje, a ova odredba se često primjenjuje u praksi. „

Komentar: Činjenica je da je ova odredba postoji u pravilniku, član 6. i 7. pravilnika i ista je primijenjena samo kod postavljanja uposlenika u momentu izrade sistematizacije, tj. u 2008. godini. Ova odredba nije primjenjivana u praksi narednih niti 2015. godine u kojoj ste vršili reviziju u BHRT-u.

Molimo vas da izvršite ispravku u ovom dijelu brisanjem navoda „a ova odredba se često primjenjuje u praksi“.

Strana 19, pasus treći, predzadnja rečenica navodite: „ nije utvrđen način i postupak ostvarivanja prava zaposlenika u slučajevima obavljanja poslova drugog radnog mjesta.“

Komentar: Činjenica je da ovaj postupak nije detaljno regulisan internim aktom u odnosu na zakonsku odredbu, ali u 2015. godini nije bilo slučajeva u kojima su uposlenici ostvarivali prava naknada obavljanja drugog radnog mjesta osim na način definisan zakonom.

Odjeljak 6.4. Odnos BHRT-a sa zakonodavnom i izvršnom vlašću BiH, strana 21.

Smatrate da BHRT treba uložiti više napora na realizaciji zaključaka Parlamentarne skupštine.

Obrazloženje: Zaključak Parlamentarne skupštine Doma naroda BiH da se pristupi racionalizaciji broja radnih mjesta u BHRT-u se kontinuirano sprovodi. Dokaz za poštivanje zaključka Parlamentarne skupštine BiH je smanjenje broja uposlenih na 842, što je najmanji broj uposlenih na BHRT-u od njegovog osnivanja do današnjeg dana.

Odjeljak 8.1.2. Prihodi od zakupa, preporuke - strana 30.

Obrazloženje: Sastavni dio svakog potpisanog ugovor o zakupu sadrži specifikaciju opreme i usluga sa cijenama u skladu sa cjenovnikom PEP-a. Cjenovnik Sektora PEP sadrži pojedinačne cijene za sve navedene usluge i isti je dostupan na WEB portal www.bhrt.ba.

Za svaki ugovor o zakupu na koji je ostvaren popust postoji saglasnost UO BHRT-a.

Zakupoprimac ima mogućnost podnošenja zahtjeva za dobivanje popusta koji razmatra UO BHRT-a i donosi odluku o odobrenju popusta.

Cijena zakupa poslovnog prostora za treća lica je utvrđena I ista se primjenjuje po formuli osnovna cijena (iz Cjenovnika usluga za RTVFBiH) *12% * koeficijent 3.

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, dio 3 – popusti, strana 31.

Obrazloženje: Potrebno je naglasiti da agencijski popust isključuje oglašivački popust (ne mogu se sabirati), te da "popust lojalnosti" ima za cilj zadržati potrošnju oglašivača na minimalno istom nivou kao u prošloj godini (u minimalnom iznosu od 300.001 KM). Cilj popusta je zadržavanje nivoa prihoda od oglašavanja u situaciji konstantnog pada nivoa budžeta kompletnog tržišta, uslijed pojave ekstremne penetracije regionalnih TV stanica, koje emituju program s marketingom, kroz kabl operatere (FOX grupa, Sport klub, RTL, itd.), te zadržati nivo tržišnog učešća.

Dokument kojim se utvrđuje vjerodostojnost podataka o potrošnji je zvanični (službeni) mail emitera kojim drugom i trećem emiteru dostavlja nivo potrošnje agencije i oglašivača koje zastupa. Oglašivač koji ne ispuni budžet ili ne zadrži njegovu visinu biva zadužen (primjer: oglašivač Podravka).

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, Avansni popusti , strana 31-32.

Obrazloženje: Avansni popusti se odobravaju samo za uplate prije "prvog emitovanja". Agencija dostavlja emiterima dokaze o uplatama NA SVA TRI emitera (uplatnice banke) po osnovu izdatih predračuna na pismeni zahtjev agencije. Agencija ostvaruje pravo na popust u skladu sa visinom kumulativno uplaćenih sredstava na sva tri emitera od dana naznačenog na uplatnici (PRIMJER U PRILOGU). Agencije imaju pravo na avansni popust tačno za emitovanja u vrijednosti koja je uplaćena. U slučaju da npr. imaju avansne uplate samo za dio emitovanja, ta faktura se dijeli na dva dijela: faktura za dio usluge na koju ostvaruju pravo na avansni popust i faktura za dio na koji ne ostvaruju pravo na popust (na njoj se ne obračunava popust).

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, Izjave oglašivača

Obrazloženje: Visinu ukupnog godišnjeg budžeta /potrošnje oglašivača i njegovu ukupnu potrošnju na tržištu Emiteri provjeravaju putem nezavisnog monitoringa za ukupno realizovanu količinu oglašavanja svakog od oglašivača na Emiterima i oglašavanja na ukupnom tržištu. Na taj način se nepobitno utvrđuje procentualna količina realizovanog oglašavanja po svakom od oglašivača.

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, provjere navoda iz izjave oglašivača

Obrazloženje: U dijelu 8 opisan je način na koji se nepobitno vrši provjera navoda iz izjave oglašivača. Procentualna količina oglašavanja na Emiterima iz monitoringa mora biti ista ili veća od obavezujućeg procenta potrošnje oglašivača po izjavi. U slučaju da nije ista dolazi do zaduženja.

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, preporuka na kraju

Obrazloženje: Dobavljač je ujedno i oglašivač agencije na koju je preneseno potraživanje i koji se oglašava na BHRT-u, a koji bi ostvario istu visinu popusta i da nije bilo asignacije. Znači, asignacija mu nije donijela nikakve dodatne pogodnosti, na koje inače ne bi imao pravo.

Postoje veliki oglašivači (međunarodni) koji se oglašavaju isključivo putem odabrane agencije na tržištu (regionalnom ili lokalnom), te je nemoguće da se oglašavaju putem direktnih ugovora sa medijskim kućama. Iz tog razloga je rađena asignacija. Da bi se klijent mogao oglašavati na BHRT-u.

Napominjemo da se ovdje radi o novčanim bonovima - ekvivalentima novca.

Odjeljak 8.1.3. Prihod od marketinga, analiza i preispitivanje visine popusta

Obrazloženje: Pri izradi Cjenovnika usluga marketinga, BHRT se vodi prevashodno tržišnim principima, a u skladu sa tržišnim učešćem. Tržište se konstantno analizira (kako oglašivača, tako i medija) te se na osnovu promjena i prilagođavamo. Potrebno je napomenuti da je tržište neuređeno, sa visokim stepenom oglašavanja putem TV stanica iz regiona, za koje se ne iskazuje prihod u BiH. Prilikom izrade Cjenovnika usluga marketinga druga vodilja su nam prakse i iskustva iz regiona. Upoređujući Cjenovnike Javnih emitera u BiH i regionu uočljivo je da smo mi reducirali broj, obim i količinu popusta u odnosu na region. Suštinski tržišta oglašavanja se dijele na cjenovno preferirajuće (klijenti preferiraju "čistu" cijenu) i tržišta gdje klijenti preferiraju popuste. Poenta je ista. Klijent će platiti onu vrijednost koja je na tržištu najniža po jedinici oglašavanja. I u regionu i kod nas preovladavaju klijenti iz druge kategorije.

Odjeljak 8.2.1. Troškovi zaposlenih

Komentar: Kroz prezentiranje troškova zaposlenih BHRT-a, u jednom momentu se opisuje da je u BHRT-u prisutna praksa da se od priliva finansijskih sredstava prioritarno izmiruju doprinosi za zdravstvo, nezaposlenost i doprinos za PIO/MIO zaposlenih koji su u *statusu zaposlenika na bolovanju*.

BHRT je kroz dostavljenu dokumentaciju prilikom Revizije kao i usmenim informacijama potvrdio da se doprinosi nisu isplaćivali redovno, te da se isplate doprinosa dijelom odnose i na isplate doprinosa za zaposlenike ali samo one *koji odlaze u penziju*, kako bi bili u mogućnosti da ostvare to pravo.

Međutim za zaposlenike koji su na bolovanju, plaća se obračunava i uplaćuje zajedno kao i za sve zaposlenike BHRT-a, bez ikakve privilegije i prioriternih isplata doprinosa.

Nije nam jasno na koji način i na osnovu koje dokumentacije (ili usmene informacije) su isplate doprinosa za zaposlenike koji su na bolovanju vezane za prioritetne isplate doprinosa, koje se u izvještaju navode kao praksa koja takođe uzrokuje neravnopravnost ostalih zaposlenih.

Odjeljak 8.2.1. Troškovi zaposlenih

1. Strana 5, Osnov za suzdržano mišljenje i strana 37, tačka 8.2.1. Nacrta izvještaja, podnaslov Proces zapošljavanja i interni premještaj

Komentar: Prijem uposlenika je izvršen po sili zakona, tj ispunjenjem uslova iz člana 36., Stav 2) Pravilnika o radu i člana 16., stav 4) Zakona o radu. Zbog neriješenog finansijskog stanja i niza problema u poslovanju BHRT godinama prijem uposlenika u stalni radni odnos vrši se samo u izuzetnim slučajevima. Zahtjevi rukovodilaca proizvodnje o specifičnim zanimanjima i hitnosti angažovanja osoba sa specifičnim zanimanjima ne mogu se ignorisati i uposlenici se moraju angažovati zbog procesa proizvodnje. Da ne postoji sila zakona BHRT ne bi izvršila prijem uposlenika kao ste naveli.

Smatramo bitnim istaknuti da sadašnji menadžment BHRT-a nije zasnovan nijedan novi radni odnos po bilo kojem osnovu.

2. Na strani 35, prvi pasus, zadnja rečenica navodite: „Međutim, ne možemo potvrditi da li se radi o popunjenom ili sistematizovanom broju zaposlenih“

Komentar: U pravilniku o sistematizaciji uposlenika BHRT-a član 2. stav 2. i 3. jasno navode o kojem broju uposlenika se radi.

Član 2. navedenog Pravilnika glasi:

„Ovom Sistematizacijom radnih mjesta utvrđuje se: naziv radnog mjesta, vrsta i stepen stručne spreme, potrebno radno iskustvo, posebni uvjeti potrebni za obavljanje poslova radnog mjesta, kratak opis poslova, osnovne odgovornosti, način provjere stručnih i drugih sposobnosti, trajanje radnog vremena, u slučaju da se za obavljanje poslova određenog radnog mjesta sa zaposlenikom zaključuje ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom i pripadajući platni razred – koeficijent složenosti posla.

Broj izvršilaca potrebnih za obavljanje poslova radnih mjesta utvrđenih ovim Pravilnikom, utvrđuje se Godišnjim planom kadrova BHRT u ovisnosti od programsko produkcionih planova i finansijskih mogućnosti BHRT.

Broj izvršilaca predviđenim ovim Pravilnikom predstavlja brojno stanje trenutno uposlenih u BHRT.“

Sistematizacijom radnih mjesta utvrđuje se vrsta radnih mjesta, a planom kadrova potreban i stvarni broj uposlenika. Iz naprijed navedenog člana (stav 3.) jasno je da je predviđeni broj

izvršilaca 1021, a istovremeno to je bio i broj stvarnih izvršilaca. Dakle, početnom sistematizacijom predviđeno je 1021 radno mjesto i isto je kao takvo bilo i popunjeno. Sistematizovani broj je isti, a stvarni broj je iz godine u godinu smanjivan. Iako BHRT nije svake godine izrađivao potreban broj kadrova isti je od početno sistematizovanog broja uposlenika smanjen do 31.12.2015. godine na 883 uposlenika, na dan 31.12.2016. godine broj uposlenika je 849, dok na dan 01.04.2017. godine taj broj iznosi 842 uposlenika, odnosno manje za 138 od sistematizovanog i početnog broja uposlenih.

Dakle, 1021 uposlenik je sistematizovani i stvarni broj uposlenika u 2008. godini, te vas molimo da tako i navedete. Sistematizovani broj je ostao isti, a broj stvarno uposlenih se smanjio za 172.

3. **Na strani 35, treći pasus, navodite:** „Početkom 2008. godine donesen je pravilnik o Plaćama i naknadama zaposlenika BHRT-a kojim je uređen način utvrđivanja i isplate plaća, naknada i drugih primanja zaposlenika BHRT-a. Potom su donesena još dva pravilnika o izmjenama pravilnika o plaćama i naknadama uposlenika od kojih jedan u 2012. godini. Istom je dodata odredba uvođenja menadžerskog ugovora o radu sa generalnim direktorom, direktorima sektora BHT1 i BHR1 i pomoćnika generalnog direktora za razvoj.

Odgovor BHRT-a: Izmjenom pravilnika o plaćama i naknadama uposlenika samo je izvršena izmjena koeficijenta pomoćnika generalnog direktora za razvoj i nije dodata odredba uvođenja menadžerskog ugovora za direktore BHT1 i BHR1, te pomoćnika generalnog direktora za razvoj.

S obzirom na to da nije došlo do izmjene pravilnika koju ste naveli, te da su vam dostavljeni svi pravilnici i izmjene, te ugovori o radu iz kojih se vidi da nijedan osim ugovora sa generalnim direktorom nema status niti elemente menadžerskog ugovora, odnosno jasno se vidi da se radi o ugovorima o radu, molimo vas da izvršite izmjene u ovom dijelu izvještaja u skladu sa dostavljenim dokumentima.

4. **Dalje, na strani 35, treći pasus (4-ta rečenica), navodite:** „Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenika BHRT-a iz 2016. godine u članu 50. Koji definiše uvećanje/umanjenje plaće, izmjena se odnosi na mogućnost isplaćivanja novčane nagrade-stimulacije u vidu povećanja plaće do 20 % o čemu odlučuje generalni direktor na prijedlog rukovodioca najviših organizacionih cjelina BHRT-a do donošenja posebnog pravilnika o načinu i kriterijima za uvećanje/umanjenje plaća zaposlenika BHRT-a.“

Komentar: Izmjenom člana 50. Pravilnika u 2016. godini nije uvedena mogućnost povećanja plaće za 20 %. Mogućnost stimulacije od 20 % je postojala po članu 50. I u

pravilniku prije izmjene, ali pod drugačijim okolnostima. Izmjena pravilnika u 2016. godini se odnosila na način isplate stimulacije. U početnom pravilniku mogućnost donošenja Odluke o stimulaciji uposlenika imali su svi rukovodni uposlenici BHRT-a što je onemogućavalo mogućnost kontrole od strane Generalnog direktora koji rukovodilac je donio odluku o stimulaciji i koji je to ukupan iznos koji su rukovodioci odobrili bez znanja Generalnog direktora. Izmjena je izvršena u dijelu da samo najviši rukovodioci mogu dati prijedlog, a konačnu Odluku donosi Generalni direktor s ciljem kontrole donesenih odluka o isplaćenim stimulacijama.

Molimo vas da ovo obrazloženje uvažite u konačnom oblikovanju vaših zabilješki. Iz vašeg postojećeg navoda korisnik izvještaja može steći uvjerenje da mogućnost stimulacije nije postojala do 2016. godine., te da izmjena nije izvršena iz razloga kontrole isplata stimulacije što je bio ključni cilj izmjena.

5. **Strana 35, četvrti pasus, navodite:** „Revizijom smo konstatovali da se internim monitoringom Pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenika BHRT-a jedino dolazilo do zaključka da je potrebno vršiti korekcije na više u vezi sa visinom prvobitno dodijeljenih koeficijenata, kao i uvođenjem mogućnosti isplaćivanja novčane nagrade-stimulacije. Prethodno nisu sačinjavane odgovarajuće analize opravdanosti ovog pristupa. „

Komentar : Internim monitoringom se došlo do zaključka za korekciju naviše samo za pozicije Pomoćnika generalnog direktora za razvoj. Najviše rukovodne i upravljačke strukture BHRT-a su opravdanost ovog povećanja je u ključnoj ulozi ove pozicije u tehničko tehnološkom razvoju i samom procesu digitalizacije proizvodnih kapaciteta, gdje u formiranju multimedijalnog deska BHRT-a i cjelokupnom procesu digitalizacije ova radna mjesta su dobila na značaju u svim medijskim kućama i imaju ključnu ulogu uvođenja i razvoja multimedijalnog sistema proizvodnje uz podršku digitalizacije, te konačan proizvod BHT1 i BHR1 predstavlja sinergiju programsko-produkcionih rukovodnih odluka, odnosno njihova uloga je podjednako značajna. Izmjenom pravilnika nije uvedena mogućnost stimulacije kako smo obrazložili u komentaru pod tačkom 2..

Molimo Vas da ovaj pasus izmijenite uvažavajući komentare date pod tačkama 1. i 2. i 3. ovog dijela.

6. **Na strani 38 (peti - zadnji pasus) i 39 (prvi pasus) navodite:** „... Konstatovali smo da se skala koeficijenta složenosti poslova kreće u rasponu od 1 za NSS do 7,7 za VSS. U okviru kategorije stručne sprema su definisani različiti koeficijenti složenosti. Navedena skala se ne primjenjuje na menadžerske ugovore o radu sa generalnim

direktorom (17,94), direktorima sektora BHR1 i BHT1, pomoćnika generalnog direktora za razvoj i internog revizora (9,9). Iz navedenih koeficijenata u primjeni nije moguće pouzdano utvrditi kriterij koji utječe na dodjelu koeficijenta složenosti poslova. Napr. Složeni poslovi, u nekim slučajevima iako slični, se definišu kao najsloženiji“

Komentar: Menadžerski ugovor o radu ne sadrži koeficijent složenosti poslova. Cifra koju ste naveli je relativna vrijednost preračuna apsolutne vrijednosti menadžerskog ugovora i ova relativna vrijednost je promjenljiva ovisno od zaključene vrijednosti menadžerskog ugovora. Prema internim pravilnicima koeficijenti za direktora sektora BHR1 i BHT1, pomoćnika generalnog direktora za razvoj i internog revizora su definisani u samom pravilniku, te istim nije definisano niti se primjenjuje zaključivanje menadžerskog ugovora sa direktorima sektora BHR1 i BHT1, pomoćnika generalnog direktora za razvoj i internog revizora. Za sva navedena radna mjesta se zaključuje ugovor o radu od čega su u skladu sa Statutom BHRT-a radna mjesta direktora sektora BHT1 i BHR1 mandatne pozicije.

Dakle, Pravilnikom o plaćama i naknadama plaća definisana je skala koeficijenta složenosti poslova od 1 za NSS do 7,7 za VSS. Pored ove skale definisan je koeficijent 9,9 koji se odnosi na radna mjesta direktora sektora, BHR1 i BHT1, pomoćnika generalnog direktora za razvoj i internog revizora.

U skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji i Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenika samo sa generalnim direktorom BHRT-a se zaključuje menadžerski ugovor o radu, a za sva ostala radna mjesta za koja je definisan koeficijent složenosti poslova BHRT zaključuje ugovore o radu u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o plaćama i naknadama plaća.

Molimo Vas da u ovom dijelu izvršite izmjene, te da uz nazive pojedinačnih radnih mjesta ne navodite koeficijente složenosti poslova iz sljedećih opravdanih razloga:

U skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH i Zakonom o plaćama u institucijama BiH sva prava i obaveze uposlenika iz radnog odnosa regulišu se općim aktom poslodavca, pa tako i koeficijenti složenosti poslova i vrijednost boda.

Koeficijent složenosti poslova u BHRT-u su znatno veći od koeficijenata definisanih u Pravilniku o plaćama institucija BiH, a s druge strane vrijednost boda je znatno manja u odnosu na vrijednost boda prema odluci Vijeća ministara koja se primjenjuje u institucijama, što je sve opet u skladu sa odredbama Zakona. Uzimajući u obzir transparentnost izvještaja Ureda za reviziju institucija BiH molimo Vas da u vašem izvještaju ne vezujete koeficijente vrednovanja pojedinačno za određena radna mjesta zbog mogućnosti stvaranja pogrešne slike kod korisnika izvještaja, te stvaranja mogućnosti manipulacije i povezivanja koeficijenata u BHRT-u sa vrijednosti boda u institucijama s obzirom na to da se iz samog izvještaja korisnik ne može zaključiti da koeficijenti i vrijednost boda nemaju nikakvu

dodirnu vezu sa koeficijentima definisanim za institucije BiH iako i BHRT svoje poslovanje uređuje u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH. S obzirom na to da navođenje koeficijenata vrednovanja uz pojedinačna radna mjesta nije imalo utjecaj na formiranje vašeg mišljenja niti date preporuke, molimo vas da iz naprijed navedenih razloga isto ne navodite.

7. Na strani 39 (treći pasus)

Komentar: Vezano za vaše navode u datom pasusu, a odnose se na odredbe Pravilnika po kojem postoji mogućnost rasporeda uposlenika SS na VSS mjesta dajemo dodatno pojašnjenje:

U BHRT-u kao i u drugim medijskim kućama postoje specifična zanimanja kao što su snimatelji, montažeri, realizatori za koje nije oduvijek postojalo VSS zvanje, nego su se ovi kadrovi obučavali u televiziji i stekli sposobnosti obavljanja ovih poslova. Obzirom da sada postoje smjerovi na fakultetima scenskih umjetnosti kao što su režija, montaža i ostalo, BHRT je u uslovima za ta radna mjesta morala da stavi VSS, a pri tome na tržištu nije imala dovoljno tog kadra, a s druge strane u BHRT-u je već bio veliki broj uposlenika sa ovim zanimanjima koji su stekli znanje i iskustvo na ovim poslovima. BHRT je uradila isto kao što rade sve medijske kuće, te na ova radna mjesta uposlila postojeće uposlenike sa višegodišnjim radnim stažom na tim poslovima i izvršila umanjenje koeficijenta za 20 %. BHRT je bila primorana na ovu alternativu, u protivnom bi u jednom momentu imala sistematizovana radna mjesta VSS za koja ne može naći dovoljan broj uposlenika, a s druge strane imala veliki broj uposlenika koji znaju obavljati specifične poslove, a ne može ih rasporediti na data radna mjesta jer nisu VSS. Važna napomena je da BHRT nije ovaj uslov predvidio kao mogućnost za ostala zanimanja, osim zanimanja koja su definisana kao specifična zanimanja, te uposlenike koji su imaju više od 20 godina radnog staža i u momentu izrade sistematizacije, tj. u 2008. godini bili na tom radnom mjestu.

Odjeljak 8.2.1. Troškovi zaposlenih, strana 41.

Komentar: U dijelu gdje piše "medijske kuće", treba da stoji "marketinške agencije", jer su potpisnici osim Konzuma na Ugovoru o asignaciji marketinške agencije Media Pool i Unex media. Dobavljač roba da bi se oglašavao posluje (naručuje oglašavanje) preko svoje matične agencije (Unex media), koja je, opet, članica marketing poola (Media Pool) preko kojeg vrši naručivanje oglašavanja na TV stanicama, u skladu sa postojećim ugovorom. Postoje veliki oglašivači (međunarodni) koji se oglašavaju isključivo putem odabrane agencije na tržištu (regionalnom ili lokalnom), te je nemoguće da se oglašavaju putem direktnih ugovora sa medijskim kućama. Iz tog razloga je rađena asignacija. Da bi se klijent mogao oglašavati na BHRT-u.

Odjeljak 8.2.3. Nematerijalni troškovi, Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga.

Komentar: U Nacrtu se također spominje da su za korištenje mobilnih telefona odobreni dodaci na plaću, odnosno naknade koje se isplaćuju uz naknade za autorske ugovore, ugovore o djelu, naknade Upravnog odbora i dr.

Prema Odluci o visini naknade za troškove GSM usluga (mobitela-usluge Top tim za 247 zaposlenih) odobreno je korištenje GSM usluga za zaposlenike BHRT-a, gdje se mjesečno vrše sravnavanja prema dodijeljenim dozvoljenim limitima za svakog zaposlenika pojedinačno, a prema dostavljenoj fakturi BH Telecoma-Top tim za potrošnju svakog dodijeljenog broja. Svako prekoračenje dozvoljenog limita se obustavlja od plaće zaposlenika, izuzev ako se prekoračenje odobri kao refundacija troškova uz saglasnost generalnog direktora, a uz obrazloženje zaposlenika zbog čega je prekoračenje napravljeno, i u koju poslovnu svrhu. Takvo priznavanje troškova koja predstavlja refundaciju zaposlenicima od strane BHRT-a, se prema Zakonu o porezu na dohodak smatraju korišću zaposlenika i unose se na plaću kao korist-oporezivi prihod, pri čemu se na refundirani iznos obračunavaju pripadajući porezi i doprinosi.

Kada su u pitanju prekoračenja limita koja su dodijeljena fizičkim osobama- saradnicima (koja su u BHRT-u angažovana po osnovu ugovora o djelu ili autorskih ugovora), svoj dug za prekoračenje po osnovu duga GSM-a, uplaćuju na blagajni BHRT-a, te im dozvoljeni limiti vezani za GSM-Top tim nisu dodavani na naknade po osnovu autorskih ugovora ili ugovora o djelu.

Premija osiguranja

Komentar: Vezano za primjedbu koja se odnosi na prekoračenje troškova premija osiguranja za 1458 KM u odnosu na okvirni ugovor (900 radnika po 2,35 KM= 2115 KM mjesečno odnosno 25380,00 KM godišnje) i realizaciju od 26838 KM dostavljam Vam obrazloženje.

Po primjedbi Glavne službe za reviziju utvrdili smo da je na kontu 55203 knjižen iznos od 751,00 KM od Uniqa osiguranja a odnosio se na 2014. godinu. Faktura 1-1510128494 je datirana sa 23.02.2015 godine i rokom za plaćanje 26.02.2015.g, i uz nju nije bila u knjigovodstvo dostavljena polica osiguranja, te je knjiženo na konto 55203 –troškove osiguranja tekuće godine a odnosilo se na 2014. godinu. Fakturu i Ugovor Vam dostavljam u prilogu - Uniqa osiguranje.

Ugovor sa Triglav osiguranjem je sklopljen okvirno na 900 radnika iako je u BHRT-u bilo zaposlenih preko 900 radnika sve do oktobra 2015. godine. U 2016. godini smo dobili i knjižno odobrenje na iznos od 180,95 KM, te je u konačnici plaćeno tačno po 2,35 KM po radniku što je knjiženo u 2016. godini. Sa Triglav osiguranjem imali smo sklopljen i Anex kojim se produžio Ugovor, jer nije bila provedena procedura izbora najboljeg ponuđača. Sve fakture sa brojem zaposlenih i sravnjenjem Vam dostavljamo u prilogu.

Služba knjigovodstva ima Pravilnik o radu iz 2003. godine, te možemo dostaviti Pravilnik ako je to posljednja verzija i ako smatrate da treba dostaviti.

Odjeljak 10. Popis sredstava i izvora sredstava

Komentar: Primjedbu Revizije da u okviru klase stalnih sredstava nisu popisom obuhvaćena nematerijalna sredstva grupe 015 i grupe 025 prihvatamo.

Popisom za 2016 godinu ova greška je ispravljena i nematerijalna sredstva grupe 015 i oprema u pripremi grupe 025 su popisana .

Primjedba Revizije da se ne može utvrditi na koji je način urađeno sravnavanje popisanog (stvaranog) sa knjigovodstvenim stanjem jer nedostaju izvještaji o utvrđenim razlikama je tačna i ovo je ispravljeno u popisu za 2016 godinu . Ovi izvještaji ranijih godina nisu štampani jer se radilo o velikim količinama papira .

Popisom za 2016 godinu ovaj problem je prevaziđen tako što je izlistana prva i zadnja stranica izvještaja o utvrđenim razlikama , što je i Revizija potvrdila da je dovoljno za uvid o izvršenom sravnjivanju urađenog popisa .

Također u popisu za 2016 godinu je urađena rekapitulacija ukupne vrijednosti prije rashoda po vrstama sredstava koja su predmet popisa, što je također bila primjedba Revizije koja se odnosila na popis za 2015 godine.

Primjedbu revizije da nije izvršen popis otvorenih stavki za sva potraživanja i obaveze utvrđivanjem specifikacije također prihvatamo . Komisija za popis potraživanja i obaveza za 2016 godinu je radila po preporuci Revizije tako da je i ova primjedba ispravljena u popisu za 2016 godinu .

Konstatujemo da su sve primjedbe Revizije koje su se odnosile na popis sredstava i izvora sredstava za 2015 godinu ispravljene u popisu za 2016 godinu osim onih koje se odnose na sporna stalna sredstva.

Odjeljak 11. Javne nabavke tačka 11.

Komentar: U stavu jedan (strana 62.) konstatovano je da je određene postupke poništio URŽ. Nije nam jasno na osnovu čega je reviziji došla do stava da je URŽ poništio postupak nabavke štamparskih usluga, jer proceduru nabavke štamparski usluga nije poništio URŽ.

Na kraju drugog pasusa stoji rečenica: „Također, nabavke koje su se provele putem kompenzacija odnosile su se i na nabavku motornih vozila i advokatske usluge.“ Što se tiče nabavke motornog vozila (jednog motornog vozila) za nabavku istog pokrenut je konkurentski postupak u skladu sa zakonskim propisima i u tenderskoj dokumentaciji nigdje nije navedena kompenzacija kao način plaćanja.

S obzirom na to da konkurentski postupak podrazumijeva objavu obavještenja na portalu Agencije za javne nabavke, mišljenja smo da je kriterij transparentnosti prilikom nabavke vozila bio zadovoljen. Plaćanje jeste izvršeno kompenzacijom, ali nakon što su se za to stekli Zakonski uvjeti.

Što se tiče advokatskih usluga, tender za takvu vrstu usluga služba nije nikada raspisivala.

U stavu trećem treba konstatovati da pored stalnog člana iz Komercijalne službe u sastavu komisije bude i stalni član – pravnik iz Pravne službe.

U drugoj primjedbi Ureda stoji da kod npr. postupka nabavke nafte i naftnih derivata stoji da, iako se u samom nalogu za nabavku navodi da ne postoji potreba da se traženi predmet nabavke nabavi (lož-ulje), on se ipak iskazuje u tenderskoj dokumentaciji i isti se ugovara.

U nalogu za nabavku stoji sljedeće: „Ovu vrstu goriva (lož-ulje) nismo nabavljali od 2009. godine, a ne namjeravamo ni sada ukoliko ne bude postojala nužda, te se iz razloga da ga uopšte možemo nabavljati legalno nalazi u specifikaciji.“

Dakle, u samom nalogu za nabavku nije nigdje eksplicitno naznačeno da se lož-ulje neće kupovati, nego samo „ukoliko ne bude postojala nužda“. Zbog toga je u tenderskoj dokumentaciji i navedeno i lož-ulje, Da ga nismo naveli u tenderskoj dokumentaciji, a ukoliko se pojavi hitna potreba za nabavku istog, onda bismo došli u situaciju da ga nabavljamo u nekom skraćenom ili čak direktnom postupku nabavke (kako su nam revizori sugerirali), što bi, po našem mišljenju, predstavljalo kršenje jednog od osnovnih postulata ZJN, tj. da se predmet nabavke ne smije cjeckati da bi se izbjegao određeni postupak nabavke. Osim toga, ugovorni organ se u samoj tenderskoj dokumentaciji zaštitio od ponuđenih nekonkurentnih cijena pojedinih stavki, tako da se nije moglo desiti da ponuđač dobije ugovor samo na osnovu ponuđene nekonkurentne cijene lož-ulja, pa su, samim tim, i

uvjeti postavljeni u tenderskoj dokumentaciji bili isti za sve ponuđače, odnosno niko se nije mogao žaliti da je zbog toga diskriminiran.

U trećoj primjedbi revizora stoji da se u pojedinim slučajevima kod potkriterija za vrednovanje ponuda ostavlja mogućnost bodovanja sa 0 (nula) bodova. To je tačno, jer bismo, npr. avansnim plaćanjem kao eliminatornim kriterijem suzili konkurenciju, ali su ponuđači koji su u ponudama tražili avansnu uplatu dobivanjem 0 (nula) bodova ipak ostajali „u igri“, ali su bili u nepovoljnijem položaju od ponuđača koji nisu tražili avansnu uplatu.

U sljedećoj primjedbi stoji sljedeće: „Kod nabavke robe i usluga za koje se ne može precizno odrediti stvarna količina, ne predviđa se sklapanje okvirnih sporazuma nego se zaključuju ugovori o javnim nabavkama.“ Iskreno, takav slučaj nama nije poznat. U pravilu, ako postoji u tenderskoj dokumentaciji navedena stvarna količina, predviđa se sklapanje ugovora, a ako ne postoji, odnosno za svaku stavku je navedena ista količina (npr. 1 komad), u takvim postupcima se predviđa sklapanje okvirnih sporazuma na period od jedne godine i na odobreni budžet za tu namjenu.

Postoji mogućnost da se određeni ugovori sklopljeni sa stvarnim količinama nisu u cijelosti realizovali zbog teške finansijske situacije u kojoj se nalazi BHRT.

Sljedeća primjedba revizora povezana je sa prethodnom, jer je navedeno da se okvirni sporazumi zaključuju na visinu procijenjene vrijednosti, odnosno odobrenog budžeta, a ne na visinu najpovoljnije ponude.

S tim u vezi uputili smo 03.03.2017. godine konkretan pisani upit Agenciji za javne nabavke koji glasi: “U slučaju sklapanja okvirnog sporazuma, da li se isti treba sklopiti sa odabranim ponuđačem na iznos njegove ponude ili na iznos budžeta koji je ugovorni organ odobrio za konkretnu nabavku?”

Pisani odgovor Agencije dobili smo pod brojem 03-02-1-968-2/17 od 15.03.2017. godine. U tom odgovoru stoji sljedeće: „Kada je predviđeno zaključivanje okvirnog sporazuma, ugovorni organ može u tenderskoj dokumentaciji predvidjeti da će se okvirni sporazum zaključiti na procijenjenu vrijednost nabavke, bez obzira na vrijednost ponuda. U tom slučaju okvirni sporazum bi bio zaključen na vrijednost budžeta kojim raspolaže ugovorni organ za konkretnu nabavku, odnosno procijenjenu vrijednost nabavke, te ne bi imao problem s eventualno većom cijenom ponuda od procijenjene vrijednosti nabavke. Međutim, ukoliko ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji ne predvidi da će se okvirni sporazum zaključiti na procijenjenu vrijednost nabavke, tada se okvirni sporazum zaključuje na vrijednost najpovoljnije ponude sa izabranim najpovoljnijim ponuđačem.“

Po našem mišljenju, iako mišljenje Agencije za javne nabavke nije obavezujuće, ovakav stav Agencije smatramo ispravnim jer se u tome i očituje sam naziv „okvirni sporazum“. Osim toga, članom 92. stav (3) tačka d) Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH, broj 39/14), definirano je da Agencija za javne nabavke, u cilju osiguranja pravilne primjene Zakona, pruža tehničku i savjetodavnu pomoć i ugovornim organima i dobavljačima u vezi s primjenom i tumačenjem odredbi Zakona i podzakonskih akata, te daje svoje mišljenje i objašnjenje.

Unaprijed hvala.

Ozrenka Kostić
Ozrenka Kostić
Pomoćnik gen.direktora za finansije

Belmin Karamehmedović
Generalni direktor BHRT

Broj: 01-07-16-1-233-2/17

Datum: 14.4.2017.godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
RADIO-TELEVIZIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

gosp. Belmin Karamehmedović, direktor

Predmet: Odgovor na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji za 2015. godinu

Veza: Vaš akt broj: 101-456/17 od 07.04.2017. godine

Poštovani,

zahvaljujemo vam se na dostavljenim komentarima na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji za 2015. godinu i vašim nastojanjima da dodatno pojasnite vaše stavove. U vezi s istim, želimo istaknuti sljedeće:

- U vašim komentarima na Odjeljak o skretanju pažnje ističete da smo u Nacrtu prvo pisali skretanje pažnje, a zatim osnovu za mišljenje. Međutim, iz našeg izvještaja je vidljivo da je skretanje pažnje navedeno nakon osnove za mišljenje i samog mišljenja. Također, ističete da iza mišljenja treba da stoji osnova za mišljenje. Ovo je predviđeno novim standardima (ISA 700 i ISA 705) koji se primjenjuju za reviziju finansijskih izvještaja za 2016. godinu, a naša revizija je bila za 2015. godinu. Osnova za mišljenje je svakako u direktnoj vezi sa mišljenjem, bilo da se nalazi prije ili nakon samog mišljenja.
- Vezano za komentare na Odjeljak 4.1. Interna revizija i finansijsko upravljanje i kontrola, možemo konstatovati da isti u najvećoj mjeri potvrđuju prezentovane nalaze i preporuke u Nacrtu izvještaja. S obzirom na to da niste dostavili nove činjenice i dokaze koji bi uticali na izmjenu, navedeni nalazi u Nacrtu izvještaja ostaju nepromijenjeni. Također, želimo vam skrenuti pažnju na vaše tumačenje sukoba interesa, gdje se pozivate na Pravilnik o zapošljavanju internih revizora, međutim, skrećemo vam pažnju da navedenu problematiku definiše Zakon o internoj reviziji.
- Kada je u pitanju komentar u vezi s unutrašnjom organizacijom, želimo istaći da smo upoznati da je BHRT započeo proces uspostave nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta i da je taj proces još uvijek na samom početku, što smo i naveli u našem izvještaju.

- Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u BHRT-u nije definisan potreban broj zaposlenika za obavljanje djelatnosti BHRT-a, što je i konstatovano. Prihvatamo da se unese podatak da je navedeni Pravilnik iz 2008. godine.

Vaš komentar se dalje odnosi na dio u kojem smo naveli da je Pravilnikom predviđeno da se zaposlenici mogu rasporediti na radna mjesta za koja se traži viši stepen stručne spreme od one koju zaposlenik posjeduje, a ova odredba se često primjenjuje u praksi. Prihvatili smo vašu sugestiju da umjesto „primjenjuje u praksi“ stoji „primjenjivala u praksi“.

- Na našu konstataciju da nije utvrđen način i postupak ostvarivanja prava zaposlenika u slučajevima obavljanja poslova drugog radnog mjesta, dali ste komentar koji nam je bio poznat i u vrijeme obavljanja revizije. Činjenica da se neki slučajevi nisu dešavali u revidiranoj godini, reviziji ne predstavlja prepreku da komentariše slabosti sistema internih kontrola u datom segmentu. U tom smislu, ostajemo pri nalazu koji je prezentovan u Nacrtu izvještaja.

- Komentar u vezi s Pravilnikom o plaćama i naknadama zaposlenika BHRT-a, kojim je uređen način utvrđivanja i isplate plaća, naknada i drugih primanja zaposlenika BHRT-a djelimično prihvatamo u dijelu koji se odnosi na dodatno pojašnjenje Pravilnika o plaćama i dvije izmjene istog. U kontekstu cijelog pasusa u kojem je prezentovana data problematika može se zaključiti da su interni akti, koji se primjenjuju u BHRT-u, u znatnoj mjeri nesistematični i s tim u vezi otežavaju praćenje primjene istih. Dio koji se odnosi na stimulacije, odnosno povećanja plaće do 20%, je dodatno pojašnjen. Međutim, suština revizionog navoda se odnosi na utvrđivanje jasnih kriterija kod isplaćivanja stimulacije.

Obavljenom revizijom smo konstatovali da se internim monitoringom Pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenika BHRT-a jedino dolazilo do zaključka da je potrebno vršiti korekcije naviše u vezi s visinom prvobitno dodijeljenih koeficijenata, kao i uvođenje mogućnosti isplaćivanja novčane nagrade/stimulacije. Prethodno nisu sačinjavane odgovarajuće analize opravdanosti ovakvog pristupa. U kontekstu vašeg navoda uvažit ćemo dio koji se odnosi na isplatu stimulacije. Ostali navodi imaju jasnu poruku u pravcu sistematičnog pristupa u primjeni konkretnog pravilnika.

- Komentar u vezi sa stavljanjem prioriteta za izmirenje obaveza za doprinose smo dijelom uvažili i jasnije i preciznije prezentovali.
- U vezi sa komentarima po pitanju troškova premije osiguranja, želimo reći kako su naše konstatacije, nalazi i preporuke jasni i cilj istih je bio da se izvrši preispitivanje predmetnog prava. S tim u vezi nije bilo promjena u datom segmentu izvještaja u odnosu na Nacrt.

- Kada su u pitanju komentari vezani za prihode od zakupa, prihvatamo vaše obrazloženje da je uz određene ugovore priložena i specifikacija sa uslugama i cijenama, što smo utvrdili i tokom revizije. Međutim, želja nam je bila da skrenemo pažnju na uočeni različit pristup gdje je, naprimjer, nekim ugovorima o zakupu obuhvaćena specifikacija usluga i cijene zakupa, dok kod drugih to nije slučaj. Ovo navodimo zbog specifičnosti predmeta za koji se fakturišu usluge zakupa i neophodnosti što jednostavnijeg prezentovanja tih podataka kroz fakture i ugovore, kako bi iste bilo moguće kontrolisati na jednostavan način.

U pogledu određivanja cijene zakupa poslovnog prostora trećim osobama, nismo se uvjerali u postojanje dokumenta (procedure) koji to reguliše, a isti ni

vi ne navodite u vašem odgovoru. Uzimajući u obzir vaše komentare, u tekstu smo izvršili određene dopune koje nisu suštinske prirode u cilju još jasnije prezentacije nalaza i preporuka.

- U pogledu konstatacija, nalaza i preporuka koji se odnose na prihode od marketinga, smatramo da su vaši komentari uglavnom činjenice koje su nam bile poznate i u samoj reviziji. Iz istih nismo mogli zaključiti da ne osporavate naše konstatacije i nalaze, nego da ste nastojali još približiti i pojasniti okolnosti u kojima BHRT posluje, kada su poslovi marketinga u pitanju. S tim u vezi, a uvažavajući vaš napor za davanjem dodatnih pojašnjenja, dio istih smo uvrstili u konačan tekst izvještaja. Također smo, u cilju vašeg potpunog razumijevanja naših stavova, izvršili određene manje korekcije u tekstu koje nisu suštinske prirode.
- Vaš komentar u vezi s poništenjem postupka nabavke štamparskih usluga te ugovaranja advokatskih usluga putem kompenzacije smo uvažili i konstatovali činjenično stanje.

Sve preporuke date u vezi s procesom javnih nabavki su imale za cilj unapređenje cjelokupnog ciklusa javnih nabavki, počev od planiranja, imenovanja stručnih osoba u komisije i izradu tenderske dokumentacije pa do sklapanja ugovora.

Naime, smatramo da je tenderskom dokumentacijom potrebno osigurati primjenu osnovnih principa Zakona o javnim nabavkama, u smislu da se prema ponuđačima ugovorni organ odnosi na jednak i nediskriminirajući način, a time osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju uz ispunjenje uslova transparentnosti (način plaćanja kompenzacija). Osim toga, cilj nam je bio skrenuti pažnju na to da je nabavke neophodno provoditi na osnovu realno iskazanih potreba za konkretnim uslugama, radovima i robom. U pogledu sastavljanja kriterija za dodjelu ugovora i samog bodovanja, neophodno je postaviti minimalne uslove koje ponuđač treba ispuniti da bi ponuda bila uzeta u razmatranje, te okvirne sporazume planirati i zaključivati u okolnostima i vrijednostima kako je to predviđeno Zakonom o javnim nabavkama.

Smatramo da vašim komentarima potvrđujete naša zapažanja i konstatacije, tako da se nadamo da ćete na pravi način shvatiti naše preporuke koje će vam pomoći u daljem radu, u cilju osiguranja osnovnih principa javnih nabavki u pogledu konkurentnosti, transparentnosti i ravnopravnosti ponuđača, vodeći računa o principima ekonomičnosti.

Kada su u pitanju ostali komentari koje ste naveli, smatramo da isti uglavnom potvrđuju naše navode u Nacrtu izvještaja o obavljenoj reviziji ili se radi o određenim formulacijama, koje smo nastojali uvažiti i izvršiti potrebne korekcije, a sve u cilju realnog i objektivnog prikazivanja stanja.

U skladu s navedenim, izuzev davanja dodatnih pojašnjenja, određenih formulacija rečenica i razloga kojima pravdate pojedina postupanja, smatramo da Uredu nisu prezentovani novi dokazi i činjenice koje timu za reviziju nisu bile poznate tokom obavljanja revizije. Dostavljeni komentari, po našem mišljenju, uglavnom su potvrda nalaza i preporuka iz Nacrta izvještaja o obavljenoj reviziji te, izuzev određenih korekcija tehničke prirode i dodatnih pojašnjenja pojedinih nalaza, konačan Izvještaj nije pretrpio značajnije promjene u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji.

S poštovanjem,

Vođa tima:

Nedžad Hajtić, viši revizor

Rukovodilac revizije:

Miro Galic, viši revizor